

HELP Hukukçular İçin İnsan Hakları Eğitimi Metodolojisi **El Kitabı**

HELP
European Programme
for **H**uman Rights **E**ducation
for **L**egal **P**rofessionals

HELP
Hukukçular İçin İnsan
Hakları Eğitimi
Metodolojisi **El Kitabı**

Council of Europe

İngilizce Yayın: "HELP Guidebook on Human Rights
training methodology for legal professionals"
Çeviri yayın tarihi: Mart, 2018

*Bu kitabın Türkçeye çevirisi,
Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ve
Avrupa Konseyi tarafından birlikte finanse edilen
ve Avrupa Konseyi tarafından yürütülen
"Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Sisteminin
Desteklenmesi Ortak Projesi"
kapsamında yapılmıştır.*

*Bu kitabın basımı, Danimarka Dışişleri Bakanlığı ve
İnsan Hakları Güven Fonu (HRTF) tarafından finanse edilen ve
Avrupa Konseyi tarafından yürütülen
"Türkiye'de Mülteci ve Göçmenlerin Haklarının Korunması Projesi"
kapsamında gerçekleştirilmiştir.*

*Bu çalışmada ifade edilen fikirler, yazarların
sorumluluğundadır ve özel olarak Avrupa Konseyi
resmi politikasını yansıtmaz.*

Bu dokümanın bütünüyle veya kısmi olarak çevirisi
veya yeniden yayınlanmasına ilişkin tüm talepler,
Haberleşme Müdürlüğü'ne yapılmalıdır (F-67075
Strasbourg Cedex veya publishing@coe.int).
Bu dokümana ilişkin diğer tüm yazışmalar için:
HELP Birimi, İnsan Hakları Ulusal Uygulama Bölümü,
İnsan Hakları Politika ve İşbirliği Dairesi,
İnsan Hakları Müdürlüğü,
İnsan Hakları ve Hukukun Üstünlüğü Genel Müdürlüğü

Kapak ve tasarım: Belge ve Yayınlar
Bölümü (SPDP) Avrupa Konseyi
Kapak fotoğrafı: DC Avrupa Konseyi
© Avrupa Konseyi, Mayıs 2016

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1: GİRİŞ.....	13
1. Hukukçular için İnsan Hakları Eğitimi.....	13
a) İnsan hakları eğitimi ve insan haklarının daha fazla korunması üzerindeki potansiyel etkisi.....	13
b) Hukukçular için insan hakları eğitiminin farklı seviyeleri	13
c) İnsan hakları eğitiminin özel hedef kitleleri	16
d) İnsan Hakları eğitimine ilişkin güçlükler	19
e) AİHS içtihadına erişimdeki sıkıntılar.....	24
i. <i>Teknik engeller</i>	25
ii. <i>Ulusal özellikler</i>	25
v. <i>Hedefli yaklaşım ve uzun vadeli adanmışlık</i>	27
vi. <i>Çoklu disiplin ve mesleğe dayalı yaklaşım</i>	28
2. Bir insan hakları eğitimi aracı olarak HELP	30
a) HELP nedir?	30
b) HELP nasıl çalışıyor?	32
BÖLÜM 2: TASARIMDAN DEĞERLENDİRMEYE.....	39
Adım 1: Bilmeniz gerekenler	39
a) İhtiyaç tespiti.....	39
b) Genel Amaçların Tanımlanması	45
Adım 2: Yapmanız gereken - HELP yaklaşımı	47
a) Kurs geliştirme	47
b) Kursun uyarlanması (içerik ve format).....	92
a) En uygun eğitim tekniklerinin seçimi	103
b) Eğitim yöntemi seçeneğini Öğrenme Amaçları ile uyumlu hale getirmek.....	104
c) Kursun başlatılması	107
d) Eğitimin verilmesi: Eğitimi kim nasıl verir?	110
Adım 4: Kursun değerlendirilmesi ve takibinin planlanması	121
a) Öğrencilerden eğiticilere geribildirim vermelerini isteme:.....	122
b) Değerlendirme: çıktılar	124

c) İnsan hakları eğitiminin değerlendirilmesinde HELP yaklaşımı.....	126
d) HELP kurslarını değerlendirme düzeyleri	127
e) Sertifikasyon ve bilgilendirme toplantısı.....	127
f) Kursun revize edilmesi	128
g) Kendi kendine öğrenme materyali olarak müfredatın kullanılması: Uzaktan eğitimden kendi kendine öğrenmeye	129
BÖLÜM 3: SONUÇ - HELP Ağında nasıl aktif rol alınır?	131
1. HELP Ağının önemi: Ağın parçası olmak.....	131
2. HELP eğitim platformunu kullanmanın faydaları	133
3. HELP sertifikasyonu.....	134
a) HELP sertifikalı eğiticiler.....	134
b) Kurslara yönelik HELP sertifikaları.....	134
c) HELP “etiketinin” verilmesi	135
4. HELP’in temel 5 güçlü yanı	135
KAYNAKLAR VE EKLER	137

Neden bu el kitabı?

Avrupa Konseyinin temel amaçlarından biri Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ulusal alanda uygulanmasını sağlayarak, Sözleşmede öngörülen hak ve özgürlüklerin en iyi şekilde güvence altına alınması, bu hak ver özgürlüklerin ulusal kurumların yapısına ve ulusal düşünce biçimine yerleştirilmesidir. Yargının insan haklarının korunmasında öncelikli bir rolü vardır. Bu nedenle, Hukukçulara İnsan Hakları Eğitimi Programı (HELP) büyük önem taşımaktadır.

Bu el kitabı, HELP metodolojisi ve kaynaklarını kullanarak hukukçulara, insan hakları alanında eğitim verme sorumluluğuna sahip kişilere yardımcı olmak için tasarlanmıştır. İnsan haklarını ve özelde de Avrupa insan hakları standartlarını temel alan bir eğitim programı geliştirilirken dikkate alınması gereken hususları ele almaktadır.

Hedef kitlesinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde (AİHS) ve bu sözleşmenin ilgili İhtiyari Protokollerindeki insan hakları garantilerini ‘güvence altına almaktan’ sorumlu hâkimler, savcılar ve avukatların yer alacağı varsayılmıştır. Ancak materyaller, polis ve kolluk güçleri, hapisane ve denetimli serbestlik personeli, tıp ve ruh sağlığı personeli ve sosyal hizmet uzmanları gibi, kamu hizmeti verirken Avrupa standartları konusunda farkındalık sahibi olması beklenen tüm meslek gruplarına yönelik eğitimlerde de kullanılabilir. HELP müfredatının söz konusu hedef gruplara uyarlanması gerekebilir ancak metodolojisi farklı hedef kitlelere uyarlanabilir esnekliktedir. Üniversiteler ve hukuk fakülteleri de insan hakları farkındalığının farklı derslere entegre edilmesinde bu El Kitabından faydalanabilirler.

Eğitimin amacı verilen hizmetin geliştirilmesidir. İnsan hakları eğitiminin amacı, adaletin sağlanmasında insan haklarının korunmasının etkili şekilde yansıtılmasını sağlamaktır. Hukukçular bu açıdan ön safta yer almaktadırlar ve sonuç olarak, insan hakları konusunda verilen eğitim, bireylerin etkin ve etkili şekilde korunmasını sağlamada kritik öneme sahiptir.

Eğitimin bu el kitabında ‘öğrenciler’ olarak geçen hedef kitle için yalnızca alâkalı değil aynı zamanda anlamlı da olmasını sağlamak açısından dikkatli planlama ve ön hazırlık kritik öneme sahipken, eğitimi verenlerin de ulaşmak istedikleri hedef konusunda net ve ortak bir anlayışa sahip olması gerekir. İçerik büyük oranda ‘eğiticilerin eğitimi’ne yönelik mevcut yaklaşımlara dayanmakta yani eğitimin tasarlanması ve verilmesi (ve çoğunlukla zorlu deneyimlerden elde edilmiş olan, azımsanmaması gereken miktarda ‘kaçınılması gereken’ hususlar) konusunda yol göstermektedir. Bu nedenle, eğitim teorisi ile pratik rehberliğin bir karışımıdır.

Nihai beklenti, eğitimin öğrencilerde yalnızca Strazburg güvenceleri konusunda yüksek bir farkındalık yaratmakla kalmayıp aynı zamanda bu standartların yerel düzeyde öğretilmesinin ne anlama geldiğine dair gerçek bir anlayış oluşturmaktır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve diğer Avrupa Konseyi izleme mekanizmalarının Avrupa’da yaşayan 850 milyon insana sağladığı koruma, yalnızca yerel korumanın beklentileri karşılamadığı veya yetersiz kaldığı durumlarda geçerlidir. İnsan haklarının ilk aşamadaki koruyucusu Strazburg yaptırım mekanizması değil yerel kuruluşlardır (mahkemeler, savcılar, avukatlar, polis memurları ve ceza infaz kurumu).

Dolayısıyla, insan hakları eğitimi yalnızca Avrupa’nın beklentilerine dair bilgi veya farkındalığı içeremez. Eğitim aynı zamanda insan hakları sorunlarını belirleme ve insan hakları standartlarını somut olaylara

uygulama gibi belirli becerilere de odaklanmalıdır. İnsan haklarının korunması yerel bir seviyede gerçekleştiğinden, Avrupa insan hakları standartları konusundaki eğitim ulusal sorunların tartışılmasını içermelidir ve dolayısıyla pratik uygulamalar bu El Kitabında önerilen eğitim tasarımının güçlü bir özelliğini oluşturmaktadır.

İnsan hakları eğitiminin tutum değişikliği yaratmaya yardımcı olmak gibi nihai bir boyutu da olmalıdır. Hukukçular AİHS ve Strazburg Mahkemesinin gerektirdiği içtihadı biliyor olabilirler ancak bu standartları yerel mahkemelerde uygulama konusunda kişisel bir kararlılık olmaksızın eğitim etkisiz olacaktır. Kısacası, öğrencilerin kamu görevlisi olarak insan hakları güvencelerini korumak ve uygulamak gibi bir sorumluluğa sahip olduklarını anlamalarına yardımcı olacak adımlar olmaksızın bilgi ve beceriler yetersizdir. Yerel koruma çoğu zaman insan hakları standartları konusundaki farkındalık eksikliği (veya uygulama yetersizliği) yüzünden değil insan haklarının aktif bir koruyucusu olarak müdahil olma konusundaki isteksizlik nedeniyle başarısız olmaktadır. Çoğu zaman bu engel, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini uygulama sorumluluğunun Strazburg Mahkemesinde olduğuna dair basit ama yaygın bir yanlış anlayışın göstergesidir. Avrupa'daki ulusal hukuk sistemlerindeki tüm hâkimler, aynı zamanda gerçek anlamda birer Avrupalı hâkimdirler: koruma konusunda ön safı onlar oluşturur. Eğitimin bu yönü özellikle önem teşkil etmektedir. AİHS'e başvuran avukatlar ve Avrupa Konseyi'nin yasal araçlarını uygulayan savcılar için de aynı şey geçerlidir. İnsan haklarının sağlanmasının yerel bir sorumluluk olduğu mesajının tepeden başlayarak yöneticiler tarafından, örneğin lider sorumluluğuna ve söz konusu kamu hizmetinin idari yetkisine sahip olanlar tarafından, net ve hiçbir belirsizliğe mahal vermeyen mesajlar yoluyla güçlendirilmesi gerekmektedir. Etkili, ihtiyaca özel geliştirilmiş ve uygun bir eğitim bu mesajın verilmesinde önemli bir adımdır.

Tutumların değiştirilmesi, uygun olmayan değerlerle mücadele kavramı ile yakından bağlantılıdır. Değerleri değiştirmek, öğrencilerin kavramlara (bilgiye) dair net bir kavrayış geliştirmesiyle ve bu bilgileri uygulamak için gereken becerileri edinmesiyle ulaşılan zor bir iştir. Öğrencileri AİHS'i uygulamaya ikna etmek değerlerin ele alınması anlamına gelebilir. Bir hukukçunun AİHS'i uygulamak gerektiğine ikna olması halinde, tutum değişikliği gerçekleşecektir.

Bu el kitabı, HELP metodolojisini kullanarak insan hakları eğitimi geliştirmek için atılacak adımları açıklamaktadır. İster başlangıç eğitimi isterse sürekli eğitim olsun insan hakları eğitimi, müfredatlarının parçası haline getirmek veya güçlendirmek isteyen eğitim kurumlarına yöneliktir. Çok çeşitli durumlarda eğitim için bir araç olarak kullanılabildiğinde hukukçular için insan hakları eğitiminin geliştirilmesi konusunda eğitimle ilgilenen herkesin desteklenmesini ve genel olarak tüm hukukçuların HELP ve bunun kendi mesleki yaşamlarında nasıl bir değer olabileceği konusunda bilgilendirilmesini de hedeflemektedir.

İnsan hakları alanında etkili eğitimin önemi büyüktür. Bu el kitabı, insan hakları eğitiminin AİHS'nin ulusal seviyede daha iyi uygulanmasına etkili bir şekilde nasıl katkıda bulunabileceğini ele almaktadır.

Neden etkili eğitim? İyi ve etkili bir eğitim sonucunda iyi kararlar verilir.

Hukuk eğitimi ile ilgili deneyimler her zaman olumlu olmayabiliyor. Bu durum hukukçuların mesleki eğitime yaklaşımında gözlemlenebilmektedir.

Eğitimciler temelde didaktik bir eğitim ve öğretim deneyimine sahip olabilirler. Bunun sonucu olarak birçoğu, konferans tekniği aracılığıyla bilgi aktarımını içeren bir 'eğitim' anlayışıyla daha rahat hissedecek; aynı zamanda konuya dair derin bilgi eksikliği bir engel olarak görülebilecektir.

Mesleki eğitim teknikleri yüksek eğitimdeki gelişmelerden çok şey öğrenebildiği gibi, bunun tam tersi de söz konusu olabilir.

Yargıç, savcı ve avukatların birinci sınıfa giden hukuk öğrencileri olmadıkları açıktır ancak, öğrenim tarzları hukuk öğrenimine yeni başlamış olanlardan temelde pek de farklı değildir. Sahip oldukları şey ise (tıpkı diğer mesleklerdeki gibi) deneyimdir. Tipik bir hukuk öğrencisinin aksine, hukuk dünyasına ilişkin anlayışları daha ileridir.

"HELP, Sözleşmenin yerel hukuksal ve yargısal eğitime etkili şekilde entegre edilmesinde tüm üye Devletlere yardımcı olan bir Avrupa eğitim platformudur."

Bu el kitabında aşağıdaki simgeler kullanılacaktır:

Soru

Kontrol listesi / atılacak adımlar

Başarı Hikayesi

Alınacak notlar

Önemli

Hedef

Örnek

Web sitesine bakın

Alıntı

ÖNSÖZ

Thorbjørn Jagland

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri

Hukuk eğitimi konusunda Avrupa çapındaki tek program olan ve Avrupa'daki ulusal eğitim kurumları ile baroları bir araya getiren HELP Ağına takdirlerimi sunmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum.

Çalışmalarınızın büyük bir destekçisiyim.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınmış temel özgürlükleri korumanın en iyi yolu, bunları üye devletlerin yerel yasalarına, uygulamalarına ve kültürlerine kazandırmaktır.

Strazburg daima aktif bir ortak olarak insan haklarını, demokrasiyi ve hukukun üstünlüğünü kıta çapında geliştirmeye sadık kalacaktır.

Ancak, her zaman Sözleşmenin birincil garantörlerinin devletler olması istenmiştir.

Avrupa Dışişleri Bakanlarının, 2015 Brüksel toplantısında HELP Programının güçlendirilmesi çağrısı yapmalarından büyük memnuniyet duydum.

Elbette ki, HELP'in ulusal eğitim kurumlarının çalışmalarının yerini alması amaçlanmamaktadır.

Sözleşmenin sahibi nasıl ki ulusal hükümetlerse, insan hakları eğitiminin sahipleri de sizsiniz.

Ama hızla büyüyen uluslararası yasalar bütününe uyum sağlarken Avrupa'nın hukukçularını desteklemek için elimizden gelen her şeyi yapmamız önemli.

Değişen ve çoğu zaman ivedilik gerektiren insan hakları meselelerine çözüm üretmeye çalışırken de onlara aynı desteği göstermeliyiz.

Bu vesileyle Eğitim Ağına tekrar teşekkürlerimi iletiyorum. Gelecek için hepinize en iyi dileklerimi sunarım.

HELP Sekretaryası bu el kitabının hazırlanmasına katkıda bulunan herkese teşekkür etmektedir. Özellikle de:

Vincent Berger mesleğini Paris’de icra eden bir avukat ve Avrupa’da insan haklarının korunması üzerine dersler verdiği College of Europe’da profesördür. Yedi yıl Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine hukuk danışmanlığı yapmıştır.

Yargıç Dr. Grzegorz Borkowski, Polonya Ulusal Yargı Konseyi Başkanıdır. HELP Danışma Kurulu üyesi ve ilk koordinatörüdür. 2015 öncesinde, Polonya’daki Ulusal Hâkimlik ve Savcılık Okulu’nda (KSSiP), geçici olarak, diğer sorumluluklarına ilaveten uluslararası işbirliğinden ve hâkimler ile savcıların insan haklarının korunması alanında eğitiminden sorumlu, Uluslararası İşbirliği Departman Başkanı olarak görev yapmıştır. 2011’den bu yana Avrupa Yargı Eğitim Ağı’nın (EJTN) Avrupa yargısının üyeleri için insan hakları eğitimi faaliyetlerinin düzenlenmesinden sorumlu Alt Çalışma Grubunun aktif bir üyesi olup hem uzman hem de başkan olarak görevini yürütmektedir. Hukuk doktoru olarak 2010’dan bu yana üniversitelerde ders vermekte olup Doğu ve Batı Avrupa’da sayısız yargısal eğitim etkinliğine konuşmacı olarak katılmış ve insan haklarıyla ilgili konulardaki seminerlere başkanlık etmiştir. 2013’ten 2014’e kadar Strazburg’da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde uzun süreli bir yargısal eğitim programına katılmıştır.

Iain Culkin Birleşik Krallık’ta (BK), Öğrenme Teknolojileri Uzmanı ve Eğitim Tasarımcısıdır. BK Sivil Kamu Hizmetlerinde 8 yıl e-eğitim programları geliştirdikten sonra Iain kendi e-eğitim şirketini kurmuştur. E-eğitimin faydaları öylesine çok ki, kuruluşları kendi üretimlerine dayanmaya teşvik ederek bu teknolojiyi kullanmaya özendirmeyi amaçlamaktadır. Şubat 2014’ten bu yana Iain, kendi e-eğitim metodolojisini geliştirmesi hususunda HELP programına rehberlik etmiş ve ekibin etkileyici bir öğrenim kataloğu hazırlamasına yardımcı olmuştur.

Astrid Hopma, Hollanda’daki Adalet Eğitim ve Araştırma Merkezi’nde (SSR) dijital öğrenim konusunda kıdemli danışmandır. Kurs müdürü ve eğitim programı geliştiricisi olarak çalıştıktan sonra, son yıllarda e-eğitim alanında daha ilgili ve aktif hale gelmiştir. Şu anda karma eğitim müfredatlarının hazırlanması konusunda danışmanlık ve eğitmenlik yapmaktadır. Dijital deneyim yaratılmasına ve geliştirilmesine, öğrencilerinin beklentilerinin karşılanmasına ve hukukçular için en etkili sonucun elde edilmesine odaklanmaktadır.

Dr. Artashes Khurshudyan, Adalet Akademisinde Uzaktan Eğitim Departmanı başkanı ve Ermenistan’daki Erivan Devlet Üniversitesi’nde Sosyoloji Bölümü’nün Uzaktan Eğitim Laboratuvarı direktörüdür. Artashes Khurshudyan uzaktan eğitim ve e-eğitim konusundaki birçok makale ve araştırmanın yazarıdır. Mesleki ilgi alanları arasında açık ve uzaktan eğitim teorisi ve pratiği, kesintisiz eğitim ve yaşam boyu eğitim, yenilikçi eğitim teknolojileri, eğitim sosyolojisi ve eğitim felsefesi yer almaktadır.

Profesör Martin Kuijer Hollanda Güvenlik ve Adalet Bakanlığı bünyesindeki İnsan Hakları Biriminin başkanı ve Amsterdam VU Üniversitesinde insan hakları hukuku profesörüdür. Çeşitli Avrupa ülkelerinde 15 yıldan uzun süredir insan hakları eğitiminden sorumludur. Hollanda’da Hollanda hâkimlerini, avukatlarını, hükümet yetkililerini (Göç ve Vatandaşlığa Kabul Hizmeti yetkilileri dâhil) ve hukuk öğrencilerini Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi konusunda eğitmektedir.

Jim Murdoch avukat olduktan sonra Hukuk Fakültesi’ne katıldı. Glasgow’da lisans öğrencisi olarak hukuk okumuş ve Berkeley California Üniversitesi’nde Hukuk Yüksek Lisansı çalışmasını tamamlamıştır. 1996 ve 2000 yılları arasında Hukuk Fakültesi Dekanlığını yürütmüştür. Mainz, Freiburg, Hamburg ve Paris Ouest Üniversitelerinde eğitim vermiş ve Fransa’daki Avrupa Konseyi İnsan Hakları Direktörlüğünde stajyer

öğretmenlik yapmıştır. Avrupa Konseyi seminer programının Orta ve Doğu Avrupa ülkelerine yapmakta olduğu ziyaretlerin düzenli katılımcısı olup, özel ilgi alanları arasında yargı dışı insan hakları yaptırım mekanizmaları yer almaktadır.

ve ayrıca:

Dr Jane Mackenzie, Akademik Geliştirme Birimi Başkanı, Eğitim ve Öğretim Hizmetleri, Glasgow Üniversitesi.

Yukarıda bahsedilen kişilerin programa yaptıkları tüm katkılara web sitesinden ulaşabilirsiniz.

BÖLÜM 1 GİRİŞ

BÖLÜM 1: GİRİŞ

1. Hukukçular için İnsan Hakları Eğitimi

Hukukçulardan söz ederken “eğitim” kelimesini kullanıyoruz. Ancak genel olarak, insan hakları konusunda mesleki eğitimin yanı sıra başlangıç seviyesindeki eğitim için de yaygın şekilde “insan hakları eğitimi” (İHE) kelimeleri kullanılmaktadır. Bu el kitabında her ikisi de kullanılacaktır.

a) İnsan hakları eğitimi ve insan haklarının daha fazla korunması üzerindeki potansiyel etkisi

İnsan hakları eğitimi, insan hakları konusundaki bilgileri, becerileri ve değerleri/davranışları artıran bir öğrenimdir. Aynı zamanda okullarda başlaması ve kişinin tüm meslek yaşamı boyunca devam etmesi gereken yaşam boyu süren bir yolculuktur. Kişisel bir yaklaşımla başlar ancak daha sonra süreç daha geniş bir mesleki topluluğu kapsamalıdır.

Bu el kitabı, özellikle belirli bir hedef gruba, yani Avrupa Konseyi’ne bağlı 47 üye devletin hukukçularına (esasen hâkimler, savcılar ve avukatlar) yönelik İHE’yi ele alacaktır.

Adalet zincirindeki tüm aktörlerin ülkelerinde insan haklarının korunması alanında belirli bir role ve sorumluluğa sahip olduğu son derece açıktır. Elbette, insan haklarının korunma seviyesi üzerinde etkisi olanlar bunlarla sınırlı değildir. Yine de, hâkimlerin, savcıların ve avukatların Avrupa ve uluslararası insan hakları koruma mekanizmalarına mesleki yaşamlarında nasıl başvuracakları konusunda duyarlı ve bilgi sahibi olmalarını sağlamak son derece önemlidir.

İnsan hakları alanındaki eğitim, böylesi iddialı bir hedefe ulaşmaya katkıda bulunacak araçlardan biridir. Tek başına eğitim insan haklarının ulusal seviyede etkili şekilde korunmasını garanti edemez. Yine de, İHE insan hakları ihlallerinin ve şiddete yol açan anlaşmazlıkların uzun vadede önlenmesine, eşitliğin ve sürdürülebilir kalkınmanın tesisine ve demokratik bir sistem dâhilinde karar alma süreçlerine katılımın gelişmesine katkıda bulunur¹.

Eğitimin genel olarak etkisini değerlendirmek zordur. Ancak **soyut** karakteri nedeniyle insan hakları konusundaki eğitimin değerlendirilmesi daha da zordur. Öyle ki, insan hakları eğitiminin nihai hedefi **toplumsal değişime** yol açacak şekilde insan haklarına daha fazla saygı göstermek olduğundan, karmaşık bir görevdir. Toplumsal, siyasal ve ekonomik faktörleri dikkate almaksızın amaca ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek oldukça zordur.

b) Hukukçular için insan hakları eğitiminin farklı seviyeleri

Toplumsal değişimin amacı çok kapsamlıdır. Bu yüzden eğitim alanında amacın net bir şekilde tanımlanması gerekir. Bunu yapmanın etkili bir yolu, farklı seviyelerde beklenen değişimleri tanımlamaktır:

- **Birey:** Birey hangi bilgileri, becerileri, tutumları ve davranışları edinebilir, güçlendirebilir veya değiştirebilir? Örn: eğitim görenler insan hakları eğitimi oturumlarında yeni teknolojileri güvenle kullanabilirler.

¹ A/HRC/15/28, 1, 3 ve 4. fıkralardan uyarlanmıştır. Eylem planı, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi tarafından 30 Eylül 2010’da kabul edilmiştir (önerge 15/11)

- **Kurum/grup:** Öğrenim görenler kendi öğrenim deneyimlerini birlikte çalıştıkları bir gruba aktardıklarında beklediğiniz değişimler (örn. bilgilerin diğer mahkeme hâkimlerine yayılması vb.)
- **Daha geniş topluluk/toplum:** bir kurum/kuruluş öğrenimi daha geniş topluluğa aktardığında beklediğiniz değişimler. Böylesi bir katmana erişilmesi ve insan hakları eğitiminin etkili ve sürdürülebilir olması ancak Ulusal Eğitim Kurumlarının (UEK)/Baroların desteği ile olabilir. İşte burada HELP önemli bir rol oynamaktadır.

Etkili eğitim, eğitimin bir değerlendirmeye tabi tutulduğu anlamına da gelir. Eğitimin değerlendirilmesi **neden** bu kadar önemlidir? Değerlendirme aslında insan hakları eğitimcilerinin kullanabileceği en etkili araçlardan biridir. Verimliliği ölçmeye, açıklamalarda bulunmaya, sonuçlar çıkarmaya, öneriler geliştirmeye ve eğitimde uygun değişimler yapmaya imkân verir.

Değerlendirmenin **2 ana amacı** vardır: sözü edildiği üzere **öğrenme ve geliştirme** amacıyla ve aynı zamanda da **hesap verebilirliğin** sağlanması amacıyla yapılır. Hem ulusal hem de uluslararası seviyelerde karşılaşılan bütçe kısıtlamaları nedeniyle, insan hakları eğitiminin hukukçular ve yargısal prosedürlerin nihai faydalananları olarak toplum için somut sonuçlar ve katma değer elde edilmesini sağlayabilmesi önemlidir.

İyi bir değerlendirme şunları içermelidir²:

- **Amaca yönelik:** akılda net bir amaç ve ölçülebilir bir sonuç olmalıdır (SMART³);
- **Eylem odaklı:** eğitimin değerlendirilmesi size ilgili kararları alırken kullanabileceğiniz bilgiler vermelidir. Bu süreç, eğitim sonunda katılımcılara sorular sorarken önemlidir: eğitimi geliştirmek için ne tür değişiklikler önerirsiniz?
- **Pratik:** daha iyi sonuçlar elde edilmesine yönelik yenilikçi yollar içermeli ve katılımcıların pratik bilgi ve becerilerine odaklanmalıdır.
- **Katılımcı:** katılımcı bir yaklaşım mesleki deneyimlerin paylaşımına katkı sağlar ve bireysel inanç ve değerlere eleştirel yaklaşımı cesaretlendirir. Karşılıklı saygıya ve çift taraflı öğrenmeye dayanır. Birlikte çalıştığımız hedef kitle düşünüldüğünde bu kritik bir öneme sahiptir. Katılımcıların deneyimlerinden başlamak iyi bir zemin sağlar. Yargıçlar, savcılar ve avukatlar genellikle insan haklarının gündelik çalışmalarında uygulanması konusundaki kendi deneyimlerini paylaşmaya isteklidirler.
- **Özeleştirici odaklı:** Eğitimin verilme şekli veya eğitime ilişkin herhangi bir konuda toplu geribildirim kabul etmek bazı eğitimciler için oldukça güçtür. Yapıcı eleştiriye açık olmak kritik öneme sahiptir.

HELP'in eğitim değerlendirmesini ele alışı, insan hakları eğitimi alanında değerlendirme amacıyla yaygın şekilde kullanılan Kirkpatrick modeline⁴ dayanmaktadır. Öğrenimin değerlendirilmesine yönelik dört seviyeden oluşur ve şunları ölçer:

Tepki: Katılımcılar **öğrendikleri şeyler konusunda ne düşündü ve hissetti?** Bu seviyede öğrenme deneyimleri konusunda katılımcıların duygularını ve kişisel tepkilerini, içeriğe ve sürece yönelik tutumlarını; işe yararlığı konusundaki ilk algılarını; gerçekte ne öğrendikleri konusundaki algılarını; fikirlerini veya algılarını değiştirip değiştirmedikleri konusundaki duygularını; eğitmenden ve eğitim

² Daha fazla ayrıntı için bkz. <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/EvaluationHandbookPT18.pdf> s.20

³ Bu konsept 58. ve 59. sayfalarda açıklanacaktır:

⁴ <http://www.kirkpatrickpartners.com/OurPhilosophy/TheKirkpatrickModel>

materyallerinden memnuniyetlerini; öğrenme materyallerinin lojistik yönlerinden memnuniyetlerini ölçeriz.

Katılımcıların, gelecekteki kurslara katılmayı düşünebilecek başka insanlara iletebilecekleri eğitime dair genel memnuniyetlerini bilmek kritik öneme sahiptir. Katılımcıları daha sonraki değerlendirme çalışmalarına yanıt vermeye hazırlamak için de önemli bir adımdır.

Öğrenme: Eğitim sonucunda **bilgi veya kapasite artışı**. Bu seviyede öğrencilerin bilgi ve becerilerinde programdan kaynaklı artış olup olmadığını veya tutum ve davranışlarında programdan kaynaklı değişiklik olup olmadığını ölçeriz.

Davranış: Burada katılımcıların kurstan sonra öğrendikleri ile ne yaptıklarını ölçeriz. Performans göstergeleri belirlenerek kısmi bir değerlendirme yapılabilir. Hukukçular söz konusu olduğunda davranış değişiminin/mesleki uygulamadaki değişimin sistematik ve kurumsallaştırılmış değerlendirmesinde Ulusal Eğitim Kurumlarını/Baroları temel almak gerekir. Bu değerlendirme ancak ulusal seviyede ve katılımcıların (yani bir kursun katılımcıları arasından belirlenen önceden bilgilendirilmiş bir odak grubu) **eğitim bittikten 6 ay, 1 yıl ve 2 yıl sonra bir değerlendirme anketine** yanıt verme sözü vermeleri halinde yapılabilir.

Davranış değişimlerinin ve öğrenilenlerin aktarımının (yani öğrenilenlerin işte uygulanması ve uygulamalı bir şekilde başkalarıyla paylaşılmasının) ölçülmesi çok daha zordur ve işin başından itibaren iyi tasarlanmış bir değerlendirme sistemi gerektirir. Güç olsa da bu seviyede değerlendirme kritik öneme sahiptir çünkü öğrenimden elde edilenlerin hayata geçirilişi ve uygulanışı incelenir. Öğrenim gören kişinin işinde ve/veya toplumsal durumunda hiçbir şey değişmezse, iyi tepki (seviye 1) ve daha iyi yeterlilik (seviye 2) değerinde kayıp olur.

Etki: Katılımcının eylemlerinden kaynaklanan toplumdaki etkiler değerlendirilir. Seviye 4'te, öğrenim gören kişinin bir programa katılımı nedeniyle kurum veya daha geniş topluluk üzerindeki etkileri ölçüyoruz. Buna etki analizi ve takibi de denir ve uzun vadeli sonuçların değerlendirilmesine odaklanır. Eğitimin etki seviyesinin değerlendirilmesi program değerlendirmesi ile benzerdir. İkisi için de amaç başından sonuna dek tüm öğrenme sürecine bakmaktır.

Bu tek tek öğrenim görenler bazında daha kolaydır ancak daha geniş bir topluluk bazında çok daha zordur. Toplumdaki dış faktörler ve küresel anlamda insan hakları, kurumların ve toplulukların insan hakları ve eğitim çalışmalarını gerçekleştirme yeterliliğini hem olumlu hem de olumsuz yönde büyük ölçüde etkileyebilmektedir. Bu, kurumların eylemleri ile daha geniş topluluk veya toplumda yaşanan değişimler arasında bağ kurmayı daha zor hale getirir.

Ulusal eğitim kurumları ve/veya barolar aracılığıyla ulusal eğitim programlarına dâhil edilmeleri, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) hakkındaki HELP eğitim kaynakları bakımından eğitimin sürdürülebilirliğinin sağlanmasının ve kartopu etkisi yaratılmasının en iyi güvencesidir.

NOTLAR

.....

.....

.....

.....

.....

c) İnsan hakları eğitiminin özel hedef kitleleri

Bu bölüm, belirli hedef kitlelere, örneğin hâkimlere, savcılara, avukatlara, hükümet yetkililerine ve ulusal insan hakları kuruluşları için çalışan profesyonellere, kamu denetçilerine ve insan hakları alanındaki sivil toplum örgütlerine yönelik belirli ihtiyaçları ele almaktadır.

Yargıçlar

Yargı mensupları belirli konulara özel bir ilgi duyabilmektedir. Avrupa/uluslararası insan hakları standartlarına yerel mahkemelerde nasıl başvurulabileceğini, AİHM tarafından AİHS kapsamındaki bir hakla ilgili yapılmış bir yoruma (aynı zamanda muhtemelen bir başka devlete karşı verilmiş bir hüküm) nasıl hukuki yürürlük kazandırılması gerektiğini, AİHS’de koruma altına alınan hakların hâkim tarafından *re’sen* uygulanmasının gerekip gerekmediğini ve iç mevzuatın uygulanması AİHS standartlarının ihlali anlamına geliyorsa ne yapılabileceğini (örn. çelişen iç hukuk kuralını uygulayıp uygulamamak, ulusal hukukun Antlaşmaya uyumlu bir yorumunu uygulamak veya diğer sonuçlar) bilmek isteyeceklerdir. Bu sorulara ne AİHS’nin de AİHM’nin içtihadının cevap veremediği durumlar söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle, insan hakları eğitiminin bu yönü büyük oranda eldeki iç hukuk düzenine (örn. Anayasaya) dayanır.

Savcılar

Savcılar “açıkça” suçlu denilen kişilerin hüküm giymesini sağlama anlamında işlerini yapmalarının önünde insan haklarını engel olarak görebilirler. Bu nedenle, savcılarla olan insan hakları eğitiminin, cezai kovuşturma sürecinin nihai amacının - savcıların temsil ettiği topluluğun yanı sıra sanık için de - adil bir yargılama temin etmek olduğunun altının çizilmesi gereklidir. Özellikle yasaların uygulanmasında denetimsel bir işlev gördüklerinden, savcılara insan haklarının korunması konusunda sahip oldukları güçlü konumun (örn. yasadışı yollardan veya uygunsuz şekilde elde edilmiş delillerin kullanımına karşı alacakları tavır bağlamında) hatırlatılması gereklidir.⁵

Bkz. [Tutuklamaya alternatif tedbirler](#) ve [Cezai konularda Uluslararası İşbirliği](#) kursları

Avukatlar

Yukarıdakilere ek olarak, avukatlara yönelik insan hakları eğitimi, yerel yargılama usullerinde ve AİHM’e başvurularda insan hakları standartlarına başvurmanın usuli yönlerine önem vermelidir. Yerel yargılama usullerinde insan hakları ihlal iddialarına esaslı ve gerekçeli olarak yapılmalıdır. Aksi halde, yerel mahkeme adli kararında öne sürülen argümanı basitçe göz ardı edebilir. Aynı şekilde avukatlara AİHM’e bir şikâyetle bulunmanın usuli gereklilikleri konusunda farkındalık kazandırılması gereklidir. Mahkemeye

⁵ Eğitimcilerle diğer kaynakların yanı sıra Uluslararası Savcılar Birliği’nin (IAP) 2000 yılında Cape Town’daki insan hakları ve savcı konulu yıllık konferansı sonrasında yayımlanan Savcılar için İnsan Hakları Kitapçığı’na başvurmaları önerilmektedir. 2008’de ikinci baskısı yapılmıştır (E. Myjer, B. Hancock & N. Cowdery (eds), Savcılar için İnsan Hakları Kitapçığı, Wolf Legal Publishers, 2008) Bu baskı Fransızca, İspanyolca, Türkçe ve Rusça dâhil çeşitli dillere tercüme edilmiştir.

yapılan şikâyetlerin %90'ından fazlası açıkça dayanaktan yoksun veya kabul edilemez bulunmaktadır. Strazburg prosedürünün gerektirdiği usullerin daha iyi anlaşılması bu yüzden düşürülmesini sağlayabilir, bu ise Mahkemenin kısıtlı kaynaklarının bu başvuruları elemeye harcanmasını önlemenin yanı sıra başvuruçuların hayal kırıklığını da azaltacaktır.⁶

Bkz. [AİHM'e yapılan başvurulara ilişkin kabul edilebilirlik kriterleri](#) kursu

Hükümet yetkilileri

Yasama üyeleri veya Bakanlıklarda çalışan memurlar yasa önerilerinin ve politikaların insan hakları standartları ile uyumluluğunu sağlamaktan sorumludur. Yasa önerileri ve yeni politikalar sık sık insan hakları meselelerine değinirler. Memurların insan haklarına ilişkin hususları ayırt edebilmeleri ve mutlak olmayan insan haklarına (gizlilik hakkı ve mülkiyet hakkı gibi) bazı müdahalelerin neden gerekli olduğuna dair gerekçelendirme sunmaları konusunda farkındalık kazanmaları gereklidir. Kamu otoritelerinin karşı çıkılan tedbirlerin (meşru değerlendirilebilecek) belirlenmiş bir politika hedefine ulaşılmasında gerçekten etkili olabileceğini, karşı çıkılan tedbirin hâlihazırda mevcut mekanizmalara ek olarak neden gerekli olduğunu, tüm hukuki kuralların söz konusu özgürlük üzerindeki kümülatif etkisinin ne olduğunu ve söz konusu tedbirin etkileri ile etkilenen özgürlük arasında dengeli bir ölçülülük olup olmadığını gösterebilmesi gereklidir. Ek olarak, merkezi hükümette çalışan memurlara ayrımcı politikalarla (dolaylı) ilişkili sorunların ele alınmasından etkilenenlere hukuki koruma sağlamanın önemi ve etkilenen yurttaşların davranışlarını uyarlayabilmesine imkân sağlamak açısından (özellikle de mülkiyet haklarını etkileyen politikalar açısından) geçiş hukuku sağlamaya yönelik belirli durumların arzu edilebilirliği konusunda farkındalık kazandırılması gereklidir.

“Ön cephede” çalışan bazı kamu görevlileri: polis memurları, gardiyanlar, göç memurları ve güvenli psikiyatrik kuruluşlardaki ve hassas kişilere bakım sağlayan kuruluşlardaki çalışanlar açısından çok farklı bir eğitim ihtiyacı vardır.⁷

Bkz. [Kamu görevlilerini Devletlerin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki yükümlülükleri konusunda bilgilendirmeye yönelik “Yardım Aracı”](#)

⁶ Bu bakımdan eğitimcilerin [Kabul Edilebilirlik Kriterlerini Uygulama Rehberi](#) (özellikle de Prosedür Kurallarındaki Yeni Kural 47 vurgulanmalıdır), [Uygulama Yönergeleri](#), [kabul edilebilirlik koşulları konusunda video](#), ‘[geçerli bir başvuru nasıl yapılır](#)’ videosu ve [Mahkemenin web sitesindeki](#) (‘Başvurular’ başlığı altında) diğer pratik bilgilere başvurması önerilir. “AİHM’e yapılan başvurulara ilişkin kabul edilebilirlik kriterleri” konulu HELP çevrimiçi kursu HELP e-eğitim platformunda birçok dilde mevcuttur (bkz. [İngilizce versiyon](#)).

⁷ Yakın zamanda, [Kamu görevlilerini Devletin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki yükümlülükleri konusunda bilgilendirmeye dönük bir “Yardım Aracı”](#) geliştirilmiştir. <http://echr-toolkit.coe.int> adresinden ulaşılabilir. Yardım Aracı, kamu görevlilerine karşılaşılabilecekleri çeşitli durumlarda yol göstermesi amaçlanan pratik bilgiler sağlamaktadır. Önceden bilgi sahibi olmadıklarını varsaymaktadır.

Sivil toplum, ulusal insan hakları kurumları ve Kamu Denetçisi makamları

Ulusal insan hakları kuruluşları, ulusal kamu denetçiliğikurumu ve sivil toplum için çalışan hukukçular, yalnızca bilgiye değil, aynı zamanda vaka yönetimi ve iletişim becerileri gibi belirli becerilere odaklanan bir eğitim ile karşılaşacaklardır (hatta medya ilişkilerinde lobicilik yapmak bile özel bir değer arz edebilir).

NOTLAR

[illegible]

d) İnsan Hakları eğitimine ilişkin güçlükler

i. Standartlar ile uygulama arasındaki gerilim

İnsan hakları standartlarının tam olarak gözetilmesi ile hukukçular tarafından gündelik pratiklerinde karşılaşılan zorluklar arasında doğal olarak bir gerilim bulunmaktadır. Bu zorlukların bazıları hukukçunun çalışması gereken yasal çerçeveden, bütçe kısıtlamalarından veya sınırlı insan gücünden kaynaklı olabilir ya da kurum dâhilinde üst düzey yönetimin sergilediği egemen “kültür”le açıklanabilir. Bu sorunları bir insan hakları eğitimi sırasında açık bir şekilde ele almak faydalı olabilir. Bir eğitici ancak öğrenciler pratikte karşılaştıkları sorunları kolayca ifade edebiliyorlarsa (ve belki de bu sorunların insan hakları perspektifinden ele alınması için pek de öyle ideal olmayan bir şekilde) pratik rehberlik ve öneriler sunabilir. İnsan hakları eğiticileri, kınayıcı olmaktan özenle kaçınmalıdır. Bunun yerine eğiticinin görevi, uygulanmakta olan standart hakkında farkındalığı artırmak, insan hakları kurumları tarafından böyle bir standardın geliştirilmesinin sebeplerini açıklamak ve bu standardın (aşamalı olarak) nasıl hayata geçirileceği hususunda yardım sunmaktır.

Bu husus etkili eğitimin, her biri öğrencilerin kendi rollerini ve sorumluluklarını nasıl algıladıklarını belirleme ve ele alma ihtiyaçlarını kapsayan bir boyut içeren üç olası engeli açısından değerlendirilir:

➤ Kurumsal değerler sistemine yönelik algılanan tehditler

Eğitim, öğrenim görenler tarafından bir kurumun amacına aykırı gibi görünebilir. Eğitimin içeriğini destekleyen bir kurumsal yönlendirme ve liderlik gereklidir. Örneğin polisler için insan hakları eğitimi bağlamında, kökleşmiş ‘kültür’ veya değer sistemi, insan haklarına saygının örgütlü suçla (özellikle terör suçu) ‘mücadele’ ile ters düştüğü algısına sahip olabilir. Yani, suçla ‘mücadele’ etmek için, vücut bütünlüğüne veya adil yargılanma güvencelerine yönelik ihlaller kurum içinde kaçınılmaz görülebilir. Ancak, insan hakları eğitimi tarihsel deneyimlerin örgütlü suç veya terör ile mücadelede kestirme yollar olmadığını gösterdiğini veya insan haklarının bir kovuşturma sürecinde (sadece ‘şüpheli’nin haklarını koruyan değil) gerçeğin ortaya çıkarılmasının bir aracı olduğunu vurgularsa, insan haklarını sorumlulukların etkili şekilde yerine getirilmesinin önünde engel olarak görme eğilimi kamu sektörü yetkilileri için etkili bir araç olarak insan hakları anlayışıyla dengelenebilir. İnsan hakları standartları sık sık politik olarak hassas politika alanlarına uygulanmaktadır (örn. terör faaliyetlerinden şüphelenilen bir şahsın sınır dışı edilmesi).

➤ Bireysel ‘profesyonellik’ ile ilgili güçlükler

Eğitim (özellikle de ‘dışarıdan gelenler’ tarafından veriliyorsa), görevlinin (algılanan) ‘mesleğine’ (ve yargısal bir bağlamda ‘yargı bağımsızlığı’ anlayışına) ters düşüyor görülebilir. Burada sorun ‘meslek’ ile ilgili yanlış yorum ve anlayışlardan kaynaklanmaktadır. Eğiticilerin insan haklarına saygının mesleki açıdan profesyonelliğin temel bir göstergesi olduğunu vurgulaması gereklidir (kesintisiz mesleki gelişme gereğinin kabulü gibi). Hukukun üstünlüğünü korumakla görevli olanların hukukun üstünlüğüne kendilerinin saygı göstermesi gerektiği açıktır (İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin girişlerinde net şekilde belirtildiği üzere). Eğiticiler, insan haklarını ilgilendiren eğitimin, yalnızca bilgi veya beceri kazandırmakla kalmayıp, uygun davranış ve değerleri güçlendirmeyi de hedefleyen bir boyutu olduğunu göz önünde bulundurmalıdır.

➤ İnsan haklarının öğrenim görenlerin gündelik işleriyle çok az pratik ilgisi olduğu algısı

Eğitimde bulunma veya eğitime katılma konusundaki isteksizliğin temelinde eğitimde ele alınan meselelerin, öğrenim görenlerin sorumluluklarının yerine getirilmesi üzerinde hiçbir etkisi olmadığı algısı yer alabilir. Örneğin hâkimler, insan hakları içtihatlarının yargılama süreci üzerinde herhangi bir doğrudan etkisi olduğunu anlamıyor olabilirler (örneğin, kötü muameleye ilişkin etkili soruşturma

yürütülmesi sorumluluğu hâkimden çok savcının işi olarak görüldüğü için veya bir adli soruna Strazburg Mahkemesi içtihadına başvurmaya gerektirmeyen yollarla ‘çözüm’ bulunabileceği düşüncesi). Ancak, eğitim hedef kitleye uygun hale getirilirse (hedef kitlenin eğitimin hangi yönlerinin ileride kendi uygulamasına faydası olacağına dair bir şekilde kendi sonuçlarını çıkaracağı beklentisinden ziyade), eğitim vakit ayırmaya daha değer görülecektir. Nasıl ki öğrencilerin mevcut bilgi ve beceri seviyelerine göre ayarlanmamış bir eğitim uygun değilse, öğrenciye özel olmaktan ziyade genel uygulanabilirliği hedefleyen bir eğitimin de hedef kitleyi yabancılaştırma riski vardır.

ii. Kaynakların karmaşıklığı

Hukukun diğer alanlarında olduğu gibi, hukukçular geçerli insan hakları standartları konusunda da geniş bir kaynak çeşitliliği ile karşı karşıya kalacaktır. İnsan hakları eğitiminin, öğrenim görenlere bu hukuk kaynakları çeşitliliğini nasıl ele alacağı konusunda yardımcı olması gereklidir. İnsan hakları standartları yerel seviyede (örneğin anayasal hükümler, gizlilik yasaları, eşit muamele mevzuatı vb.), Avrupa seviyesinde (örneğin çeşitli Avrupa Konseyi araçları ve ilgili AB araçları) ve uluslararası seviyede (örneğin çeşitli BM insan hakları antlaşmaları) düzenlenmektedir. Bu nedenle çeşitli araçların uygulama kapsamını, bir aracın diğerine nazaran artı değerini ve uluslararası standartların yerel hukuk düzenine dâhil edilmesini ele almak önemlidir.

Özellikle de, bir yanda AİHS’in, öte yanda da AB Temel Haklar Şartının uygulama kapsamını incelemek faydalı olabilir. Avrupa’daki bir hukukçu, iki insan hakları aracı ile de karşı karşıya kalacaktır ve her bir aracın eldeki duruma uygulandığı koşulları anlaması gerekecektir.

AİHS kapsamında devlet sorumluluğu kavramı (Sözleşme Madde 1) belirleyicidir. Devlet sorumluluğu mevzuatın kabul edilmesinde, idari makamların tedbirlerinde, tek tek memurların veya devletin sorumluluk üstlendiği işlerde çalışan diğer görevlilerin (örneğin polis, gardiyan, göçmen bürosu vb.) eylemlerinde veya belirli bir yargı kararıyla devreye girebilir.

Sözleşme kapsamında **devlet sorumluluğu** geleneksel olarak Devletin hatalı bir eylemi sonucunda devreye girer. Ancak Mahkeme içtihadı giderek artan şekilde devletin belirli insan haklarının etkili bir şekilde kullanılabilmesini sağlamak adına eylemde bulunması gereğini ifade eden ‘pozitif yükümlülükler’ atıfta bulunmaktadır (örneğin bir yasa veya idari uygulamayı değiştirme veya yeni yasa çıkarma yükümlülüğü, mali yardım sağlama yükümlülüğü, bilgi sağlama yükümlülüğü veya bir insan hakları ihlaline ilişkin etkili, hızlı ve bağımsız soruşturma yürütme yükümlülüğü).

Pozitif yükümlülüklerden biri, insan haklarının ‘özel’ ihlallerini önlemek için bireyler arasındaki ilişkilere müdahale yükümlülüğü, yani insan hakları standartlarının dolaylı yatay etkisi ile ilgilidir. Bireylerin ve kuruluşların insan haklarını ihlal etmesini önleyen yasalar çıkarmak ulusal makamların sorumluluğudur. Bireyler ve kurumlar insan haklarını ihlal ediyorsa müdahaleyi hedef alan yasal işlemler en kısa sürede başlatılmalıdır.

NOTLAR

.....

.....

.....

.....

.....

AİHS'in 1. Maddesi devlet sorumluluğunu 'yargı yetkisini etkili şekilde' kullanma ile bağlantılandırır. **'Yargı yetkisi' kavramı esasen bölgeseldir. Sorumluluk** normalde Sözleşmecî ülkenin 'yargı yetkisi' dâhilinde bulunan bir birey açısından, fiziksel olarak bu ülke topraklarında bulunması bakımından ortaya çıkar. Ancak istisnai durumlarda devletin sınırları dışında gerçekleştirilen veya etki yaratan eylemler, yargı yetkisi kullanımını gerektirebilir. Mahkeme içtihadı, bu gibi durumların, **devlet kuruluşlarının bölge dışındaki bir şahıs üzerinde yetki ve denetim kullandığı durumlarda** oluşabileceğini göstermektedir. Diplomatik kuruluşların ve konsolosluk görevlilerinin eylemleri, yabancı bir hükümetin rızasına dayalı olarak veya daveti üzerine ya da zımni rızası ile bölge dışında kamusal yetkilerin kullanımı veya son olarak, devlet kurumlarının bölge dışında bir şahsı denetimleri altına almak için güç kullanımının tümü bu kategoriye girer. Hukuki veya hukuk dışı askeri bir eylemin sonucu olarak, Sözleşmeye taraf bir devletin kendi **ulusal bölgesi dışında bir alanı** kendi silahlı kuvvetleri yoluyla doğrudan veya tabi bir yerel idare yoluyla **etkili şekilde kontrol etmesi halinde de** istisnai durumlar ortaya çıkabilir.

Sözleşme kapsamındaki devlet sorumluluğu mağdurun uyruğundan bağımsız olarak gerçekleşebilir. Sorumluluk, Sözleşmecî devletin yargı yetkisi dâhilindeki 'herkes' için geçerlidir.

Sözleşme kapsamındaki devlet sorumluluğu Avrupa Birliği gibi uluslararası bir kuruluşa üyelik sonucu atılan adımlar için Sözleşme kapsamında sorumlu tutulmayı içerebilir. Avrupa Birliği AİHS'e katılmadığı sürece, AB kurumlarının kendisi tarafından yapılmış bir insan hakları ihlali iddiasını AİHM'e taşımak imkânsızdır. AB'nin Sözleşmeye taraf olmaması nedeniyle başvuru, *kişi bakımından* kabul edilemez bulunacaktır. Bir hükümetin, AB yasalarını uygulaması ile ilgili eylemlerinden doğan insan hakları ihlalleri bakımından Bosphorus davasında Strazburg Mahkemesi bir üye devletin, uluslararası örgütün (AB ile ilişkili olarak kabul edilenler gibi) insan haklarının uygun şekilde korunmasını garanti altına alması kaydıyla, uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle prensipte AİHS'i ihlal etmediğinin varsayılabilmesine hükmetmiştir. Yalnızca korumanın açıkça yetersiz olduğu gibi istisnai durumlarda bu varsayımın aksi söz konusu olabilir.

NOTLAR

.....

.....

.....

.....

.....

.....

➤ AB Temel Haklar Şartı

AB Temel Haklar Şartı'nda olduğu gibi, Avrupa 'Haklar Bildirgesinin' Avrupa Birliği'nde (AB) ve üye devletlerdeki tüm durumlar için uygulanabilir olduğu yaygın bir yanlış kanıdır. Ancak Şartın 51. Maddesi, Şart hükümlerinin **AB yasalarına uygulanması sırasında** AB kurum ve kuruluşlarına ve üye devletlere hitap ettiğini belirtir. Şartın Resmi Açıklamalar eki biraz kafa karıştıran bir algıya neden olmaktadır: "AB bağlamında tanımlanmış temel haklara saygı gerekliliği üye devletler açısından yalnızca **Birlik yasaları kapsamında hareket ederlerken** bağlayıcıdır." İkinci anlayışın altta yatan hükmün belirttiği metinden çok daha kapsamlı olduğu açıktır. Mayıs 2013'te, Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) **Åkerberg davasında** bu konuya daha fazla netlik kazandırmıştır. Mahkeme, "Birlik hukuku bağlamında tanımlanan temel haklara saygı gerekliliği üye devletler açısından yalnızca Birlik hukuku kapsamında hareket ederlerken bağlayıcıdır" diye belirtmiştir (fıkra 21). Mahkemeye göre, bu yüzden AB hukukunun uygulanması için buna yönelik ulusal mevzuatın benimsenmiş olması katı bir şekilde gerekli değildi. Durumun AB hukuku kapsamı içinde kalması yeterliydi. Bu ABAD'ın insan haklarındaki yargısal denetimini büyük oranda artırmaktadır.

Şartın geçerli olması durumunda, insan hakları standardı kıyaslanabilir nitelikte bir anayasal hükme göre önceliğe sahiptir (ikincisi daha yüksek insan hakları koruması sağlasa bile). Şart böyle bir AB aracının geçerliliğine karşı kullanılabilir (ve sadece belirli bir davada uygulanmasına değil). Son olarak, Şartın dolaylı yatay etkisi, içtihadında ABAD tarafından anlaşılmış görünmektedir.

"[28 ülkede HELP](#)" çerçevesinde geliştirilen kurslarda ⁸(AB tarafından finanse edilmektedir) AB ve AİHS koruma sistemlerinin güçlükleri dikkate alınmaktadır. AİHS'in, Avrupa Sosyal Şartının (ASS), AB Temel Haklar Şartının ve diğer AB araçlarının ifade edilmesine odaklanmaktadır.

iii. Siyasi boyut

Eğitim çoğunlukla 'siyasi' bir boyuta da sahiptir ve eğitimcilerin bunu dikkat alması gerekir. İlk olarak, insan hakları standartları çoğu zaman siyaseten hassas politik alanlara uygulanmaktadır (örn. terör faaliyetlerine dâhil olduğundan şüphelenilen bir şahsın sınır dışı edilmesi). Bir eğitici, bazı eğitim alan kişilerin insan haklarına dair belirli kararların 'siyasi' olduğu kanısına sahip olmasına şaşırmasın. Dolayısıyla, (a) insan haklarının siyasi bir bağlamda uygulanması ve büyük bir toplumsal etki yaratabilmesi gerçeği ile (b) insan hakları standartlarının 'sol' siyasi ajandanın hukuki bir tercümesi olduğu algısı arasında bir ayrım yapılması gerekli olabilir.

İkinci olarak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin, uluslararası bir siyasi ortamda faaliyet gösterdiği ve bu, yani uluslararası organın (AİHM) prensipte ulusal seviyede yapılan politika tercihlerine saygı gösterdiği ve onlara Sözleşmede teminat altına alınmış asgari standartlar ihlal edilmediği sürece bir takdir alanı bıraktığı unutulmamalıdır. Bu bakımdan, AİHM temel olarak Avrupa Birliği tarafından

⁸ 28 ülkede HELP, 28 AB ülkesinde insan hakları eğitiminin güçlendirilmesini hedefleyen bir projedir. www.coe.int/en/web/help/help-in-the-28 adresindeki web sitemizi ziyaret ederek daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

benimsenen uluslarüstü yaklaşımdan farklıdır. Sözleşme mekanizmasının hedefi uyumlu hale getirmek değil asgari standartların sağlanmasıdır (Pratikte, belirli Strazburg yargı kararlarının uyumlaştırıcı etkisi olduğu kabul edilse bile).

Son olarak, **takdir yetkisi doktrini** Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından Avrupa Mahkemesi ile ulusal makamlar arasındaki ilişkide ikincillik prensibine geçerlilik kazandırmanın bir yoludur. Pratikte, bazı yerel hâkimler takdir alanı doktrinini yerel içtihadı kopyalamıştır. Yerel doktrinler özünde benzer bir etkiye sahip olabilmesine rağmen (özellikle de idari kararların ‘hafif dokunuşlarla’ yargısal denetimi) Strazburg takdir yetkisi doktrininin bütünüyle yerel bağlamda uygulanması uygun değildir.

iv. Öğrenim görenlerin motivasyonu

Öğrenim görenlerin farklı yollardan öğrendiğine daha önce değinilmiştir. Bir başka mesele ise öğrenim görenlerin *motivasyonudur*. Farklı teoriler mevcuttur. Evrensel olarak kapsayıcı tek bir öğrenme motivasyonu teorisi yoktur ve farklı öğrenme durumları için farklı teoriler geçerli olabilir. Uzaktan eğitim paketlerinin tasarımı, bu teorilerden bazıları özellikle geçerlilik kazanır.

➤ Öz belirlenim teorisi

Bu teorinin merkezinde “Özerk Çalışma Motivasyonu” vardır – kısaca, eğitim gören bir kişi **öğrenmenin hızını seçme özgürlüğüne sahip olmalıdır**. Bu belirli bir bitiş tarihine, denetime vb.ne sahip olunması gibi ilkelerle çelişir. (İlginç örneklerden biri, Birleşik Krallık Açık Üniversitesinin öğrencilerin ödev teslim tarihlerini serbest bırakan kurslarının en yüksek öğrenci katılımını sağladığını gösteren deneyimdir.) Çevrimiçi eğitim, kendi kendine öğrenme kaynaklarının yanı sıra uzaktan eğitim kurslarının da bir ölçüde öğrenciler tarafından belirlenmesine imkân verir.

➤ Epistemolojiye Dayalı Kimlik Teorisi

Burada hedef, öğrencinin tüm çalışma süreci boyunca “bu öğrenme şekli tam bana göre” diyebilmesidir. Yani içerik, **seviye ve sonuçlar bakımından doğru kursta olduklarını hissettiklerinde öğrencinin öğrenme motivasyonu azami hale gelir**. HELP modeli kurslarının ulusal olarak ve hedef kitleye göre uyarlanması bu yüzden önemlidir.

➤ Özyeterlilik Algısı Teorisi

Öğrenim görenler çoğu zaman kendi yeterliliklerini gerçekçi bir değerlendiremeyebilirler, bu da öğrenme başarılarını olumsuz etkileyebilir. Dolayısıyla bu teori motivasyonlarını cesaretlendirerek öğrencilerin kendi yeterliliklerini **rasyonel bir şekilde değerlendirebilmesine** yardımcı olmanın önemine işaret etmektedir.

➤ Pozitif Psikoloji - “Güçlü Yönler Yaklaşımı”

Burada merkezi nokta insanları neyin mutlu ettiğinin anlaşılmasıdır. Öğrenim görene destekte ‘Güçlü Yönler’ yaklaşımı, pozitif psikolojinin bulgularına dayanmaktadır ve kısmen ABD’de Anderson ve Clifton tarafından yapılan çalışmalara dayanır. Odak noktası öğrenme sürecinde hayati bir faktör olarak özgüvenin önemini vurgulayarak öğrencinin motivasyonunu güçlendirmektir. Proaktif motivasyonel destek şunları içermelidir: pozitif olanı vurgulamak, hâlihazırda sahip olunan değerli özelliklere ve yeterliliklere odaklanmak, geçmiş başarılarından ve yüksek notlardan feyz almak, ‘pozitif etkiyi’ cesaretlendirmek (umut ve bununla ilişkili düşünceler), değerleri, amaçları ve motivasyonu belirlemek ve

sonuçtan ziyade çabayı takdir etmek (ve ancak tüm bunlardan sonra belirsizlikler, korkular ve yetersizliklerden söz etmek).

Pratik örnekler⁹:

- **Küçük başarılar** yaratın. Daha zorlu görevlere geçmeden önce öğrencilerin en kolay görevlerde başarılı olmasını sağlayın yani zorluğu aşamalı olarak artırın.
- Öğrencinin sadece başarılarını değil ortaya koyduğu **çabayı takdir edin**. Bu çevrimiçi eğitimde otomatik geri bildirimlerle yapılabilir.
- Sonuç oyun haline getirilemiyor olsa bile **çabayı ödüllendiren puanların verildiği** “oyunlar” tasarlayın.
- **Özümseyerek öğrenme ortamı** yaratın. Öğrencileri cesaretlendirin veya onları sürekliliği başkalarıyla kıyaslamak ve rekabete sokmak yerine öğrenim görenlerin becerileri özümsemesine ve önceki performanslarını daha da geliştirmesine odaklanan etkinlikler tasarlayın.
- **Bilgilendirici ve yapıcı geri bildirimler** sağlayın. Örneğin, öğrenim görenlerin “kendini daha çok zorlamasını” istemek yerine, zayıf performans göstermelerinin nedenini anlamaya çalışın ve yeteneklerini düzeltin, örn. “AİHS’in x maddesi ışığında düşünmeye çalışın.”

“Kişinin faaliyet ortamının kontrolünde kendini yeterli ve ehil olarak deneyimlemesi. Yeterlilik ihtiyacı, (Deci & Ryan, 1985; Elliot & Thrash, 2002; Koestner & McClelland, 1990) kişinin yeterliliklerini hayata geçirme ve artırma konusunda tatmin olması ihtiyacıdır. Doğal olarak insanlar kendi gelişme seviyelerine uygun zorlukları ararlar” (Harter, 1978; White, 1959).

NOTLAR

.....

.....

.....

.....

.....

.....

⁹ MERL: teoriyi pratiğe geçirmek. [Yeterlilik algısının ve öz motivasyonun önemi](http://merl.nie.edu.sg), <http://merl.nie.edu.sg>

e) AİHS içtihadına erişimdeki sıkıntılar

Strazburg Mahkemesi içtihadının güncel bilgisine sahip olmak ve onu özümsemek kolay bir iş değildir.

i. Teknik engeller

Hukukçuların yüz yüze olduğu iki önemli engel vardı: dil ve büyük miktarda içtihat.

➤ Yargı kararlarının dili

Bir eğitimi hazırlarken, birçok insan hakları materyalinin aslının (AİHM kararları gibi) öğrenim gören çoğu kişi için yabancı dilde olacağını (örn. İngilizce veya Fransızca) göz önünde bulundurun. Var olan deneyim göstermektedir ki, birçok hukukçu bu materyalleri tam olarak anlamakta (az ya da çok) sıkıntı yaşamaktadır. Pratikte, bunun uluslararası insan hakları standartlarının yerel hukuk düzenine dâhil edilmesi üzerinde ciddi bir etkisi olabilir. Materyal seçimi bu nedenle çok önemlidir. HELP metodolojisi bu güçlüğü dikkate alır ve yalnızca eğitim materyallerinin ve kursların tercümesini değil aynı zamanda bunların, ilgili ülkelerin ulusal hukuk düzenlerine uyarlanmasını da öngörür (daha fazla ayrıntı için 2. Bölümdeki uyarılama sürecine bakın). Benzer şekilde, AİHM'in çeşitli ilke kararları tercüme edilmiş olup bu tercümelerin bazıları Mahkemenin web sitesindeki HUDOC arama motorunda erişime sunulmuştur. Aynı şekilde, hükümetler de Mahkeme kararlarının tercümesinde önemli bir rol oynamaktadırlar. Yeni eğitim programları oluştururken, tercümesi gerekebilecek ek materyaller için bütçe ayrılması tavsiye edilir.

➤ İçtihat fazlalığı

İçtihat bilimi, on binlerce yargı kararından oluşan son derece geniş bir içtihat sunar. Elbette 14 no'lu protokolün yürürlüğe girmesinden önce var olan komite kararları, hâkimlerin bireysel kararlarını da içeren bu toplamın dışında tutulmalıdır. HUDOC veri tabanında beliren önem kriteri de uygulanmalıdır. Yine de, içtihat bilimi vakıf olunması zor olan kayda değer bir hacme sahiptir. Özellikle de belirli bir konuda en uygun emsal kararın nasıl bulunacağını bilmek yine de zordur.

ii. Ulusal özellikler

Bu özellikler iki ana türdedir. Bu özellikler hukuk sistemlerinin çeşitliliğinden ve usullerin ve ulusal kuruluşların kendine özgü yapılarından kaynaklanmaktadır.

➤ Hukuk sistemlerinin çeşitliliği

Kıta veya Roma-Cermen hukuku ile İngiliz hukuk sistemleri arasındaki geleneksel ve iyi bilinen ayrımlardan farklı olarak Avrupa, adaptasyon ve birleşim kapasitesi çok yüksek olan geniş bir hukuk sistemleri çeşitliliği sunar. Mahkemenin içtihat bilimi belirli bir şekilde bu olguyu yansıtmaktadır ve bu da hukukçuların kavrama ve analiz etme çabalarını artırmalarını gerektirir.

Ek olarak, içtihat biliminin yeri ve önemi, özellikle de yüksek yargı dâhilinde, iç hukuk düzeninde ülkeden ülkeye değişmektedir. Parlamento tarafından çıkarılan yasalar hâkimlerin bakış açısında en büyük paya sahiptir. Avrupa'da salt ulusal çerçeve içinde çalışan hukukçular için uluslararası yargıya gösterilen ihtimam azımsanamaz. Bu nedenle, Sözleşme hükümleri ile uyum çerçevesinde adapte olmaları gereklidir.

➤ **Usul ve kuruluşların kendine has özellikleri**

Benzer şekilde, Avrupa etkileyici bir usul ve kuruluş çeşitliliğine sahiptir. Bunlar çoğunlukla yerleşik eski geleneklerin sonucunda ortaya çıkmıştır ve bazen de aralarında keskin zıtlıklar bulunmaktadır. Karmaşık yapıları kurumlar, bunların denge ve uyumları, değişiklikler sebebiyle kısmen sarsılabilir, hatta (*daha ziyade*) varlıkları bile tehlikeye girebilir. Burada tekrar, içtihat bilimi Sözleşmenin uyumlulaştırılmış yorumundan taviz vermeden belirli bir kapsamda uyarlanmak zorundadır. Bazen hukukçuların ulusal sistemdeki belirli bir kavramı başka bir sisteme aktarmaları her ne kadar bu kavramlar birbirlerine benzer görünse de görüldüğü kadar kolay olmayabilir.

iii. Kararların gerekçelendirilmesi

Bu belki de en önemli zorluktur. Belirsizlikler ve farklılıkların olduğu bir durumda içtihattan en iyi nasıl faydalanılabilir?

➤ **Belirsizlikler**

Bilerek veya bilmeyerek, Mahkeme bazen farklı yorumlara sebebiyet verebilecek cümleler, ifadeler veya kelimeler kullanabilmektedir. Bu yeni veya karmaşık bir mesele ortaya çıktığında yaşanabilir ve hemen mutlak bir yanıt üretmek yerine gelecekteki bir çözümün kilit noktalarını sunabilir. Böylesi bir yaklaşım dikkatli ve ilerici bir yaklaşım gerektirir; sonuç gibi hız da belirsizdir. Bazen değişiklikler ve pişmanlıklar yaşanabilir, bu da hukukçuların kafasını karıştırır.

Dahası, Büyük Daire'nin gerekçesini yetersiz veya fazla yenilikçi bulduğu bir başka daireyi uyarması da nadir görülen bir durum değildir. Bunun zıddı durumda ise dairelerdeki bazı hâkimler Büyük Dairenin uygulamalarını izler ve sorgulanmazlar.

Ek olarak, Mahkemenin Sözleşmenin pek çok şartına bağımsız ve esasen Avrupalı bir anlam kazandırmak yönündeki daimi istekliliği de göz önünde bulundurulmalıdır. Bu kafa karışıklığı veya yanlış anlama, kendi ulusal hukuklarındaki sınıflandırma ve kavramlara alışık olan hukukçular arasında muhalefete bile sebep olabilir.

➤ **Farklılıklar**

Mahkeme kendi içtihatlarında tutarlılık, kendi hukuki güvenliğine kanıt ve devletler ile bireyler arasında eşitlik sağlamak için çalışmaktadır. Yine de, bazen farklılıklar ortaya çıkmakta ve bu farklılıklar sadece basit nedenlerden kaynaklanabilmektedir: farklı daireler aynı sorunlarla uğraşmakta ve Büyük Dairenin yapısı istikrarlı bir temele sahip olmasına rağmen her davada değişmektedir. Ayrıca en azından geçici olarak, yani daireler ve Büyük Daire tarafından bir şekilde halledilinceye kadar çelişkiler de mevcut olabilmektedir.

Bu gibi istisnai durumlar hukukçuların aşağıdaki şekilde davranmasını gerektirir: varsa Büyük Dairenin daha güncel ve daha net olan hüküm veya kararını, yoksa dairelerin en güncel ve net hüküm veya kararını dikkate almak. Bu durumda belirli bir konuda içtihadın belirsizliğini kaydetme ve buna dikkat çekme olasılığı da geçerliliğini korumaktadır.

iv. *Bu güçlüklerle nasıl baş edilir?*

Eğiticilere yönelik üç pratik tavsiye aynı zamanda bu soruların yanıtıdır.

İÇTİHAT NASIL OKUNMALI?

Mahkeme nadiren Sözleşmenin bir hükmüne dair genel bir yorum getirir. Dahası, ilke kararları ve hükümlerin sayısı çok fazla değildir. Ortak gibi görünebilecek hüküm ve kararlarda sıklıkla tek bir paragraf, alt bölüm veya sadece tek bir cümleye dikkat etmek gerekir çünkü genel kapsamda ve dolayısıyla da Avrupa kapsamında katma değer sunar. Mahkeme tarafından sonrasında sıklıkla kullanılacak olan tam da bu unsurdur.

İÇTİHAT NASIL SEÇİLMELİ?

Bu seçim öncelikle ve en çok yayımlanması için seçilen kararlara, ardından içtihadla ilişkin yıllık rapor bölümüne ve son olarak da analitik dizin avantajına sahip Bilgi Notlarına dayalı olarak yapılmalıdır. Dahası, Büyük Dairenin kararlarına özellikle dikkat etmemiz gerekir çünkü bunlar genel uygulama prensiplerine dair hatırlatmalar içerirler.

İÇTİHAT BİLİMİNE DAYALI OLARAK ÖRNEK VAKA ÇALIŞMALARI NASIL HAZIRLANIR?

En basit yol, istisnai durumlardan kaçınarak, ilgili ülkedeki hukukçuların aşına olduğu ulusal durumlardan başlamaktır. Bunu takiben, daha yaygın veya daha sık kullanılan çözümleri akılda tutarak içtihat çerçevesini durumlara uygulamaktır. Son olarak bu eğitim hâkim ve avukatların gündelik çalışmalarında ağırlıklı olarak odaklanmaları gereken sorunları vurgular.

v. *Hedefli yaklaşım ve uzun vadeli adanmışlık*

İnsan hakları standartları farkındalığının yapısal olarak geliştirilmesi çoğu zaman hedefli bir yaklaşım ve uzun vadeli adanmışlık gerektirir. İnsan hakları eğitimi çoğu zaman meslek konusunda zihniyet değişimini gerektirir, kesintisiz eğitim ihtiyacının yanısıra geniş bir meslek grubunun tüm üyelerine erişmek de aynı şekilde uzun vadeli adanmışlık gerektirebilir. Bu, çeşitli eğitim faaliyetleri arasında koordinasyon ve çalışmaların tekrarından kaçınmayı gerektirir. Bu bakımdan HELP programı eğitim alanındaki aktif yerel aktörler için faydalı olabilir.

Önceliklendirme:

Verilen kaynaklarla her kurum eğitimini önceliklendirmek isteyecektir. İnsan hakları alanında oldukça fazla ve çeşitli zorluklar söz konusudur. Tüm sorunlara aynı anda ve aynı yoğunlukla dikkat edebilmek mümkün olmayacaktır. İnsan hakları eğitiminde bazı sorunların altının çizilmesi faydalı olabilir.

- İnsan hakları konularındaki mevcut durum değerlendirmesi
 - Çeşitli uluslararası insan hakları kurumlarca getirilen araştırma önerileri: AİHM kararlarında, Avrupa Konseyi izleme organlarında, çeşitli BM antlaşma organlarının sonuç gözlemlerinde, ABD Dışişleri Bakanlığının insan hakları konusunda yıllık ülke raporlarında, Uluslararası Af Örgütü ve İnsan Hakları İzleme Örgütü gibi STK'ların raporlarında, UNHCR raporlarında vb. ne gibi sorunlar dile getiriliyor?
 - Yerel kaynakların araştırılması, örneğin yerel içtihatla, akademik yazılarda, siyasi tartışmalarda ve ulusal insan hakları örgütleri tarafından gündeme getirilen konular nelerdir?
 - Hükümet yetkilileri, yargı temsilcileri, kolluk kuvvetleri, sosyal ortaklar, akademisyenler, STK temsilcileri, politikacılar vb. paydaşlarla görüşmeler?
 - Yakın tarihli haberlerin analizi.
- Böyle bir durum değerlendirmesi ile sorunlar listesi ortaya çıkacaktır. Ardından hangi sorunların kapsama alınacağını belirlemek gerekecektir. Uygulanabilir bazı kriterler şunlardır:
 - Sorun bir veya daha fazla insan hakları standardının kapsamına giriyor mu?
 - Diğer paydaşlara ek olarak dâhil olmanın artı değeri nedir?
 - Sorunun ciddiyeti;
 - Sorunun üstesinden gelmek için toplumsal destek var mı?
 - Sorunu çevreleyen tüm olgular tespit edilebilir mi?
 - (Sorunu siyasal gündeme taşımayı veya stratejik bir dava açılmasını sağlayacak sonuçlara ulaşmak mümkün mü?

NOTLAR

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Bir insan hakları eğitimi aracı olarak HELP

a) HELP nedir?

Hukukçular için İnsan Hakları Eğitimi Avrupa Programı (HELP), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi konulu Bakanlar Komitesi Tavsiyesi (2004) 4 uyarınca üniversite eğitiminde ve mesleki eğitimde Avrupa Konseyi üye devletlerinin **AİHS’i ulusal seviyede** uygulamasını desteklemektedir.

HELP, Avrupa Konseyi tarafından takip edilen tüm hukuksal eğitim faaliyetlerinin ana aracı haline gelme amacındadır. Siyasal olarak uygunluğu 2012 Brighton Deklarasyonu’nda kabul edilmiş ve 2015 Brüksel Deklarasyonu’nda, özellikle devletler ve eğitim kurumları arasında AİHS’in günlük hayatta, yerel uygulamasını sağlama konusunda sorumluluk paylaşımı öne çıkarılmıştır.

HELP’in amacı 47 üye devletin tümünde hâkimlerin, avukatların ve savcılarının AİHS’i günlük çalışmalarında uygulama kapasitesini geliştirmektir. **İnsan haklarının korunmasında ön safta olan hukukçuların kaliteli bir eğitimden faydalanması gereklidir.** Bunun yolu sürekli değişen ve gelişen standartlar ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihadı konusunda güncel bilgilere sahip olmalarını sağlamaktır.

Kısaca HELP:

1. 47 üye devletteki hâkimlere, savcılara ve avukatlara yönelik ulusal eğitim kuruluşlarının **Avrupa çapındaki tek ağıdır;**
2. İnsan hakları konusunda bir **e-eğitim platformudur** ve
3. Hukukçulara yönelik bir insan hakları eğitimi **metodolojisidir.**

i. Amaç

Dolayısıyla HELP’in amacı ister hâkim, ister savcı, isterse avukat olsun tüm kategorilerden hukukçuların eğitiminde ulusal eğitim kuruluşlarını desteklemektir. ‘Desteklemek’ kelimesi özellikle seçilmiştir. Gerçekten de amaç ulusal eğitim kuruluşlarının AİHS’i uygulama çabalarının **yerini almak değil, onları desteklemektir.** HELP 2012’de Avrupa Konseyi üyesi 12 pilot devlette hâkimlere yönelik bir program olarak başlamıştır. Program başlangıcından Aralık 2015’e kadar İnsan Hakları Güven Fonu tarafından finanse edilmiştir. 2013’te, Avrupa Konseyi üyesi 47 devletin yanı sıra savcı ve avukatları da dâhil edecek şekilde genişletilmiştir.

ii. Gelişim

AİHS'e ilişkin çeşitli konularda tüm Avrupa Konseyi üye devletlerindeki eğitim ihtiyacı dikkat alınarak Program hızla diğer hukukçu kategorilerini ve diğer konuları kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Ele alınan konular şunlardır:

- Kabul edilebilirlik kriterleri
- Kanıtların kabul edilebilirliği
- Ayrımcılıkla mücadele
- İltica ve AİHS
- İş dünyası ve insan hakları
- Kimyasal Öncüller ve Yasadışı Uyuşturucu Üretimi ve Kaçakçılığı ile Mücadelede Uluslararası İşbirliği
- Çocuk dostu adalet ve çocuk hakları
- Toplumsal yaptırımlar ve tutuklamaya alternatif tedbirler
- Tıbbi ürün sahteciliği ve kamu sağlığına karşı işlenen suçlar
- AİHS ışığında kasten kötü muamele
- Aile hukuku ve insan hakları
- İfade özgürlüğü
- Nefret suçu ve nefret söylemi
- Cezai konularda uluslararası işbirliği
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Giriş
- Kararların gerekçelendirilmesi
- AİHS ışığında yargılama öncesi soruşturma
- Mülkiyet hukuku
- Geçiş dönemi adaleti ve insan hakları

Bugüne dek HELP 2100 hukukçunun eğitilmesine yardımcı olmuş ve hapisane personeli gibi diğer meslek kategorilerine de ulaşmıştır. Mevcut kurslar 30 katılımcı grubu için başlatılmış, yaklaşık 400 hâkim ve 1650 avukata çeşitli İnsan Hakları konularında eğitim verilmiştir. 2014-2015 yılları arasında, yaklaşık 500 katılımcıya sertifika verilmiştir.

HELP artık Avrupa Konseyinin temel çalışmalarından biridir ve Avrupa Konseyi dâhilindeki tüm kapasite geliştirme faaliyetlerinde uygulanmaktadır.

Artan önemi, farklı projeler için farklı kaynaklardan fon alınmasına yardımcı olmuştur. Bugüne dek, HELP kısmen Avrupa Konseyi olağan bütçesinden finanse edilmiştir ancak, HELP'in 28 AB üye devletinde dört ana konuda güçlendirilmesi için Avrupa Birliğinden gelen önemli kaynaklardan da yararlanılmıştır. Bu konular şunlardır:

- Verilerin korunması
- İşçi hakları
- Bireyin vücut bütünlüğü hakkı (biyoetik)
- Irkçılık, yabancı düşmanlığı, homofobi/transfobi ile mücadele

Rusya'da HELP, ceza davalarında kanıtların değerlendirilmesi ve kabul edilebilirliği üzerine spesifik modüllerin geliştirilmesinde HRTF'den yararlanmaktadır. Bu sorunlar Rus hâkim, savcı ve

soruşturmacıların “ajan provokatörler” (polis provokasyonu), yasadışı yoldan elde edilen kanıtlar, avukata erişim, davada tanık olmaması, duruşma öncesi tutukluluğa ilişkin çeşitli sorunlar dâhil, günlük faaliyetlerinde sık sık gündeme gelmektedir.

Nisan 2016 itibarıyla, HELP’in bölgede uygulanması için HRTF tarafından finanse edilen bir proje olan ‘Balkanlarda HELP’ mevcut HELP kursları kullanılarak başlatılmıştır.

b) HELP nasıl çalışıyor?

HELP ulusal eğitim kuruluşları ve barolardan oluşan bir ağıdır ve faaliyetlerini yürütmek için çeşitli kurumlar tarafından desteklenmektedir.

i. Ağ

HELP Ağı, Avrupa çapındaki tek meslektaşlar arası İnsan Hakları Eğitimi Ağıdır ve Avrupa Konseyi üyesi 47 devletin hâkim ve savcılarına yönelik ulusal eğitim kuruluşlarının (UEK) ve baroların temsilcilerinden oluşmaktadır.

HELP Ağı 2012 Brighton Deklarasyonunun 9.maddesinin uygulanması ile görevlendirilmiştir ve bu madde uyarınca HELP:

- Hukukçuların AİHM içtihadınca yorumlanan AİHS standartları konusunda ilk ve devam eğitimlerini geliştirecek ve yaygınlaştıracak;
- İleriki eğitim faaliyetleri için öncelik arz eden temaları belirleyerek hukukçuların eğitime yönelik en iyi uygulamaları paylaşacak ve müfredat, eğitim materyalleri ve eğitim metodolojileri konusunda tavsiye verecek;
- Üye devletlere, hâkimlerin, savcılarının ve avukatların ulusal seviyede ve günlük çalışmalarında AİHS’i uygulama kapasitelerinin AİHS ve ilişkili konulardaki uygun eğitimler vasıtasıyla nasıl artırılacağı konusunda tavsiye verecek;
- AİHM’e yapılan, iyi temellendirilmiş başvuruların kalitesini artıracak şekilde avukatların AİHM’e gönderdikleri başvurularda kabul edilebilirlik kriterlerine uyma kapasitelerinin nasıl geliştirileceği konusunda tavsiye verecek;
- HELP eğitim kaynaklarının hukukçular arasında yaygın şekilde bilinmesini ve kullanılmasını sağlayacak;
- Uluslararası ve ulusal kuruluşlar arasında hukukçulara yönelik insan hakları eğitimi konusunda gelişmiş koordinasyonu sağlayacaktır.

Mart 2015’te taraf devletlerin katılımı ile “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Uygulanması, Ortak Sorumluluklarımız” konulu üst düzey bir konferans düzenlenmiştir. Konferansta taraf devletler bir eylem planı üzerinde anlaşmışlardır. Bu eylem planında; AİHM’nin eğitim programları ve yayınlarının yanı sıra Avrupa Konseyinin HELP programına başvuru, mesleki ve hizmet içi eğitimlerin ayrılmaz bir parçası olacak şekilde AİHS’nin uygulaması konusunda hâkim, savcı, avukat ve diğer ulusal yetkililerin eğitimini geliştirmeye yönelik ulusal çabaları artırmak hedeflenmiştir.

Ağın üyeleri yılda bir kez Strazburg'daki HELP yıllık konferansında bir araya gelmekte ve AİHS konulu eğitim ihtiyacını ele alıp gelecekteki çalışmalar için bir yol haritası oluşturmaktadırlar. Bu tartışmalara ve yol haritasına dayalı olarak HELP kursları geliştirilmekte ve HELP girişimleri başlatılmaktadır.

➤ Çalışma yöntemleri

HELP Ağı faaliyetlerini HELP Sekreteryası aracılığıyla koordine etmektedir.

Toplantılar normalde Strazburg'daki Avrupa Konseyinde yılda bir yapılmaktadır. Ağın toplantıları şu şekilde organize edilmektedir:

Genel Toplantı: 94 üye (ortaklar ve gözlemciler dâhil 150), yılda iki günlük 1 toplantı. HELP Ağı Yıllık Konferansı ile:

- Hukukçular için insan hakları eğitiminin yanı sıra eğitim metodolojisi konusunda en iyi uygulamaların 47 üye devlet arasında paylaşımı sağlanır (eğitimlerin etkisini değerlendirmek için yeni araçların geliştirilmesi dâhil);
- 47 üye devlette hukukçuların geniş ölçekte eğitim ihtiyaçlarının değerlendirilmesi fırsatı elde edilir;
- Bir sonraki yıla ilişkin yol haritası ve öncelikler belirlenir (öncelikli konuların, çok uluslu ve çok disiplinli eğitim girişimleri belirlenir vs.).

➤ HELP Ortakları

- Avrupa Yargı Eğitim Ağı (EJTN)
- Uluslararası Hâkimler Birliği
- Avrupa Barolar ve Hukuk Birlikleri Konseyi (CCBE)
- Avrupa Barolar Federasyonu (FBE)
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
- Ulusal hâkim ve savcı birlikleri
- Avukatların mesleki örgütleri,
- Hukuki yardım ağları ve insan hakları konusunda uzmanlaşmış hukuk danışmanlığı merkezleri
- Mémoire Albert Cohen Vakfı

HELP Sekreteryası İrtibat Kişileri ve Bilgilendirme Kişileri üzerinden Ağ ile temas halindedir. Bunlar HELP Sekreteryası ile ulusal eğitim kuruluşları arasındaki bağıdır. Hâkim ve savcılar (İrtibat Kişileri) ve avukatlar (Bilgilendirme Kişileri) için insan hakları eğitimi ile ilgili konularda temas noktaları olarak işlev görürler.

Aynı şekilde, İrtibat ve Bilgilendirme Kişileri kendi ilgili ulusal eğitim kuruluşları ile hâkim ve savcıların insan hakları eğitimi ihtiyaçlarını değerlendirmeye yardımcı olmak için düzenli toplantılar yaparlar. Meslektaşlarına programı tanıtan HELP sunumları yaparlar, HELP'le ilgili bilgileri ve eğitim materyallerini kendi ulusal dillerinde yüklerler ve HELP yıllık konferansına katılırlar.

HELP İrtibat ve Bilgilendirme Kişileri HELP Sekreteryası ile düzenli iletişim içindedir ve yıllık olarak rapor sunar.

[Web sitemizden](#) İrtibat ve Bilgilendirme Kişilerinin listesine ulaşabilirsiniz.

➤ **Danışma Kurulu**

HELP Danışma Kurulu, HELP sekretaryasına düzenli olarak danışmanlık desteği sağlaması için HELP Ağı tarafından atanmış bir organdır.

HELP programına katılan her bir hukukçu kategorisinin (hâkimler, savcılar, avukatlar) eğitim kuruluşlarından en az bir temsilciyi Danışma Kurulu üyesi olarak HELP programında bulunduracak şekilde HELP Ağı temsilcileri arasından atanan altı üyeden oluşur.

Danışma Kurulu üyeleri HELP Ağının yıllık konferansında gizli oylama ile belirlenir. En yüksek oyu alan ilk altı aday seçilir.

Danışma Kurulunun görev süresi iki yıldır ve bir kez uzatılabilir.

Danışma Kurulu üyeleri belirli konularda raportör atayabilirler. Danışma Kurulu yıl boyunca yaptığı faaliyetlere ilişkin bir raporu HELP Ağı yıllık konferansında sunar.

HELP Danışma Kurulu üyeleri hakkında daha fazla bilgi için [web sitemizi ziyaret edebilirsiniz.](#)

Danışma Kurulu:

- HELP programı tarafından geliştirilen standart müfredatı ve eğitim materyallerini değerlendirir;
- HELP ağına gelecekteki eğitim faaliyetleri için öncelikli konuları önerir;
- İlgili uluslararası ve ulusal aktörler arasında, bölgesel girişimlerin geliştirilmesi de dâhil, insan hakları eğitiminin koordinasyonu için genel stratejiyi belirler;
- Hukukçular için eğitim metodolojisi konusunda tavsiye sunar;
- HELP Yazı İşleri Personeli ile işbirliği yapar (HELP Yazı İşleri Personeli AİHM içtihadı, AİHS eğitimi, IT ve web iletişimi konusundaki uzmanlardan oluşur. HELP sekretaryası tarafından atanır ve HELP programı için iletişim stratejisinin planlanmasından ve uygulanmasından ve HELP web sitelerinde haber ve eğitim materyallerinin yayımlanmasından ve gözden geçirilmesinden sorumludur);
- HELP Ağı ve sekretaryası tarafından belirlenen ek konularda tavsiye sunar ve
- HELP Ağı için yıllık rapor hazırlar.

➤ **Yazı İşleri Kurulu**

HELP Yazı İşleri Kurulu AİHM, AİHS eğitimi, IT ve web iletişimi konusundaki uzmanlardan oluşur. HELP sekretaryası tarafından atanır ve HELP Programı için iletişim stratejisinin planlanmasından ve uygulanmasından ve HELP web sitelerindeki haber ve eğitim materyallerinin yayımlanması ve gözden geçirilmesinden sorumludur. HELP faaliyetlerinin ve girişimlerinin geliştirilmesi konusunda tavsiye sunar.

➤ **HELP Sekretaryası**

Sekretarya, HELP eğitim metodolojisi ve kaynaklarının kullanımına ilişkin tüm faaliyetlerde metodolojinin uyumlulaştırılmasından sorumludur. Aynı zamanda HELP kurslarının geliştirilmesini hedefleyen çeşitli çalışma gruplarının organize edilmesinden sorumludur. HELP yıllık konferansı ve HELP eğiticilerinin eğitimi de eğiticilerin değerlendirilmesini ve sertifikasyonunu denetleyen Sekretarya tarafından organize edilir. Tüm sertifikalar HELP sekretaryası tarafından basılır ve dağıtılır. HELP sekretaryasının diğer önemli sorumlulukları arasında HELP kaynaklarının niteliksel olarak güncellenmesi, EJTN veya CCBE gibi diğer uluslararası örgütler ya da diğer uluslararası eğitim sağlayıcıları ve Avrupa Konseyi izleme ve standart belirleme organlarıyla işbirliği yer alır.

HELP Sekreteryası, uzaktan eğitim kurslarının geliştirilmesine ve başlatılmasına destek olurken, aynı zamanda da ortakkuruluşlardaki İrtibat ve Bilgilendirme Kişileriyle (bkz. yukarıda yer alan bilgiler) düzenli temaslar kurarak HELP ağının çalışmasını sağlar, e-eğitim platformunu destekler, HELP platformundaki materyalleri düzenli aralıklarla günceller.

ii. E-eğitim platformu

Teknolojinin hızla geliştiği ve insanların daima bilgiye hızlı ve kolay erişim aradığı bir dünyada e-egitim eğitime yaklaşımda ideal bir çözüm gibi görünmektedir. Elbette geleneksel yüz yüze eğitimin yerini alamaz ama tamamlayıcı olabilir. E-egitim bazı durumlarda tek başına işe yarayabilir ama aynı zamanda eğitime karşı karma eğitim yaklaşımına yönelik bir araç vazifesi de görebilir.

NOTLAR

Teknoloji:

- ✓ Eğitime erişim olanağını artırır;
- ✓ Öğrencinin katılımını teşvik eder;
- ✓ Yaşam boyu, özerk öğrenmenin geliştirilmesine yardımcı olur;
- ✓ Öğrencinin öğrenme derecesini geliştiren farklı kaynaklar kullanır ve
- ✓ Teknolojinin öğrenim ve öğretimi hangi noktalarda geliştirebileceğini dikkate alır.

➤ Neden e-egitim?

HELP metodolojisi ve e-egitimi hukukçuların günlük işlerinde karşı karşıya oldukları **ağır zaman baskısını** dikkate alır. Sağladığı artı değer müfredatın, öğrencilerin belirli eğitim ihtiyaçlarını ve bireysel öğrenme temposunu karşılamak üzere özel olarak hazırlanmasıdır. Kısacası esnekliğe imkân verir.

E-egitim aynı zamanda mümkün olan en fazla üye devlet içinde **mümkün olan en yüksek sayıda uzman hukukçuya** erişmenin **düşük maliyetli** bir yoludur.

HELP ‘eğiticilerin eğitimi’ oturumları düzenlemektedir. Bu oturumların hedefi, ulusal eğitim kuruluşlarının sahiplenmesini artırmaktır (bkz. bölüm 2, adım 2, bölüm b). HELP sekretaryası tarafından düzenlenen ‘eğiticilerin eğitimi’ oturumları, karma eğitim yaklaşımının iyi bir örneğidir. Metodoloji ve içerik üzerine hazırlık çalışmalarında e-egitim kullanmakta, bunu 2-3 günlük yüz yüze eğitimler ve e-egitim platformu kullanılarak yapılan değerlendirme ve geribildirimler takip etmektedir. Eğitim böylelikle e-egitim kullanımı üzerinden optimize edilmektedir.

➤ Nasıl e-egitim ?

AİHS konusunda HELP programı tarafından geliştirilmiş ve derlenmiş olan geniş **eğitim kaynakları** çevrimiçi erişime açıktır, faydalanan ülkelerin ulusal dillerine tercüme edilmiştir. Bu kaynaklar kapsam ve nicelik açısından hızla gelişmektedir; ancak, hukukçular için asıl zorluk, sürekli gelişen Strazburg Mahkemesi içtihadını takip etmektir. HELP programı aynı zamanda kolayca ulaşılabilen güncellemelerle Strazburg içtihadı konusundaki gelişmelerden haberdar olabilecekleri bir platformdur.

İki ana HELP eğitim kaynağı vardır:

- Sertifikalı ulusal eğitmenlerin yönettiği pilot kurslara katılan belirli hukukçu grupları için **uzaktan eğitim kursları** mevcuttur (web sitemizdeki listeye bakabilirsiniz). **Kurs kataloğunda** mevcut kursların bir listesi (açıklamaları da dâhil) bulunmaktadır.
- **Kendi kendine öğrenme kaynakları [platformda](#)** hesap açmış olan herkesin kullanımına açıktır. Hem AİHS Metodolojisi hem de Anahtar Kavramlar konusunda eğitim kitapçıkları, standart müfredat, kurs ana hatları, sunumlar, vaka çalışmaları ve AİHS’in farklı maddeleri ve konuları üzerine e-egitim kursları içerirler.

Başarı Öyküsü

İspanya barosu tarafından düzenlenen büyük bir etkinlik çerçevesinde iltica konulu HELP kursu başlatıldı. ‘Mülteci krizi’ne yanıt olarak İspanyol barosu Madrid’de 100 avukat için bir seminer düzenledi. 800 avukat da etkinliği çevrimiçi izledi.

Eğitmen tarafından yürütülecek olan HELP kursu yalnızca 25 İspanyol avukat için öngörülmeyle birlikte, verilecek kurs materyallerinin kendi kendine öğrenme materyalleri olarak eğitimle ilgilenen İspanyol avukatların kullanımına sunulması planlanmaktadır.

iii. HELP metodolojisi

HELP, 47 üye devletin tamamındaki ulusal yargı eğitimi kurumlarını ve baroları kapsayan Avrupa çapındaki tek özgün ağıdır. HELP Ağı üyeleri eğitim ihtiyaçlarının değerlendirilmesi için birlikte çalışır ve uygun eğitim materyallerini üretirler.

HELP geliştirilen eğitim kurslarını ulusal eğitim sistemlerine uyarlamak için “à la carte” özelleştirilmiş bir yaklaşım kullanır. Kurslar genellikle ilk önce İngilizce geliştirilir (“Model kurs”). HELP yıllık konferansında hem ulusal hem de Avrupa seviyesinde yapılan eğitim ihtiyaçları değerlendirmesine göre, kurs ulusal hukuk düzeninin ve hedef kitlenin ihtiyaçlarına göre uyarlanır.

Bu uyarlamanın yapılabilmesi için HELP, ulusal eğitimcilerle “eğiticilerin eğitimi” programı ile eğitim vererek ulusal düzeyde güçlü bir sahiplenme sağlar. Bu HELP’in ulusal eğitim kuruluşlarının yerini almak için değil, destekçisi olmak için var olduğu gerçeğini güçlendirir.

HELP’in eğitim modüllerinin yeni niteliği ulusal hukuk ile AİHS’i birleştirmektedir. İlgili içtihadı ve diğer ulusal eğitim kaynaklarına yapılan atıflar dâhil olmak üzere her ulusal kurs farklıdır ve ihtiyaca göre özelleştirilmiştir.

HELP, etkileşimli uzaktan eğitim gibi modern teknolojiler kullanmaktadır. Böylece sınırlı kaynaklarla daha geniş bir hedef kitleye ulaşılabilen ve daha fazla hukukçuya eğitim verilebilmektedir.

Başarı Öyküsü

Paris’teki Fransa barosu, avukatların için başlangıç eğitimi kapsamında HELP giriş kurslarının karma bir versiyonunu kullanmaktadır. Bu kursta şu ana dek 2000’e yakın avukat eğitilmiştir. Her dönem yaklaşık 200 avukata daha eğitim verilmesi planlanmaktadır.

Daha fazla bilgi için HELP web sitesinde yer alan HELP videosunu izleyebilirsiniz:

<http://helpcoe.org/>

BÖLÜM 2 TASARIM DAN DEĞERLENDİRMEYE

BÖLÜM 2: TASARIM DAN DEĞERLENDİRMEYE

Adım 1: Bilmeniz gerekenler

Etkililiği sağlamak amacıyla eğitimi tasarlarırken göz önünde bulundurulması gereken bazı noktalar vardır. İlk adım eğitimin ilgili olup olmadığını bilmektir. Bunun için eğitim ihtiyaçları değerlendirilir. Bu da eğitimin (genel ve özel) öğrenim hedeflerinin belirlenmesine yardımcı olur.

a) İhtiyaç tespiti

‘Öğrencilerin’ ihtiyaçlarının yanı sıra kurumun ihtiyaçlarının da dikkate alınması gerekir. Bu kitapta, ‘Genel Amaçlar’ veya ‘GA’lara (bazen hedefler olarak da bilinir) ve ‘Öğrenme Amaçları’ veya ‘ÖA’lara (bazen ‘elde edilmesi amaçlanan öğrenme sonuçları’ veya ‘özel öğrenme amaçları’ denilir) atıfta bulunuyoruz.

i. Kurumun ve üyelerinin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi

Genel amaç veya hedeflerin belirlenmesi eğitim tasarımının hayati ilk adımıdır. Planlama aşamasında genel amaç hakkında genel bir algı yaratır.

Çoğu zaman eğitimin GA’sının içeriği kurumsal kararlılığa dayalı olarak belirlenir (örneğin yeni yasa veya ters bir hüküm veya tespit edilmiş bir beceri eksikliği). Burada kurum, gelecekteki yasal değişimler veya eksikliklerin dışarıdan belirlenmesi temelinde genel veya özel eğitim ihtiyaçlarını belirleyebilmektedir.

Ancak GA’ları belirlerken, eğitim ihtiyaçlarını hedef kitlenin üyelerine sorarak ‘öğrencilerin’ hangi alanlarda eğitim gerektiğine dair görüşlerini tespit etmeye çalışmak da faydalı olabilir.

Bu tespit (eğitimin ilgili olma amacı güttüğü algısını güçlendirdiği ölçüde) yararlı olabilse de bazı durumlarda risklidir. Eğiticiler ve öğrenciler farklı isteklere sahip olabilir; bu istekler kurumun ihtiyaçları ile örtüşebilir ya da örtüşmeyebilir. Geçmişte öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik girişimlere daha fazla önem verilirken, bu ihtiyaçların kurumun asıl ihtiyaçları ile uyuşup uyuşmadığı her zaman çok açık değildi. Kurumlar kurumsal ihtiyaçlarının belirlenen bireysel eğitim ihtiyaçları ile daha uyumlu olmasını sağlamaya odaklandığından beri, kurumun ihtiyaçları ile öğrencilerin ihtiyaçları arasında bir ‘uyumun’ sağlanmasının gerektiği daha iyi anlaşılmıştır.

NOTLAR

İlk adım eğitimin hangi amaca ulaşmak için tasarlandığını belirlemektir. Genel Amaçları belirlerken, verilen eğitimin ihtiyaçlar ile ilgili olması ve eğitimciler ve öğrenciler tarafından da ilgili bulunması için, bir kurumun ihtiyaç veya istekleri ile eğitimi alacak kişilerin ihtiyaç veya istekleri arasında uyum da olması gereklidir.

Yani *hem* hedef kitlenin *hem de* kurumun eğitim ihtiyaçlarının dikkate alınması önemlidir. İlgili kurumun içinde bulunduğu ortamın 'taranması', olası farklı eğitim ihtiyaçlarını açığa çıkaracaktır ve bu tarama eğitimi vermekten sorumlu olanlar tarafından yapılabilir. Buna göre bir kurum bu ihtiyaçları belirlemeye ve eğitimin sorumlu olanlara iletmeye dönük yöntemler geliştirmekle işe başlamalıdır.

➤ **Kurumsal ihtiyaçları belirleme - eğitim ihtiyaçlarının ilk seviyede değerlendirilmesi**

Eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinin en açık yolu eğitimcilerin kurumsal ihtiyaçları ve (muhteme) öğrenci ihtiyaçlarını değerlendirmede öncü rol oynamasıdır. Burada iki unsur söz konusudur:

- Kurumun işlevlerini daha etkili yerine getirmesini (geçerli bağlamda, insan hakları standartlarının tutarlı bir şekilde uygulanmasını) engelleyen sorunların belirlenmesi

- Eğitim gerektiren - örn. hapishaneler için mevcut izleme sorumluluklarının yeniden düzenlenmesi gibi- idari değişimler oldu mu?
- Yakın zamanda olmuş veya bekleyen, eğitim gerektiren bir yasa değişikliği var mı?
- Yerel bir üst mahkemenin veya Strazburg Mahkemesinin insan hakları içtihadında bir eksiklik olduğunu belirten ters bir kararı oldu mu?
- Kurumun usullerinde sistematik bir sorun var mı? Örneğin 'makul süre'de karar verme konusunda sorun yaşanması gibi.

- Bu süreçte, danışmanız veya planlamanıza dâhil etmeniz gereken kilit paydaşları belirleyin. Sunduğunuz veya değiştirdiğiniz kursları ve programları verecek olan kurumun tüm üyelerinin dâhil edilmesi ve görüşlerine başvurulması eğitimin sahiplenilmesi açısından önemlidir.

Example

HELP Sekreteryası Haziran ayında Strazburg'da yapılan HELP yıllık konferansları kapsamında yıllık olarak geniş çaplı bir eğitim ihtiyaçları değerlendirmesi yürütmektedir. Böylelikle Avrupa Konseyi üyesi 47 devletteki hâkim ve savcılara yönelik tüm ulusal eğitim kuruluşlarına ve barolarına, HELP platformu üzerindeki çevrimiçi bir anket üzerinden öncelikli meseleleri belirleme olanağı sunulmaktadır.

HELP Sekreteryası AİHM'in gelişen içtihadına ve AİHM Kararlarının İnfazı Dairesinin önerilerine dayalı olarak yeni konular da önermektedir .

➤ Hedef kitleyi tanımak -eğitim ihtiyaçlarının ikinci seviye değerlendirilmesi

Eğitim ihtiyaçlarının ikinci seviyede değerlendirilmesi ulusal bir eğitim kuruluşu veya baro tarafından verilen HELP kursunun ilk planlama toplantısında yapılır. Böylelikle belirli bir öğrenci grubunun eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi sağlanır. Bu değerlendirme, HELP müfredatının ulusal hukuk sistemine uyarlanmasından sorumlu olan ulusal eğiticinin görevidir.

Olası öğrencilerin kimler olabileceğini ve ne tür profilde olabileceklerini tespit edin. Bu tespit eğitimden sorumlu olanların özel eğitim ihtiyaçlarını belirlemesine de yardımcı olur.

- Ne tür bir mesleki veya kurumsal arka plandan geliyorlar?
- Ne tür vasıflara sahipler?
- Ne tür bir hizmet deneyimine veya süresine sahipler?
- Eğitime katılmak ve faydalanmak için ne tür bir ön bilgi/beceriye sahip olmaları gerekiyor?

Giriş bölümünde açıklandığı gibi, belirli hedef kitleler (örneğin hâkimler, savcılar, avukatlar, hükümet yetkilileri ve ulusal insan hakları kurumları, kamu denetçisi görevlileri veya insan hakları alanındaki sivil toplum kuruluşları için çalışanlar) için belirli ihtiyaçların belirlenmesi önemlidir.

ii. Performans değerlendirmesi üzerinden eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi

Genel Amaç yazmanın amacı, bireylerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde kurumun hem ihtiyaç hem de isteklerinin dikkate alınmasını sağlamaktır. Böylece, eğitim ilgili görülür ve bu sebeple daha etkili olur.

Bunu yapmanın en doğrudan yolu olası hedef kitleden bazılarını eğitimin en erken aşamasına dâhil etmektir. İster eğitimdeki önceki öğrencilerden mevcut sunumla ilgili geri bildirim toplayarak, ister muhtemel öğrencilere önerileri konusunda danışarak veya onları kendi program ve kurslarını tasarlamaya daha işbirlikçi yönelik yollardan dâhil ederek, eğitim alacak kişilerle bir şekilde ilişki geliştiriniz. Bu yaklaşım kurumun aynı zamanda kendi kurumsal hedefleri ile örtüşen eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde öğrencilere yardımcı olmasının önemli olduğu bilincine ulaşmasını sağlayan bir tutuma işaret eder. Eğitim burada hâkim, savcı ya da avukatların hizmet sunumlarını iyileştirmenin bir aracıdır. Eğitim ihtiyaçlarının 'taranması' tamamlayıcı (yani yardımcı) olarak görülmelidir.

Aynı zamanda HELP Sekretaryasının çeşitli hukukçu kategorilerinden temsilcileri HELP model müfredatının geliştirilmesinden sorumlu çalışma gruplarına dâhil etmesinin nedeni de budur.

Yayımlanmış kriterler ışığında (beklenen yeterliliklerin belirtilmesi gibi) performans da değerlendirilebilir ve tarafların eğitim yoluyla destek dâhil destek gerekebilecek başka alanlar belirlemesi sağlanabilir. Bunların tümü, kurumsal ve kişisel ihtiyaçlar arasında bir uyum yaratır: beklenen yeterliliklerin belirtilmesi, performansın hem kendi kendine hem de meslektaşlar tarafından izlenerek sürekli değerlendirilmesine imkân verir.

Mevcut bilgi, beceri ve tutumların yeterlilik beyanlarına göre ölçülmesi sürecine genelde 'değerlendirme' veya 'performans ve gelişim incelemesi' ('P&DR') denilir. Performansı en yüksek seviyeye getirmeyi, iş tatminini mümkün kılmayı ve ilgili öğrenim ve gelişim fırsatları ve kariyerde ilerleme potansiyeli sağlamayı hedefler. Bu sonuç olarak, kurumun stratejik hedefleri ile bağlantılı ve bunları destekleyen bir kişisel gelişim planlaması üzerinden kurum çapında kapasite artışı getirmelidir. Bu, kurumun liderliği tarafından eğitimin çok daha fazla 'satın alınmasını' sağlar: dolayısıyla yargısal eğitim kuruluşları faydalı ama gözden çıkarılabilir 'eklentilerden' ziyade adaletin etkili ve etkin bir şekilde sağlanmasının bütünsel bir parçası olarak görülürler.¹⁰

'Yeterlilikler' bireylerin ve kurumların başarısına katkıda bulunan faktörlere odaklanır. Kuruma ve bireylere öğrenim ve gelişim ihtiyaçlarını önceliklendirecekleri alanları belirlemede yardımcı olarak, başarıları göstermede ve öğrenmeyi belirlemede kullanılabilecek farklı bildirimler sağlarlar. Aynı zamanda bireylerin kariyer gelişiminde de faydalıdır -- her seviyede ne tür beceriler, bilgiler ve davranışlar gerektiğine dair net beklentiler sağlarlar ve bireylere mevcut becerilerine dayanarak kariyerlerini nasıl geliştirebileceklerini gösterirler. Böylece bireyler üstlendikleri rolden ne beklediğini bilirler ve mevcut işlerini nasıl geliştirebileceklerini veya başka işlere geçme şanslarını nasıl artırabileceklerini tartışmak için ellerinde bir araç olur. Bireyleri yönetme konusundaki bu sorumluluklar, performansı tartışırken kullanacakları net, adil ve tarafsız açıklamalara sahiptir ve aynı zamanda personelleri için iş hedefleri belirlemeye, çalışanlara performansları konusunda geri bildirimde bulunurken kullanılacak ortak bir dile sahip olmaya da yardımcı olurlar. Ayrıca bireysel öğrenim veya gelişim kaynaklarının yanı sıra ihtiyaçlarını da belirleyebilirler, bu da çalışanların gelişim ve eğitiminin daha iyi yapılandırılabilmesi anlamına gelir.

HELP, performans değerlendirmesini birçok faktöre dayandırmaktadır. Bunlar HELP sertifikalı eğitimcilerce öğrencilerin performansının ve katılımının değerlendirilmesini içerir. Eğitim kursları geliştirilirken, bunlar öğrencilerin bilgi ve becerilerindeki artışın değerlendirilmesine imkân veren bir ilk bir de son değerlendirmeyi içerirler.

¹⁰ Çekirdek Yeterlilik Çerçevesi, Rehber Kitapçığı (Birleşik Krallık Adalet Bakanlığı) <https://www.justice.gov.uk/downloads/jobs/competency-framework/core-competence-guidance-booklet.pdf>

Ulusal eğitim kuruluşları bu tarz düzenlemelere başvurmak isterlerse bunun üç adımı vardır:

1. İlk görev bireylerin kurumsal ihtiyaçlar ışığında beklenen performans seviyelerini anlamasını sağlayan bir plan hazırlamaktır. Beklenen performansı (veya 'yeterlilikler') derleyip yayımlayarak kurumsal dair bir algı oluşturun. Birçok örnek mevcuttur.
2. İkinci olarak, gerçek bireysel performans seviyesinin beklenen performans beyanlarına karşı değerlendirilmesine izin verecek yolların belirlenmesi gerekecektir. Kişinin kendi kendini değerlendirmesi veya performansı ölçen ve düzenli değerlendirmeler / 'performans ve gelişim incelemeleri' üzerinden eksikleri belirleyen aygıtlar yoluyla olabilir. Bu normalde, devlet memurlarının aşağıdakileri yapmasını sağlayarak farklı amaçlara ulaşması için tasarlanmıştır:
 - Performans ve gelişimi değerlendirmek ve önceki yılın başarısını görmek
 - Bireysel amaçları/performans standartlarını belirletip kurumun beyan edilmiş planına uyduğunu kabul etmek – bu kapsamda söz konusu amaçlara ulaşmak için aşılması gereken zorluklar tespit edilebilir
 - Öğrenim ve/veya gelişimin istenebileceği/gerekli olabileceği ve sonraki yıl için planlanabileceği alanları belirlemek
 - Mevcut iş rolünü ve sorumlulukları kurumun stratejik hedef ve amaçları bağlamında uygun şekilde incelemek
3. Son adım, bireyler tarafından yapılan eğitim ihtiyaçları belirlemesinin kurumun kendi eğitim ihtiyaçlarını sürekli olarak belirlemesine imkân veren bir sisteme dayandırılmasıdır. Bunlar bireyselleştirilmiş veya kolektif eğitim ihtiyaçlarını içerebilir. Örneğin hâkimler Strazburg Mahkemesinin içtihadına erişme konusunda bir sorun belirleyebilir, bu tüm hâkimler için beceriye dayalı eğitim ihtiyacını gösterebilir; alternatif olarak, aile hukukunda uzmanlaşan bir hâkim gençlerin evlilikle ilgili anlaşmazlıklarla ilgilenme bağlamında Avrupa standartlarının anlaşılması ve bunu kolaylaştıracak teknikler konusunda eğitim ihtiyacını ifade edebilir.

Dolayısıyla yıllık P&DR işleminin önemli sonuçlarından biri, ilgili bireyin ve kurumun hedef ve amaçlarıyla uyumlu bir gelişim planı olacaktır. Mevcut bilgi ve becerileri, rolü ve gelecekteki gelişim ihtiyaçlarını dikkate alacaktır. Plan gelişim alanlarını ve bunlara nasıl ulaşılabilirliğini içerebilir (örn. destek, atölye çalışmaları, meslek içi eğitim, koçluk, akıl hocalığı).

Yargıçlar için:

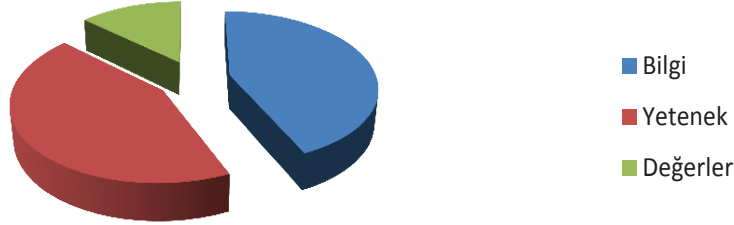
Yeterlilik: yasal çerçevenin , yetki alanlarının ve mahkemelerinin usullerinin anlaşılmasıdır.

Eşleşen performans göstergesi: mahkemenin yasal çerçevesini, yetki alanını ve usullerini (ana hatlarıyla) kesin bir şekilde tanımlayabilmekte, açıklayabilmekte ve ayrıca üyelerin ve personelin mahkemelerinin kültürü dâhilindeki kolektif ve şahsi rollerini açıklayabilmektedir.

Eğitim basit bir adımla başlar: eğitimle ulaşılabilecek Genel Amacın belirlenmesi. Öğrenme amaçlarının belirlenmesi, başka bir deyişle kurumun ve sorumluluklarını yerine getirenlerin ihtiyaçlarının değerlendirilmesi ve dolayısıyla bu ihtiyaçların önceliklendirilmesi bir 'tarama' meselesidir.

Kurumunuzun geliştirdiği öğrenme amaçlarında aşağıdakilerden hangisi yer almaktadır ? Birden fazla yanıt verilebilir

(Kaynak: 2015 HELP yıllık Konferansı raporu)

b) Genel Amaçların Tanımlanması

İlk soru çok açık: eğitim *neden* gerekli görüldü? Bu soru başka bir şekilde de sorulabilir: eğitimin genel olarak *neye* yaramasını bekliyorsunuz? İhtiyaçların belirlenmesi genel eğitim amaçlarının belirlenmesine imkân verir; sonuç olarak da daha özel öğrenme amaçları belirlenebilir.

Genel amaç (OO), bir kursun/programın ulaşması arzu edilen genel hedeftir. Bunlar genellikle kursun/programın öğrencilere sunacağı fırsatlar açısından belirtilir. Eğitimin genel amacının ne olacağını belirlemek, eğitimcileri ve hedef kitleyi netleştirmenin ilk aşamasıdır.

Example

Örnek A

Bu programın genel amacı öğrencilere Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadını araştırma konusunda özgüven ve becerilerini geliştirme fırsatı sağlamaktır.

Example

Örnek B

Bu kursun genel amacı, hâkimlerce bir suç işlediğinden şüphelenilen şahsın yargılama öncesi aşamada korunması hususundaki Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gerekliliklerin anlaşılmasını sağlamaktır.

Eğitimin genel amacı belirlendikten sonra, tasarım aşaması başlayabilir ve tasarım aşamasında öğrenme amaçları (veya ‘amaçlanan öğrenim sonuçları’) tanımlanabilir (bkz. aşağıda adım 2a’ii s.54).

NOTLAR

Adım 2: Yapmanız gereken - HELP yaklaşımı

a) Kurs geliştirme

HELP model kursu, bir grup uluslararası danışman tarafından geliştirilmiş bir model eğitim müfredatıdır. Geliştirme aşaması tamamlandığında, esas kurs – karma veya uzaktan eğitim kursu olarak - başlamadan önce uyarlama aşaması başlar.

Kursun Avrupa Konseyi üyesi devletlerden herhangi birinde ve herhangi bir hukukçu kategorisine yönelik olarak uygulanabileceği dikkate alınarak, farklı hedef grupların ihtiyaçlarının yanı sıra çeşitli ulusal hukuk düzenlerine uyarlama da içerik geliştirme aşamasında dikkate alınması gereken bir husustur.

El kitabının bu bölümü, başından sonuna bir model kurs geliştirilmesi konusunda yol göstermeyi hedeflemektedir. Ulusal eğitmen seçimi, ulusal dillere tercüme, kursun başlatılmasına yönelik hazırlık ve kursun başlatılmasının organize edilmesi ile ilgilidir. Uygulamanın ardından değerlendirme, sertifikasyon ve gözden geçirme aşamaları gereklidir. Bu, eğitim materyallerinin HELP Moodle platformunun kendi kendine öğrenme kısmına taşınmasına ve yapılandırılmış bir kursla kullanıcılar tarafından erişime açılmasına olanak tanır.

Önerilen zaman çizelgesi şu şekildedir:

Faaliyet		Süre
Eğitim İhtiyaçlarının Tespiti - Ağ tarafından öncelikli konuların (Strazburg [ve Lüksemburg] Mahkemesinin yakın tarihli içtihadı temelinde) belirlenmesi ve ulusal kuruluşların eğitim ihtiyaçlarının tespiti.		
Danışmanların ve Avrupa Konseyi/ortak uzmanların seçimi		
Müfredat Geliştirme (özel öğrenme amaçlarının, ayrıntılı kurs ana hatlarının, vaka çalışmalarının, pratik ödevlerin, değerlendirme araçlarının, ek materyal ve referans listesinin hazırlanması)	I ÇG toplantısı	1-2 Ay
	II ÇG toplantısı	3-4 Ay
	III ÇG toplantısı	5 Ay
İnteraktif ürünün geliştirilmesi	Dijital eğitim tasarım toplantısı ¹¹	6 Ay

¹¹Dijital eğitim tasarımı, kursun interaktif yazılıma yerleştirilmesi için bir şablondur. Bir dijital eğitim tasarımı, gerekli tüm içerik ve yapı ile PowerPoint formatında ortaya çıkar ve nihai ürünün nasıl görüneceğine dair kesin bir kılavuz teşkil eder.

Ulusal dillere tercüme		7-8 Ay
Ulusal hukuk düzenine uyarlama (EE - ulusal ve uluslararası seviyede kullanılacak sertifikalı eğiticiler havuzu)		8-9 Ay
Kursun ulusal seviyede uygulanması ve onaylanması	Öğrencilerin seçimi	9 Ay
Kursun ulusal seviyede uygulanması ve onaylanması	Açılış etkinliği olarak yüz yüze açılış toplantısı	10 Ay
	Uygulama	10-14 Ay
	Sertifikasyon/Değerlendirme	15 Ay

i. İhtiyaç tespitine dayalı konu belirleme

➤ **HELP yol haritası**

HELP, yıllık konferansı sırasında Ağ kuruluşlarının ve hukukçularının insan hakları açısından ihtiyaçlarını ele alır. Ağın üyelerinden bilgi toplamak için önceden anketler geliştirilir ve bu bilgiler konferans sırasındaki tartışmalarda temel teşkil eder. Daha fazla bilgi için lütfen [Ağ üyeleri tarafından ihtiyaçların değerlendirilmesinde kullanılan metodolojilerin analizine](#)¹² bakın.

Ayrıca, Ağın üyeleri kendi önceliklerini ve hangi kursları başlatmak istediklerini ve bunun ulusal seviyede mi yoksa çok uluslu girişimler olarak mı yapılması gerektiğini belirtmekten sorumludur.

Bu bilgilere dayalı olarak HELP sekretaryası mevcut kursların başlatılmasında veya geliştirilmesinde öncelikleri belirterek, gelecek yıl için sonraki yıllık konferansa kadar bir yol haritası hazırlar.

Ağ üyeleri ayrıca, insan hakları eğitimi söz konusu olduğunda hukukçular için eğitimin metodolojisini ve ister kurumsal, ister teknik, isterse tutum konusunda olsun, yüz yüze kaldıkları zorlukları da ele alır.

İhtiyaçların değerlendirilmesi aynı zamanda Ağ üyesi kurumlar tarafından ulusal seviyede yapılan değerlendirmeyi de temel alır. (yukarıdaki bölüme bakın) En iyi uygulamalar konusunda bilgi için lütfen [2014 HELP yıllık raporuna](#) bakın.¹³

¹² <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806544fe>

¹³ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016805c460d>

➤ **Aynı alanla ilgili diğer uluslararası kurumlarla işbirliği**

HELP sadece Ağın üyeleri ile değil diğer uluslararası kurumlarla, HELP ortakları ile ve Avrupa Konseyi dâhilindeki diğer kuruluşlarla da düzenli temas halindedir. Eğitim ihtiyacını tanımlarken ve bir konuda eğitim tasarlama ihtiyacına karar vermeden önce, ilgili tüm taraflar arasında çabaların koordine edilmesini sağlamak için bir değerlendirme yapılır, böylelikle hâlihazırda mevcut olan eğitim veya materyaller boş yere bir kez daha üretilmez. Geliştirilen eğitimin ‘öğrenci’ açısından ilgili ve etkili olması için artı değerinin olması gerekir.

ii. HELP Çalışma Grupları (ÇG)

➤ **Danışmanların seçimi**

Danışmanlar model kursun İngilizce dilinde geliştirilmesinden sorumlu ÇG üyeleri tarafından atanır. ÇG en az 4 dış danışmandan oluşur ve bunlardan birinden koordinatör rolünü üstlenmesi istenir. Sayı konuya ve HELP sekreteryası ile diğer Avrupa Konseyi kuruluşları ve/veya diğer uluslararası kurumlar arasında işbirliğine bağlı olarak değişebilir. Yine de, tercihen **her hukukçu kategorisinden** bir temsilci olması önemlidir. İdeal olarak ÇG bir hâkim, bir savcı, bir avukat ve sivil toplum veya akademi temsilcilerinden oluşabilir.

Her ÇG’nin, Proje Yöneticisi tarafından dikkate alınması gereken kendi özel koşulları olduğu ve bu kişi tarafından HELP metodolojisi uygulanarak kursun söz konusu özel koşullara uyarlanması gereği unutulmamalıdır.

Daha önce belirtildiği gibi, danışmanlar HELP sekreteryası tarafından içerik geliştirme aşaması başlamadan önce atanır. Geçerli tedarik usulüne dayalı olarak; danışmanlar, uluslararası kamu ihalesi çağrısı, sınırlı görüş alışverişi veya doğrudan müzakere usulü ile seçilir.

Avrupa Konseyinin tedarik usulleri yasal bağlayıcılığı olan tek bir belgede, [Avrupa Konseyinin tedarik prosedürleri ile ilgili](#) 29 Haziran 2011 tarih ve 1333 no’lu [Kuralında](#) (bundan sonra “kural”) pekiştirilmiştir. Kuralın 2. Maddesi uyarınca, seçim **objektiflik, şeffaflık, gayri münhasırlık, eşit muamele ve ayrımcı olmama** ilkelerine dayalı olacaktır.

Kurum için mal, hizmet veya iş tedarikine ilişkin sözleşmeler, çerçeve antlaşmalar ve ortaklık antlaşmaları aşağıdaki usullerden birine tabi olacaktır ([Kural](#), Madde 4):

Uluslararası kamu ihalesi çağrısının yapılması veya sınırlı görüş alışverişi usulünün başlatılması, çok sayıda teklif verene ulaşılmasını hedefler. Satın alan idari kuruluşun makul sayıdaki başvuru arasından en iyi adayları seçmesine imkân verir. Bu sebeple, bildirimler Avrupa Konseyi web sitesinde (örn. [ihale çağrılarına ayrılmış bölüm](#)) ve iş arayanların AB kurumlarındaki işlerin listesini bulmasına yardımcı hizmetler sunan web sitelerinde (örn. EuroBrussels) yayımlanmalıdır. Ayrıca teklif, Avrupa Yargı Eğitim Ağı (EJTN) gibi HELP Ortaklarının bağlantılarının yanı sıra, HELP Ağı üzerinden de yaygınlaştırılmalıdır.

Geçerli tedarik usulünden bağımsız olarak, danışmanların görevleri **çıktılar** şeklinde düzenlenmeli ve teklif ilanına (ihale çağrısı durumunda) veya sözleşmeye (sınırlı görüş alışverişi ve doğrudan müzakere usulleri durumunda) dâhil edilmelidir.

➤ Danışmanların rolü

Görevlerin ÇG üyeleri arasında paylaşıyor olmasından ötürü, her danışmanın belirlenen tarih aralığında **model kursun** İngilizce dilinde hazırlanması sürecine katılması beklenir. Kurs içeriğine ek olarak her danışmanın seçilmiş ek kaynakların bir listesini, bir soru listesini (örn. doğru veya yanlış, çoktan seçmeli vb.), her modülün öğrenme amaçlarını ve konuyla ilgili dış web sitelerine ve multimedya araçlarına bağlantıları sunması beklenir. Son olarak, bazı tartışma konuları önerilebilir ve sonrasında ulusal eğitmen tarafından uygulama aşamasında kullanılabilir.

ÇG koordinatörü olma görevini alan ÇG üyesi, yukarıda sıralanan hizmetlerin yanı sıra içerik geliştirme aşamasının da sorumlusudur. Yani diğer üyelere katkı alır, hem stil ve format hem de içerik açısından uygun olmalarını sağlamak için bunları okur ve yorumlar. Ayrıca, e-eğitim tasarımcısı ile içerik geliştirme aşamasında birlikte çalışarak kursun *Articulate* (e-eğitim yazılımı) versiyonunun inşa edilmesine yardımcı olur. HELP sekreteryası, tasarım sürecinin gelişiminden düzenli olarak haberdar edilecektir.

Ayrıca, birbirleriyle iletişim sağlamaları ve eğitim materyallerini paylaşmaları açısından her danışmanın ÇG'nin diğer üyeleriyle yakın bir çalışma ilişkisi kurması ve sürdürmesi beklenir.

➤ Çalışma Grubu (ÇG) toplantıları

Danışmanların en az iki aylık aralıklarla yapılan en az **üç ÇG toplantısına** katılması istenir. Ekstra toplantı gerekmesi halinde toplantı sayısı daha sonra düzenlenebilir ancak toplantılar arasındaki boşluk kursun hacmine bağlı olarak önceden planlanır. ÇG toplantıları içerik geliştirme aşamasında kilit öneme sahip olsa da, danışmanların kendi hazırlık yükümlülüklerini esasen toplantılar arasındaki dönemlerde yerine getirmesi beklenir. Bir HELP model kursu ortalama 9 ayda geliştirilir.

Danışmanlar seçildikten ve teklif verenler ihale konusunda bilgilendirildikten sonra ilk ÇG toplantısı planlanabilir. Katkıların gönderilmesi için son tarihlerin yanı sıra sonraki toplantıların zaman aralığı toplantı sırasında belirlenir. İdeal olarak zaman aralığı tüm ÇG üyelerinin tüm toplantılara katılabileceği şekilde ayarlanır. Bunun mümkün olmadığı ve sürecin bir danışmanın müsait olmaması nedeniyle ertelendiği durumlarda web konferansı organize edilebilir.

İlk ÇG toplantısına ek olarak, koordinatörden içerik geliştirme aşaması tamamlandıktan sonra yapılan dijital eğitim tasarımı **toplantısına** e-eğitim tasarımcısı ile birlikte katılması istenir.

Dijital eğitim tasarımı toplantısının konusu diğer Avrupa Konseyi kuruluşlarının yetki alanı ile ilgili ise farklı bölümlerden temsilciler içerik geliştirme aşamasına katılmaya davet edilebilir. Katılımları ÇG toplantısına katılımdan bir modülün hazırlanmasına veya eğitim materyallerinin gözden geçirilmesine kadar değişebilir.

➤ İlk ÇG toplantısından önce

Ayrıca danışmanlara HELP Programının yanı sıra almaları gereken görevler konusunda bilgi de verilmelidir. İlk toplantıda HELP programının genel bir sunumu yapılsa da, danışmanlara [HELP web](#)

[sitesinin](#) linkinin önceden gönderilmesi ve e-eğitim platformunda hesap açmaya yönlendirilmesi iyi uygulama örneğidir. Böylelikle program ve araçlarına aşina olmaları sağlanır.¹⁴

Danışmanlara kurs, amaçları ve beklenen sonuçları konusunda ayrıntılı bilgi verilmelidir. Bu maksatla bazı arka plan materyalleri toplanabilir ve/veya hazırlanabilir ve toplantı öncesinde paylaşılabilir. Toplantının hedefi beyin fırtınası teşvik etmek olduğundan materyal seçimine özel önem verilmelidir.

Belgelerin e-eğitim platformunda ÇG'ye ayrılmış bir sayfaya yüklenmesi iyi bir uygulamadır. Belge ve görüşlerini yüklemeleri ve paylaşımları amacıyla platformu kullanmaları için danışmanlara adım adım düzenlenmiş bir kılavuz gönderilebilir. Bu sayfa ayrıca kursun gelişim sürecini takip etmek için de kullanılır. Bu sayfa yalnızca ÇG üyelerinin, HELP sekretaryasının ve içerik geliştirme aşamasına dâhil olabilecek olanların erişimine açıktır.

➤ İlk ÇG toplantısı

İlk ÇG toplantısının hedefi, danışmanların birbirleri ile tanışmasını sağlamak ve onlara HELP programını ve eğitim metodolojisini tanıtmaktır. Toplantının sonunda, danışmanlar **ilk müfredat taslağı ve kursun formatı konusunda bir mutabakat oluşturmali, görev paylaşımı yapmalı ve zaman çizelgesini belirlemelidir**. Gündeme alınan konular şunları içerir:

- HELP'e giriş;
- Sırayla herkesin söz alması;
- Mevcut girişimler ve eğitim materyalleri;
- Eğitim ihtiyaçlarının değerlendirilmesi;
- Öğrenim amaçları;
- Müfredat ana hatları;
- Format;
- Görev paylaşımı.

Sırayla herkese söz verilmesinin amacı, danışmanların özgeçmiş ve beklentilerinin paylaşılmasıdır. Her danışmanın kaliteli bir sonuç elde edilmesi için kendisine güvendiği bir modülün geliştirilmesinden sorumlu olması gerektiğinden, görev paylaşımında bu hususlar dikkate alınacaktır.

Mevcut girişimlerin ve eğitim materyallerinin tekrarından kaçınmak adına, danışmanlara eğitim ile ilgili konuda Avrupa Konseyi veya diğer uluslararası örgütler tarafından geliştirilmiş olan materyaller hakkında **genel bir bilgi** verilir. HELP sekretaryası tarafından bir arka plan araştırması yapılmasını gerektirse de, mevcut materyaller materyal sahibinin onayı ile kursa dâhil edilebileceğinden bu uygulama çok faydalı olabilir.

Hedef kitleyi hukukçuların oluşturduğu ve ulusal eğitim kuruluşu veya baro tarafından kursun başlatılması öncesinde daha ayrıntılı bir değerlendirme yapıldığı göz önünde bulunularak, **eğitim ihtiyaçları** ilk ÇG toplantısı sırasında değerlendirilir. Tartışmayı takiben, ÇG model kursun içeriğinin söz

¹⁴ <http://www.coe.int/help>

konusu kategorilerin her biri için aynı olup olmadığına ve hedef kitleye göre bazı değişiklikler gerekip gerekmediğine karar verir.

Genel amaçlar ilk ÇG toplantısı sırasında belirlenebilir. Öğrenim amaçları, kursun sonunda öğrencilerin kazanması beklenen bilgi, beceri ve değerlerin listelenmesi, son toplantıda gözden geçirilir. Her bir modülün öğrenim amaçları toplantı sırasında veya her bir danışman tarafından kendi sorumluluğundaki modül hazırlanırken sıralanabilir.

Müfredatın ana hatlarının hazırlanması toplantının en zor işidir. Önce temel bir yapı hazırlanır ve danışmanların tartışmayı takip edebilmesi için bir ekran kullanılması önerilir. Danışmanlar kursun ana hatları konusunda anlaştıktan sonra, tartışma daha ayrıntılı hale gelebilir ve çerçeveye maddeler listesi de eklenebilir. Danışmanların nihai versiyon gönderilmeden önce her an değişiklik yapılabileceğini, yani grubun pedagojik amaçlarla uygun olduğunu düşünmesi halinde ana hatların değiştirilebileceğini akılda tutmaları gerekir.

Danışmanların içerik geliştirme aşamasına karşı tavrını belirlediğinden, kursun **formatı** üzerine yapılan tartışmalar önemlidir. İlk ÇG toplantısı sırasında danışmanlar kursun tamamen interaktif mi olacağına yoksa hem Articulate (*e-öğretim yazılımı*) hem de metin sunumlarının bir bileşiminden mi oluşacağına (hem Word hem de PowerPoint versiyonu) karar verir. Karar, kursun karma veya uzaktan eğitim olarak başlatılması gerçeğinden bağımsız olarak alınır.

İçeriğe dair katkıların **son teslim tarihi** grup tarafından belirlenir. Danışmanlardan katkılarını koordinatöre ikinci ÇG toplantısından en az iki hafta önce ve üçüncü ÇG toplantısından en az üç hafta önce göndermelerini istemek iyi bir uygulama olacaktır.

Görev paylaşımı **net bir rol tanımı** da gerektirir. Çalışma grubu üyeleri açısından koordinatör olarak işlev gören danışman, materyallerin içeriğinin koordine edilmesinden sorumluyken, çalışma grubunun çalışmasını idari bir seviyede koordine eden proje koordinatörünün rolünün net bir şekilde anlaşılmasını sağlamak önemlidir. Her üyenin ilgili diğer insanlardan ne bekleyeceğini, diğer yandan da kendisinden de ne beklendiğini net şekilde anlaması gerekir.

Toplantı sonrasında, eğitim materyalleri HELP sekreteryası tarafından sağlanan **şablonlar** kullanılarak hazırlanır. Bunlar ÇG üyeleri arasında paylaşılarak geribildirim ve yorumların paylaşımını teşvik eder. ÇG tarafından mutabık kalınan zaman çizelgesine göre her danışmanın tüm katkılara “değişiklikleri izle” (*track changes*) aracı ile yorum getirmesi ve koordinatöre bildirmesi beklenir. Ayrıca, içerikle tutarlı bulmaları halinde, danışmanların kendi katkılarının içeriğinde diğer danışmanların yorumları uyarınca değişiklik yapmaları istenir.

➤ İkinci ÇG toplantısı

İkinci ÇG toplantısı her bir danışmanın katkısını ele almayı ve bu katkılar üzerinde gereken şekilde düzenleme yapmayı amaçlar. Diğer üyeler materyallere bakma fırsatı bulamamış olabileceğinden, danışmanların kendi katkıları konusunda **kısa bir sunum** yapması istenir.

E-eğitim tekniklerinin kullanımı ve etkili yazım konusunda sunum vermek üzere e-eğitim tasarımcısı ve iletişim uzmanı toplantıya davet edilebilir. Bu sunumlar geliştirme aşamasının erken bir safhasında yapılırlarsa danışmanlara *Articulate* ve materyallerin etkileşimli hale getirilmesine yönelik bilgi vereceğinden net bir katma değer sunacaktır.

Kursun ana hatlarının tanımlandığı ikinci ÇG toplantısında genellikle **etkileşimli format** tartışılır. Etkileşim, kursta kullanılması tavsiye edilen multimedya araçlarına dayalı olarak ele alınır. Danışmanlar, açılış videoları ekleme ve/veya bazı sunumları video sunumlarıyla değiştirme olasılığını incelerler. Alandaki uzmanlar gibi danışmanlardan da, çoğunlukla Avrupa Konseyi binalarında çekilen videoya metin yazılması sırasında HELP sekretaryasını desteklemeleri istenebilir. Seçilen konuya ve hedef kitleye göre doğru etkileşim seviyesinin seçilmesi önemlidir.

Açılış videoları eklenmesi halinde, Avrupa Konseyi ve kursun geliştirilmesi için işbirliği yapılan ortak uluslararası kurumun yaptığı konuşmaya yer verilir. Açılış videosunun ana amacı öğrencilerin uzaktan/karma kursa sonuna kadar katılımını motive etmektir. Bu sebeple açılış konuşması yapacak insanların seçimi önemlidir ve konuşmacının hedef kitle karşısındaki prestijine odaklanır.

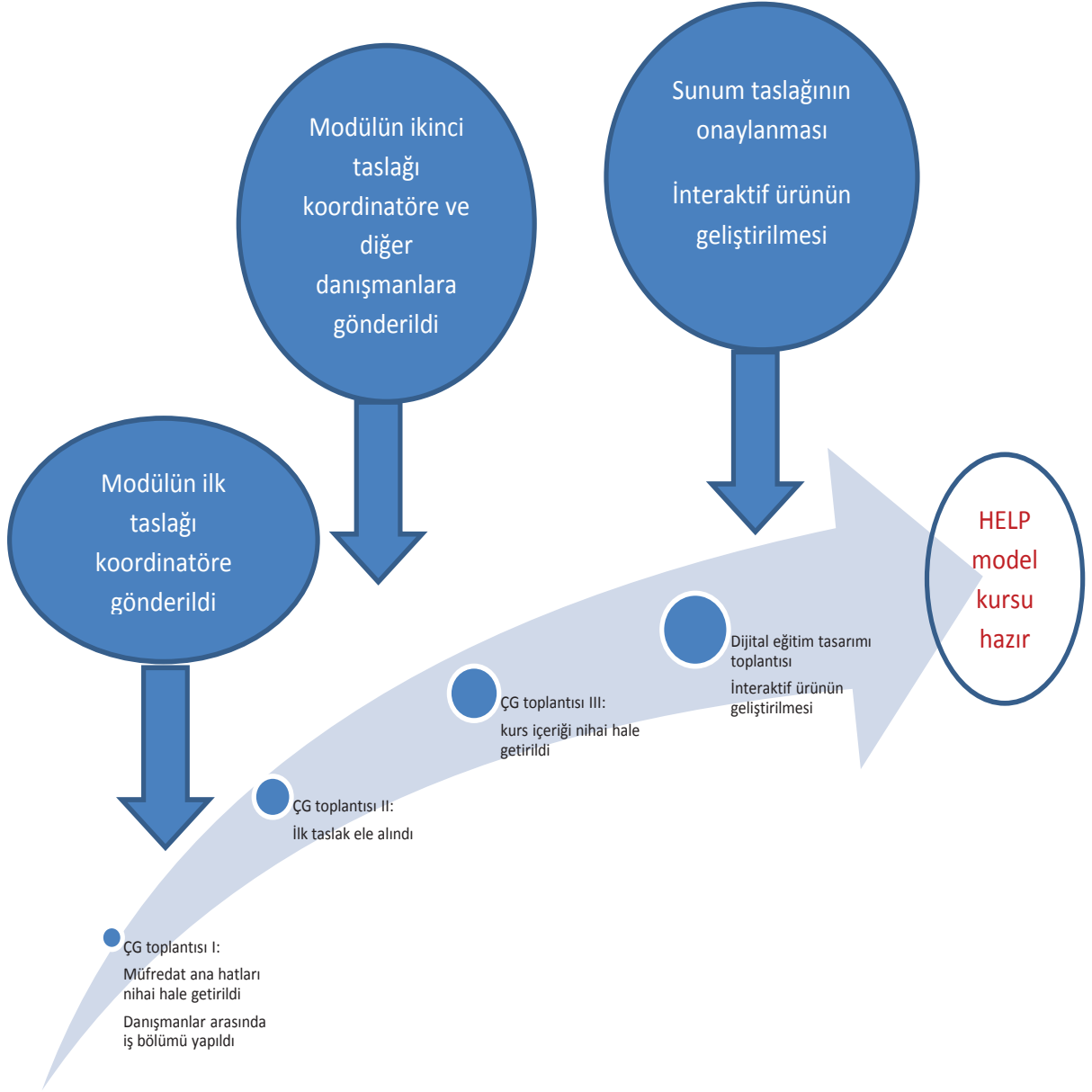
İçerik açısından, metin içeriklerinin yerine çekilebilecek videolarda danışmanlar işe daha da yakından dâhil olurlar ve isteklilerse metni hazırlamaları ve konuşmayı yapmaları istenebilir. Her durumda, videoların deşifresi yapılmalıdır çünkü bu deşifre daha sonra farklı ulusal dillere tercüme edilecek altyazı için kullanılacaktır.

➤ **Üçüncü ÇG toplantısı ve kalite kontrolü**

Üçüncü ve son çalışma grubu toplantısı, eğitim materyallerinin **son versiyonunu** tartışıp onaylamak için yapılır. Danışmanlar önerilen tüm değişikliklerin yapıldığından emin olur, öğrenme amacının kursa uygun olup olmadığını gözden geçirir ve format konusunu ele alırlar. Danışmanların, tartışmanın sonucuna bağlı olarak kendi katkılarının son halini toplantının birkaç hafta sonrasında göndermeleri beklenir.

Nihai versiyon HELP Sekretaryasına gönderildikten sonra, özellikle de farklı ulusal dillere tercüme durumunda eğitim materyallerinin kalitesinin yüksek olmasını sağlamak için **dil açısından kalite kontrolü** gerekebilir.

Kurs geliştirme ve her bir çalışma grubu toplantısında ve toplantılar arasında yapılacaklar şunlardır:

iii. Öğrenme amaçlarının tanımlanması

Genel amaçların belirlenmesi, eğitim programı için özel öğrenme amaçlarının ('ÖA'lar') yazılmasına imkân verir. Bunun sonucunda kursun GA'sı ve özel ÖA'larıyla uyum içinde bir değerlendirme ve geribildirim stratejisi tasarlanmasına (eğitim ihtiyaçlarının ve GA'nın değerlendirilmesi hakkındaki yukarıdaki bölüme bakın) ve aynı zamanda öğrencilerin belirlenen GA ve ÖA'lara ulaşmasını sağlamaya en uygun eğitim yöntemlerinin ve öğrenme faaliyetlerinin belirlenmesine olanak tanınır.

Özel ÖA'ların belirlenip yazılması, başarılı eğitimin temel bir gereğidir. Kısacası, ÖA'larının belirlenmesi, hedeflere ve ÖA'lara ulaşılması doğrultusunda ilerleme kaydedilmesini destekleyen tutarlı bir eğitim etkinliği veya kurs oluşturacak şekilde eğitim tasarımının farklı öğelerini bir araya getirmesinde eğitime yardımcı olacaktır.

ÖA'ların açık şekilde oluşturulması planlama aşamasında şu nedenlerle önemlidir.

- ÖA'lar öğrencinin kursun/programın sonunda nasıl bir ilerleme kaydetmiş olması gerektiğini açıklar. ÖA'lar hem eğitici hem de öğrencinin niyetini netleştirir. Herkes eğitimin neye odaklı olduğunu anlar ve böylece olası yanlış anlamalardan kaçınılmış olur.
- ÖA'ların formüle edilmesi, eğitimin öğrencinin ihtiyaçları ile alakalı ve mevcut süre dâhilinde uygulanabilir olmasını sağlamaya yardımcı olur. ÖA'lar olmadan eğitim odaksız kalabilir veya gerçekçi olmayan hedeflere odaklanabilir.
- ÖA'lar değerlendirileceğinden, eğitici ve öğrenci eğitimin ne ölçüde başarılı olduğunu değerlendirme fırsatı bulacaktır. Ayrıca, öğrenciler kurum veya kamu hizmeti kapsamında *yeterliliklere dayalı* eğitim anlayışını güçlendiren eğitim karşısında 'Yapabilirim' tavrı kazanırlar.

ÖA'lar öğrencinin artan bilgi derinliğini ve becerilerini ve insan haklarını hayata geçirme kararlılığını gösterebilir. Giriş seviyesindeki eğitim (örneğin ceza davalarında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin koşulları) ile (örneğin yasal temsilciye erişim ve kefaletle serbest kalma hakkı) daha gelişmiş eğitim birbirinden farklı olabilir. ÖA'lar daima ulaşılabilir olmalıdır ancak öğrencilerin farkındalık seviyesi ve eğitim deneyimi arttıkça bilgi ve beceri seviyelerinin artmasını gerektirirler.

ÖA'ların belirlenmesi eğitimcilere eğitim tekniği tercihi konusunda yardımcı olur.

Bunların tümü dil konusunda bir netlik olması gereğine işaret eder. İfadenin net olması ilerleyen aşamalarda düşünce netliği sağlayacaktır. Yine de bu çok zor bir görev değildir. Yardımcı olabilecek iki ipucu vardır: birincisi, ÖA'lar 'SMART' olmalıdır ve ikincisi, ölçülebilirliği gösteren bir dilde yazılmalıdır.

Birinci olarak, ÖA'ları yazarken için *net bir dil* kullanılmalıdır. ÖA'ların **SMART** olması gerektiği evrensel olarak ifade edilmektedir (en azından İngilizce dilinde);

Specific (Spesifik) - Tüm amaçlar somut, net ve belirsizlikten uzak olmalıdır. Spesifik bir şeyi, örneğin bir konunun net şekilde anlaşılmasını hedeflemelidir.

Measurable (Ölçülebilir) - Amaç öğrencinin ilerlemesinin nasıl ölçülebileceğinin bir göstergesini içerecektir.

Attainable (Ulaşılabilir) - Amaç, üstlenenler için uygun olmalıdır.

Relevant (Alakalı) - Amaç, kursu alanlar için alakalı olmalıdır.

Time-specific (Süresi tanımlı) - Amaç görevin tamamlanacağı zaman parametrelerini belirtmelidir.

İkinci olarak, her bir ÖA'ya ulaşmada başarı seviyesini ölçmek mümkün olmalıdır. Bu görüldüğünden çok daha kolaydır.

ÖA'lar, **etken fiil** ile başlayan (öğrencilerin neyi sergileyebileceğini ana hatlarıyla gösteren) bir beyanın takip ettiği bir gövde (bir süre sınırlaması veren) + **nesne** (öğrenilecek olan şey) + **nitelik belirten bir söz öbeği** (beklenen ustalığın içeriği ve derecesini gösteren) kullanılarak ifade edilir. Örneğin (lisans seviyesinde, insan hakları ile ilgili olmayan, bilgiye dayalı ÖA'lar ile ilişkili olarak):

ÖA'larda *anlamak*, *takdir etmek*, *aşına olmak* ve *bilmek* gibi fiiller kullanmaktan kaçının; zira bu fiiller, öğrencinin değerlendirmede göstermesi gereken anlayış ve bilgi seviyesini açık bir şekilde belirtmemektedir.

Amaçların ifade edilmesinin çok farklı yolları olabileceğinin farkında olmak da önemlidir. Ancak hepsi basit bir formül kullanır:

etken fiil (öğrencilerin ne sergileyeceğini ana hatlarıyla gösteren) + nesne (öğrenilecek olan şey) + nitelik belirten bir söz öbeği

Örneğin bazı fiiller diğerlerinden daha zorlayıcı olacaktır. 'Açıklamak' daha yüksek bir mantıksal işleme ve kavrama seviyesi ifade ederken, 'tekrarlamak' ezberlemek ve yinelemekten biraz daha fazlasını ifade eder.

ÖA'lar yazarken dikkate alınacak şeyler

Katılımcılarınız kursa kaydolduklarında hâlihazırda ne tür bir bilgi birikimine, becerilere ve tutumlara sahiptirler?

Onların ne tür bir bilgi birikimi, beceri ve tutum geliştirmesini istiyorsunuz?

Öğrencilerin ÖA'lara ulaştıklarını göstermek için ne yapmaları gerekecek?

Öğrencilerin neye ulaşmasını istediğinizi ifade ediyorlarsa ÖA'larında aynı etken fiilin birden fazla kullanılmasında sorun yoktur.

Hedefler ve ÖA'lar hem eğitimciler hem de öğrenciler tarafından kullanılacaktır ve kursun/programların amaçları ve öğrenme amaçları konusunda netlik sağlamaya yardımcı olmaları gereklidir

ÖA'larınızı sınırlandırmaya çalışın: Bir günlük bir seminerde 2 veya 3 tanesi yeter de artar bile.

Örneklere bakın. Bu örnekler ÖA yazımının temellerini açıklamaya yardımcı olurlar. Birçok ÖA daha ileri bir seviyede öğrenmenin temelini oluşturacak mevcut bilgi (ve beceri) seviyelerini de dikkate alır. ÖA'lardan bazıları öğrenciler için daha zorlu görevler önerirken ('yazılı ve sözlü argümanlar üretmek') bazıları da bilgi derinliğinden ziyade genişliğine işaret ederler ('çeşitli evcil ve çiftlik hayvanlarının ana beden sistemlerinin işlevsel bir açıklamasını sunun').

Örnek

Bu bölümün sonunda şunları kavramış olacaksınız:

- AİHS'in 3. Maddesi kapsamındaki koruma; 1951 Sözleşmesi kapsamında ve AB yasası kapsamında uluslararası koruma arasındaki ilişki ve fark.
- Sığınmacıların Madde 3 AİHS kapsamında korunma hakkına sahip oldukları koşullar.
- İdare ve yargı makamlarının Madde 3 AİHS kapsamına giren iddiaların yakından ve titizlikle incelenmesini sağlama yükümlülüğü.

Örnek

Bu kursun sonunda katılımcılar şunlara dair bilgilere sahip olacaktır:

- Nefret suçu ile nefret söylemi kavramları, aralarındaki fark ve bağlantılar ile tarihsel bağlamları
- Nefret suçları ile nefret söyleminin etkisi
- Nefret suçları ile nefret söylemine yanıtlar

Örnek

Bu kursun sonunda öğrenciler şunları yapabilecek:

- Kabul edilebilirlik ilkelerini ulusal bir davaya uygulamak
- AİHM'e başarıyla başvuru yapabilmek için bunları doğru uygulamak.

Öğrencilere bir konuyu ilk kez tanıtan bir günlük eğitim semineri/uzaktan eğitim modülü söz konusu olduğunda, ÖA'lar büyük ihtimalle başka bir tarzda yazılacaktır (ama yeni bilgilerin bir örnek vaka çalışmasına uygulanması üzerinden işlenmesini öngören 4. ÖA'yı unutmayın):

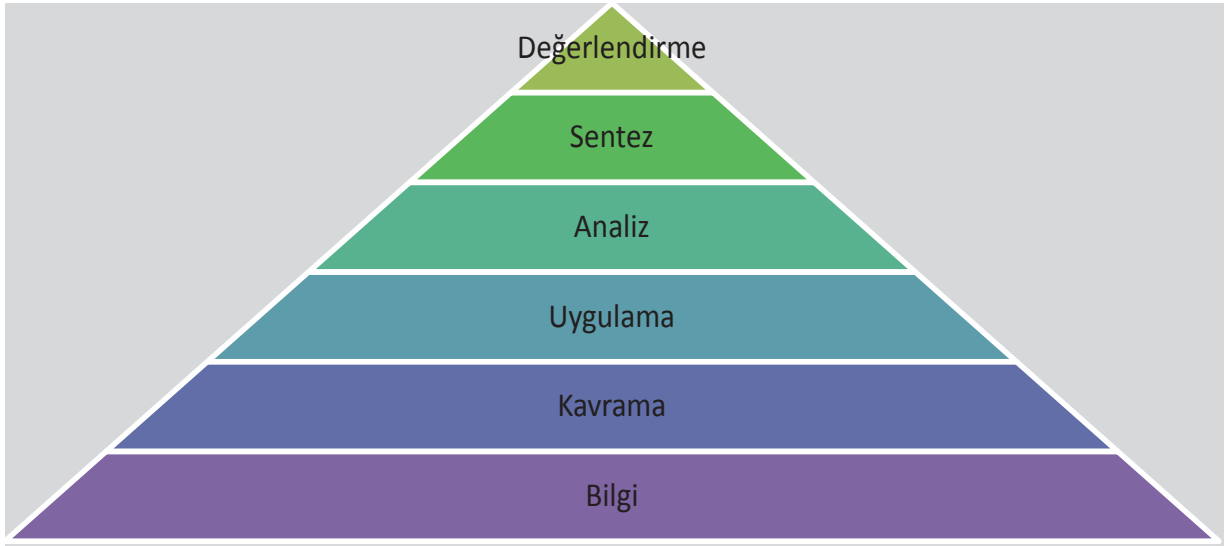
Örnek

Bu seminerin/modülün sonunda şunları yapabileceksiniz:

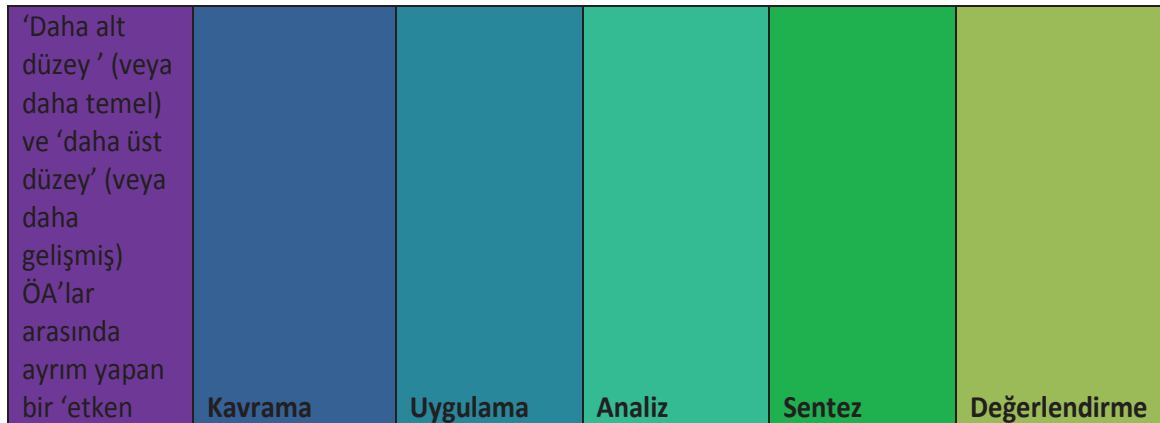
- ✓ Yaşam hakkını koruma ve kötü muameleyi önleme yükümlülüğünün sebepleri ve kapsamını açıklayabilme
- ✓ Madde 2 ve 3'ün 'usul yönünün' içeriğini genel hatlarıyla ifade etme
- ✓ Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadına dayalı bir vaka çalışmasında ceza yargısı birimleri (mahkemeler, savcılar, polis ve adli tıp yetkilileri) adına mevcut eksiklikleri belirleme

Bilgi ve anlamada farklı karmaşıklık seviyeleri fikri, Bloom Taksonomisi kullanılarak gösterilebilir

'Daha yüksek' seviyelerdeki ÖA'lara ulaşmanın 'daha düşük' amaçlara ulaşılmasına bağlı olduğunu unutmayın. Dolayısıyla bilgi açısından piramitte farklı ÖA'lar net bir şekilde yer almaktadır:

(Bloom vd., 1956)

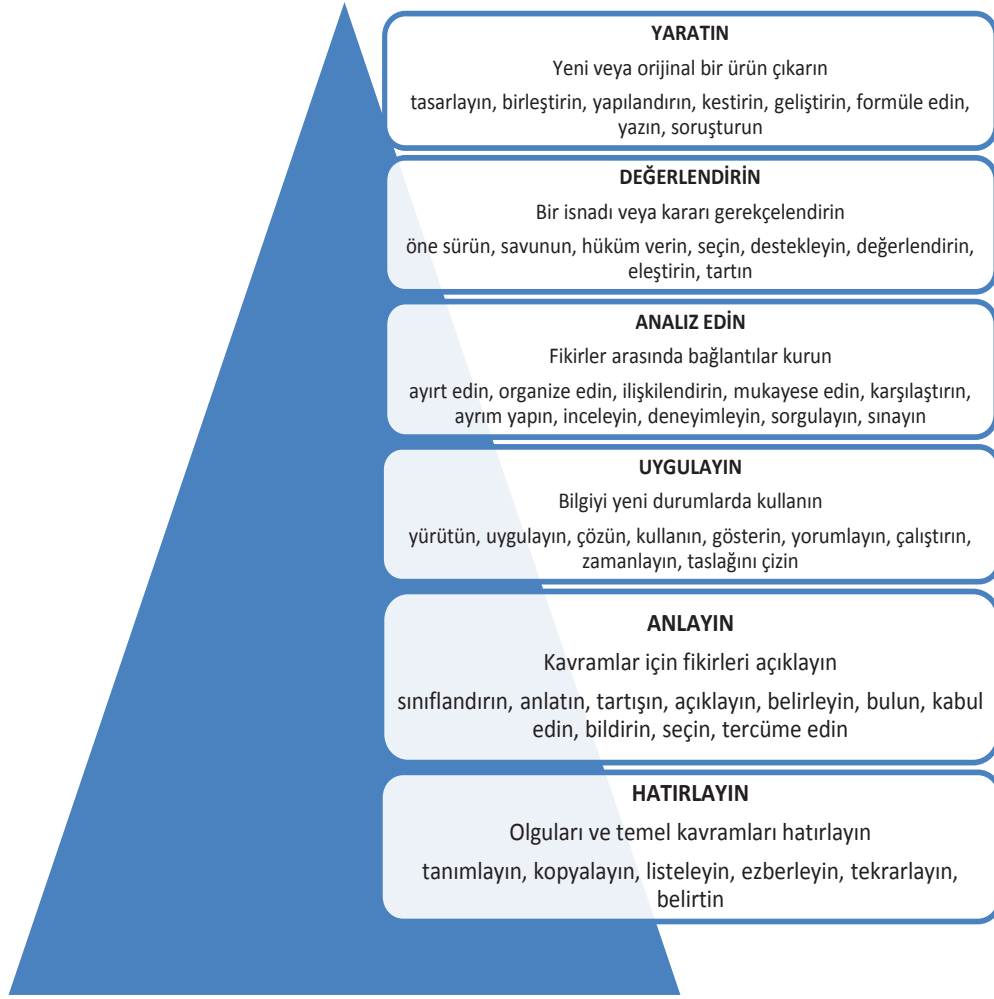

fiiller’ tablosu hazırlanabilir. Bilgi edinimi açısından aşağıdaki tablo yararlı olacaktır: Bilgi					
tanımlayın	tercüme edin	yorumlayın	ayırım yapın	oluşturun	değerlendirin
tekrarlayın	baştan özetleyin	uygulayın	analiz edin	planlayın	hüküm verin
kaydedin	tartışın	kullanın	ayırt edin	sunun	değerlendirin
listeleyn	anlatın	gösterin	değerlendirin	tasarlayın	derecelendirin
hatırlayın	kabul edin	dramatize edin	hesaplayın	formüle edin	mukayese edin
adlandırın	açıklayın	pratik yapın	deneyimleyin	düzenleyin	gözden geçirin
ilişkilendirin	ifade edin	gösterin	sınavın	birleştirin	değerlendirin
altını çizin	belirleyin	çalıştırın	mukayese edin	toplayın	tahmin edin
	bulun	Zamanı belirleyin	karşılaştırın	inşa edin	
	bildirin	taslağını çizin	eleştirin	yaratın	
	inceleyin		diyagramını çizin	kurun	
	söyleyin		inceleyin	organize edin	
			tartışın	yönetin	
			sorgulayın	hazırlayın	
			ilişkilendirin		
			çözün		
			inceleyin		
			kategorize edin		

Bloom taksonomisi yaygın şekilde kullanılmaktadır¹⁵. Konu ile ilgili farklı bir yorum aşağıda yer almaktadır.

Bloom Taksonomisi

¹⁵ Bloom taksonomisi, Patricia Armstrong, Yardımcı Direktör, Eğitim Merkezi <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/blooms-taxonomy/>

➤ ÖA'lar neyi kapsamalı?

İnsan hakları eğitiminde birçok ÖA bilgi ve anlayışın mutlaka ele alınmasını amaçlar. Ancak mesleki yeterliliklere dair beyanlar (özellikle de hâkimlerle ilişkili olarak) şimdilerde becerilerin önemini (örneğin yasal araştırma, sorun çözme ve AİHS beklentilerini yansıtan kararlar yazma) yansıtmaktadır.

Kısacası, bir eğitim etkinliği öğrencilere bilgi ve beceri sağlar. Yani eğiticiler bilgi birikimini ve bu bilginin nasıl kullanılacağına yönelik somut adımları aktarmayı amaçlar. Dolayısıyla, örneğin AİHS ile ilgili bir akademik kurs öğrencilere AİHS'in içeriğini öğretirken, AİHS konulu bir eğitim, içerik ve stratejik davaların nasıl geliştirilebileceğine dair (veya bireylere AİHS kapsamındaki hakları konusunda nasıl tavsiye verileceği veya hukuk öğrencilerinin AİHS kapsamındaki davaların görülmesinde nasıl eğitileceği veya denetleneceğine dair) eğitimi içerir.

Bu farkındalığın temelinde Amerikalı Benjamin Bloom'un çalışması yer almaktadır (1956). Eğitimciler ve eğitimcilere planlama ve sunum aşamasında yardımcı olmak amacıyla, eğitim ve öğrenme amaçları üç belirli alana ayrılmıştır: bilişsel, duygusal ve psikomotor (yani bilme, hissetme ve yapma).

Bu konu, insan hakları eğitiminde tartışmasız bir konudur: hâkimlerin çevrimiçi veri tabanlarına (ve insan hakları boyutu içeren davalar konusunda HUDOC'a) hâkim olmaları; Avrupa standartlarını yerel davalara uygulayabilmeleri ve Sözleşmenin gerektirdiği yasal testlerin ilgili davada uygulandığını gösteren bir karar yazabilmeleri gerekir.

Ancak, ÖA'lara dâhil edilmesi gereken bir unsur daha bulunmaktadır. Mevcut insan hakları standartlarına dair bilgiyi artırmak için, belirli bir insan hakları standardının altında yatan mantığın açıklanması gerekir. Beceri geliştirmek için temel bir bilgi seviyesi gereklidir. Bu insan hakları standartlarını günlük olaylarda pratiğe geçirmek için belirli beceriler gerekir. Bu üç husustan herhangi biri eksikse, eğitim daha az etkili olacaktır.

İnsan hakları eğitimi yalnızca bilgi ve beceriyi aktarmayı değil, *tutumda* da değişim yaratmayı amaçlar. Örneğin hâkimler bir şüphelinin kefaletle serbest bırakılıp bırakılmamasını hangi ilkelerin belirlemesi gerektiğini bilmekle kalmayıp, doğru sonuca ulaşmak için doğru soruları sorabilmelidirler. Ancak bunların hepsinden önce, çalışmalarında insan hakları yaklaşımı sergilemeyi de *istemelidirler*. Eğitimin 'içselleştirilmesi' tutum değişikliğini içerir.

Tüm bunlar insan hakları eğitiminin başarılı olması için 'salt' bilgi birikiminden ve hatta becerilerden daha fazlasını içermesi gerektiğini gösterir. İnsan hakları standartlarının uygulanması, insan haklarının normatif değerine inanç gerektirir. Bu durum bir miktar zorlayıcı görünebilir, ancak 'eğiticiler' (bu bağlamda, hukukçularla çalışan eğitimciler) eğitimin dönüştürücü bir yön içermesi gerektiğini çok uzun süredir kabul etmiş durumdadırlar.

Aşağıdaki bölümlerde, 'tutum değişikliği' ile ilgili ÖA'larının yerine getirilmesi konusunda yol gösterilmektedir.

Dolayısıyla, insan hakları eğitimi bilgi ve beceri aktarımının ötesinde bir boyuta da sahiptir. Yani, bilgi birikimini ve bu bilgi birikiminin kullanımına ilişkin beceriler aktarmayı amaçlarken, o bilgilerin *belirli bir şekilde kullanımı* veya bir becerinin *belirli bir şekilde* pratiğe geçirilmesini de amaçlıyoruz. Örneğin, AİHS konulu bir eğitimde, insan haklarını ihlal edenleri savunacak değil insan haklarını destekleyecek avukatları eğitmeyi amaçlarız. Veya hukuki güçlendirme bağlamında, halka yasal sorunları olduğunu

söyleyerek çözüm için avukat tutmaya yönlendirmek yerine, halkı sahip oldukları haklar konusunda bu haklardan faydalanabilecekleri şekilde eğitmek için stajyer avukatları eğitmeyi amaçlarız. Bunun ışığında, hukukçular için insan hakları eğitiminin üç bileşeni olduğu söylenebilir: bilgi, beceriler ve insan haklarını uygulama kararlılığı, insan haklarının ‘duygusal’ yönü.

İnsan hakları eğitiminde, ‘duyuşsal ’ (veya ‘hissi’) tutum değişikliği ve - en zoru - kişisel inançları veya değerleri değiştirme olarak alt bölümlere ayrılabilir. (Bloom¹⁶ açısından, ‘değerler’ kişisel bağlılık tutumlarının kabulüne dayalı olarak gelişmektedir. İnsan hakları bağlamında, tutumlar ve değerler arasındaki ayırım yapmak faydalı olacaktır böylece eğitici, öğrencinin, kamu kurumunun öne çıkardığı değerlerle uyumu sağlamak amacıyla ele alınması gerekebilecek kişisel inançlarıyla başa çıkmaya yönlendirir). Bu nedenle HELP kurslarında ihlal mağdurlarının ifadeleri örneğin görüntülü röportajlar aracılığıyla dâhil edilmiştir (örnek olarak AİHS ve iltica konusundaki kursta Bay Gebremedhin’in öyküsüne bakabilirsiniz).

Şimdi uygun şekilde hazırlanmış ÖA’ların kapsamı gereken meseleleri belirleyebiliriz:

BİLGİ	BECERİLER	TUTUMLAR VE DEĞERLER
Örneğin insan hakları araçları / Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve yerel mahkemelerin ilgili içtihatları ile ilgili bilgiler.	Örneğin, insan hakları sorunlarını belirleme ve belirli bir durumda yasaları uygulamak için ilgili hukuk kurallarını araştırma becerileri.	Örneğin, insan haklarına saygı ve insan haklarının desteklenmesinde mesleki sorumluluğu vurgulayan uygun tutumları güçlendirmek için kişinin kendisini eşitlik, insan onuruna saygı, çoğulculuk, hoşgörü vb. değerlere adanması.

➤ GA’lar ve ÖA’lar arasındaki ilişki

Eğitim girişiminin GA’sı belirlendikten sonra doğal olarak ÖA’lar belirlenir. GA’lar kurumsal ve bireysel ihtiyaçların tespitine dayalı olarak belirlenir.

Şimdi hukukçuların eğitiminde ÖA’lara dair örnekler bakalım. Bu örnekler hiçbir şekilde ÖA yazımının mükemmel örnekleri değildirler ancak (a) eğitimin odak noktasının ne olacağını -bilgi, beceriler veya tutumlar ya da değerler; (b) eğitim başlamadan önce muhtemel başlangıç seviyesi uzmanlığının ne olduğunu ve (c) ne ölçüde bir ‘üst seviye’ zorluk öngörüldüğünü açıklamaya yardımcı olurlar [belirli meseleler parantez içinde eklenmiş ve kalın puntolarla vurgulanmıştır].

¹⁶ <http://teaching.uncc.edu/sites/teaching.uncc.edu/files/media/files/file/GoalsAndObjectives/Bloom.pdf>

Bir eğitici aynı zamanda, bu ÖA'ların bir kurumun veya üyelerinin belirlenmiş eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olacak bir bakışla hazırlanıp hazırlanmadığını da değerlendirmelidir.

Örnek 1: 'eğiticilerin eğitimi' – hâkimler için yargı eğitimi semineri (2 gün)

Bu oturumun GA'ları, hâkimler için insan hakları eğitiminin yöntemlerini araştırmak ve öğrencilere AİHS'deki adil yargılanma teminatları ile bağlantılı farklı meseleleri tanıtmaktır (6. Maddeye özel atıf yapılarak).

Dolayısıyla ÖA'lar şu şekilde ifade edilebilir:

Bu oturumun sonunda öğrenciler şunları yapabilecektir:

- Uygun öğrenme amaçları yazmak; **[bilgi]**
- Bilgi, beceri, tutum ve değerler açısından öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek **[ihtiyaç analizi]**
- (a) seminer tarzı sunumların ve (b) küçük grup çalışmasının avantaj ve dezavantajlarının genel hatlarını belirlemek **[kavrama]**
- Uygun bir öğrenme ortamı oluşturma konusunda iyi uygulama kılavuzlarını belirlemek **[uygulama]**
- AİHS kapsamındaki adil yargılama koşullarına dayalı genel bir 'ders planı' geliştirmek **[uygulama]**

Örnek 2: gazeteciler için ifade ve basın özgürlüğü konusunda seminer (2 saat)

Bu oturumun GA'sı gazetecilere ve stajyer avukatlara Madde 10 uyarınca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadını tanıtmaktır.

Dolayısıyla öğrenme amaçları şu şekilde belirtilebilir:

Bu oturumun sonunda öğrenciler şunları yapabilecektir:

- Medya özgürlüğü açısından AİHS'in 10. Maddesini yorumlanmasına dair ana ilkeleri özetlemek **[bilgi]**
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından demokrasilerde medyanın sorumluluklarına ilişkin davalar için benimsenen yaklaşımı eleştirel olarak değerlendirmek **[analiz; sentez]**
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin hangi kapsamda bilgiye erişim hakkı sağladığını değerlendirmek **[değerlendirme]**

➤ GA'ların ve ÖA'ların iletilmesi

Eğitim tasarımı ve hazırlığının bu yönü belki de en doğrudan olanıdır.

Eğitimi tasarlamaktan ve vermekten sorumlu olanların, kurumun ve hedef kitlenin ihtiyaçlarının özenle dikkate alınmış olmasını sağlaması beklenir. Buna, eğitimin planlanan hedef kitlesine danışılması da dâhil olabilir.

Dolayısıyla GA'ların ve ÖA'ların belirlenmesi 'öğrenciler' ile ilk temasları içerebilecektir. Farklı bilgi, beceri ve deneyim seviyelerine sahip yetişkinleri eğittiğimiz için, bir eğitim programı geliştirirken onların özgeçmişlerini ve ilgilerini dikkate almak önemlidir. Bunları belirlemenin bir yolu, etkinlik için önerilen GA ve ÖA'ları belirten ama aynı zamanda da bunların öğrencilerin ihtiyaç ve ilgilerini karşılayıp karşılamadığını soran bir eğitim öncesi anket yapmaktır.

ÖA'ların seçilmesi ve yazımı, ilk planlama aşamasının en kritik boyutudur. GA'lar genelleştirilmiş niyet beyanlarıdır; ÖA'lar ise somut ve ölçülebilir özelliktedir.

GA'lar ile ÖA'lar arasındaki fark

GA ve ÖA'ların nihai versiyonlarının hedef kitlenin yanı sıra eğitimde eğitici olarak yer alacak kişilere iletilmesi belirli avantajlar sağlar:

- ✓ Beklentiler her iki tarafça da açık bir şekilde anlaşılır -eğiticiler ve öğrenciler birlikte, eğitimin neye ulaşmak için tasarlandığının (dolayısıyla, sonuç olarak neyin kapsam dışı olduğunun) farkında olurlar.
- ✓ Net şekilde ifade edilmiş ÖA'lar, eğitimin hangi seviyeyi hedeflediğini netleştirir: temel düzeyde mi yoksa gelişmiş düzeyde bir eğitim?
- ✓ Hedef kitleye, eğitime katılıp katılmama konusunda tercih şansı veriliyorsa, 'öğrenciler' önerilen eğitimin alakalı olmadığı veya çok ileri ya da temel olduğu gerekçesiyle katılmamayı tercih edebilirler
- ✓ En önemlisi 'öğrenciler' eğitimin sonunda ÖA'ları yerine getirip getiremediklerini kendileri belirleyebilir. Yerine getiremiyorlarsa, atılacak adımları belirleyebilirler (örneğin sunulan materyallerin daha fazla çalışılması, değerlendirmede kesintisiz eğitim ihtiyacının belirlenmesi).

Genel ve planlanan öğrenme amaçlarının karara bağlanması, yazılması ve iletilmesi eğitim tasarımının kritik ilk adımıdır. Net bir fikre sahip olmak yetmez - eğiticiler ve 'öğrenciler' eğitimin ne için tasarlandığının açık ve belirsizliğe mahal vermeyecek şekilde beyan edilmesine ihtiyaç duyarlar.

GA'lar ve ÖA'ların yazılması

Mevcut ve beklenen davranışların kullanılması öğrenme amaçlarının hazırlanmasında anahtardır. Hedef kitle davranışını ve neyin değişmesi gerektiğini bilmek, o davranışın nasıl değiştirilebileceği sorularının da önünü açar.

iv. E-eğitim için eğitim materyalleri ve uygulamalı alıştırmaların geliştirilmesi

➤ Modül uzunluğu

Eğitimin uzunluğu sık sorulan bir sorudur. Ortalama olarak, HELP öğrencilerin her modüle üç saat ayıracağını kabul eder ve bir modülün tamamlanması için iki haftalık bir zaman verilir. Bu süre, ek dersleri içermez ancak zorunlu tüm materyaller ve ödevler süreye dâhildir.

Bir HELP kursunun toplam ortalama uzunluğu kursun içerdiği modül sayısına bağlıdır ama hukukçuların karşı karşıya olduğu zaman kısıtlamaları ve kurs bundan daha uzun sürerse öğrencilerin genellikle motivasyon eksikliği yaşaması nedeniyle kursun en fazla üç ay sürmesi tavsiye edilir.

E-eğitim ile ilgili olarak şu yol izlenebilir: kaç sayfa kurs materyali bir saatlik e-eğitime denk geliyor? Öğrenim bir şirket tarafından üretildiğinde, içerik genellikle öğrenimin saat olarak süresi veya sayfa uzunluğu üzerinden hesaplanır, dolayısıyla bu soru sorulabilir. Ancak akademik açıdan çözüm karmaşık olabilir.

En basit cevap, belirlenmiş bir sayfa sayısı tanımı olmadığı ve olamayacağıdır. Bunun farklı sebepleri vardır.

- Her insanın bir sayfa metin okuduğu süre değişir
- Bazı sayfalar diğerlerinden daha fazla bilgi veya etkileşim içerir
- Bazı sayfalar diğerlerinden daha uzun videolar veya sunumlar içerir
- Bazı kişilerin her sayfayı yeniden okuması gerekebilir.

Ancak öğrencilere başlamadan önce öğrenimlerinin ne kadar süreceğine dair bir öngörü sunabilmek faydalıdır. Bu durumda, e-öğretim saati başına yaklaşık 50 slaytlık resmi olmayan bir standart söz konusudur. Bunu kurslarınız için kullanmak en iyi öngörüğü sağlar.

➤ **Bilgilerin yoğunlaştırılması**

SCORM temelli bir e-öğretim kursu¹⁷ kısadır ve yalnızca kursa girmek için gereken bilgileri içermelidir. Bu durum eğitim tasarımcısı açısından farklı zorluklar teşkil eder. Bu zorluklardan ve bilgi sorularından bazılarını dijital eğitim tasarımı toplantısında değinilir ancak eğitim tasarımcısı aşağıdaki söz öbekleri de yararlı olacaktır:

Mutlaka olması gerekenler– Modül bu bilgiyi İÇERMELİDİR. Bunlar bir ÖA'nın veya kursun temel ögesidir. Bilgiler tane tane olmalı veya bilgi kaybı olmayacak en açık şekilde ifade edilmelidir. HAYATİ bilgi niteliğindedir.

Bilinirse iyi olacaklar - Bu bilgilerin bilinmesi iyi olur. ÖA'nın başarısı için kritik değildir ama kullanıcının bilmek istemesi halinde daha fazla bilgi veya içerik sunar. Bilgiyi modülün içine yerleştiremiyorsanız, link vermek veya bilgiyi öğrencinin istediği zaman okuyabileceği şekilde kurs içinde basılabilir bir kaynak olarak dâhil etmek faydalı olabilir.

Bütünüyle alakalı olmayanlar - Konunun uzmanı olarak, bilgileri dışarıda bırakmak zordur ama bir eğitim tasarımcısı bir bilginin hayata geçirilecek ÖA'ya katkısı olup olmadığını belirleyebilmelidir. ÖA'ya katkısı yoksa bunların kursa dâhil edilmesi gerekmez.

➤ **Etkileşimli öğrenmede sorulardan faydalanma**

Bilgiyi tanımlamak önemli bir beceridir. Faydalı, etkili ve ekonomik bir kurs geliştirmek önce zaman ve pratik ister. İlk SCORM temelli kursları geliştirirken, önce bir eğitim tasarımcısına güvenmek faydalı olabilir.

Bu nedenle, kursu yazacak kişinin konu uzmanı olmaması da önerilmektedir. Bilgileri nesnel değerlendirebilmek anahtardır. Bilgileri kazanmak için zaman ve emek harcadığında objektif olmak her zaman kolay olmayabilir. Bu durumda konunun uzmanı kendisi yazmak yerine kurs yazarına yol göstermelidir.

HELP programı ilk çalışmalara yardımcı olabilecek Eğitim Tasarımı kaynaklarına Kurs Geliştiricilerine erişime sahiptir.

Öğrenme ortamındaki sorular normalde bilgiyi sınamak için kullanılır. Ancak aynı doğrultuda düşünüldüğünde, soruların kullanılabileceği ve öğreniminize uyarlayabileceğiniz farklı yollar bulunmaktadır.

¹⁷ SCORM, tüm öğrenim yönetimi sistemlerinin uyumluluğunu sağlayan, e-öğretim geliştirilmesi konusunda uluslararası kabul görmüş bir standarttır.

1. Bilginin test edilmesi önemlidir. Bu öğrenme biçimi modülün başında kullanıcının kursa hangi seviyede katıldığını belirlemek için kullanılabilir. Aynı öğrenme tarzı kursun sonunda kullanıcıların gerekli standarda eriştiğinden emin olmak için kullanılabilir.
2. Öğrenme noktalarını güçlendirmek ve anlaşıldıklarından emin olmak için bilgi kurs boyunca da test edilebilir.
3. Sorular gerçek dünyadaki durumları simüle etmek için kullanılabilir. Örneğin, bir senaryo veya örnek vaka çalışmasında, gerçek hayatta verilmesi gerekebilecek bir karar sürecini simüle etmek için soru kullanılabilir. SCORM temelli öğrenimde, ilgili kararın sonuçları da gösterilebilir. Unutmayın ki kurs, hata yapılabilecek korunaklı bir ortamdır.
4. Kullanıcıyı alıştığı alanlarının dışına çıkaracak varsayımsal bir durum yaratın. Kullanıcıdan, zıt bir bakış açısıyla düşünmesini isteyin. Kendilerini rahatsız edici olabilecek bir bakış açısıyla başkasının yerine koymasını isteyin.
5. Sorular bilgi aktarımı için kullanılabilir. Bir soruyu yanlış anlamak da bir öğrenme aracı olabilir. Soruları belirsiz şekilde kelimelere dökmek ve kullanıcıyı yanlış yanıtı yönlendirmek önemli bir öğrenme noktası olabilir.

v. Öğrenme amaçlarının değerlendirilmesi için son ödevin geliştirilmesi

Bilginin edinilip edinilmediğini belirlemenin bir yolu değerlendirme yapmaktır. Bilgi kursun başlangıcından önce ve bittikten sonra yeniden değerlendirilebilir, bu sayede sonuçlar karşılaştırılır ve öğrencilerin kurstan ne kadar yararlandıkları değerlendirilir.

Değerlendirme öğrenci açısından iki işe yarar; öğrenmeye destek sağlarken aynı zamanda öğrenimin onaylanmasını da mümkün kılar. Ayrıca eğiticiler için üçüncü bir işlevi vardır – eğiticilerin eğitimin başarısını değerlendirmesine yardımcı olur.

Bu amaçlarla değerlendirme görevlerinin planlanması eğitim tasarımı hayati bir unsurdur. Eğitim tasarımının erken bir aşamasına dâhil edilmesi gerekir. ÖA'lar belirlendikten sonra, bunların çıktılar bakımından nasıl ölçülebileceğini düşünün. Böylelikle eğiticilerin, ÖA'ların gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin değerlendirilmesine yönelik bu yöntemlerin, eğitim tasarımına nasıl dâhil edilebileceğini belirlemeye başlamasına da imkân tanınır.

Ancak bundan sonra dikkat eğitim yöntemlerine yönlendirilebilir.

Eğitimcilerin eğitimin tasarımı kendilerine performans konusunda geribildirim verecek ve öğrencilere de ÖA'ları yerine getirip getirmediğini anlamada yardımcı olacak şekilde yapılandırması gereklidir

Değerlendirmenin eğitimin bir parçası olarak tasarlanması

Bir örnekle düşünüldüğünde daha anlamlı olacaktır.

Öncelikle, ÖA'nın, duruşma bekleyen bir şüphelinin kefaletle serbest bırakılmayı talep ettiği davalarda hâkimler tarafından dikkate alınması gereken testlerin uygulanması ile ilişkili olduğunu varsayın. (ÖA, 'Eğitimin sonunda bir hâkim, duruşma bekleyen bir tutuklunun serbest bırakılmasının reddine dair sebepleri, AİHS'in 5. maddesinin koşullarını yansıtan bir şekilde açıklayan kısa bir yazılı karar hazırlayabilecektir.' şeklinde ifade edilebilir.)

Bu ÖA, Strazburg içtihadının anlaşılması ile ilgili bazı 'üst seviye' (örneğin olgusal durumun özetlenmesinden fazlası) görevler içerir. Bu kavrayış, Madde 5(3) uyarınca kefaletle serbest bırakılmaya ilişkin kilit davaların bilgisine dayalı olacaktır.

Burada, değerlendirme tasarımı nispeten daha doğrudan olabilir: varsayımsal bir duruma kilit testlerin uygulanmasına dayalı problem çözümünü içerecektir. Sonuç olarak bu yaklaşım ÖA'nın yerine getirilmesinin *en muhtemel olduğu yöntemin seçilmesi yoluyla, eğitim vermenin* olası farklı yollarını göstermeye başlar (örneğin 15 dakikalık kısa bir konuşmayı takiben öğrencilerin dava üzerine bireysel çalışması, ardından grup tartışması, bunu takiben grup tartışmasında anlaşılmasında zorluk yaşanan vurgulanmasıyla genel rapor).

Bu yaklaşım değerlendirmeyi öğrenme sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak görür.

➤ **Değerlendirme ne yapar?**

Değerlendirme 3 amaca hizmet eder:

- Öğrenim değerlendirmesi, öğrencilere **biçimlendirici geribildirim** sağlamanın ve öğrencileri kendi başına birer öğrenim faaliyeti olan faaliyetlere dâhil etmenin bir yolu olarak değerlendirme görevlerini kullanır.
- Öğrenim değerlendirmesi performansı ölçen değerlendirme görevlerinden faydalanılır ve **sertifika**yla veya başka şekillerde öğrencinin kursta kaydettiği başarının seviyesini ödüllendirilir.
- Aynı zamanda eğitimcilerin **eğitimlerinin etkililiğini ölçmesine de imkân sağlar**.

Eğiticilerin hangi değerlendirme görevlerinin kursiyerlerin ÖA'lara ulaşmasını en iyi sağlayacağını ve ayrıca bu gibi görevlerin hangi sırada verileceğini göz önünde bulundurması gerekir.

Değerlendirmenin tasarlanması ve eğitim sunumuna

Dolayısıyla değerlendirme birçok farklı amaca hizmet eder. Bu sebeple temel ilke dikkate alındığı sürece değerlendirme *modeli* farklı biçimler alabilir: değerlendirme süreçleri, edinilen bilgiler, geliştirilen anlayış, kazanılan beceri ve (alakalıysa) gerçekleşen tutum değişikliği üzerinden eğitimin sonuçlarını ölçmelidir. Profesyonel öğrenme bağlamında değerlendirme, öğrencilerin öğrenim ve performans konusunda geribildirim almasını sağlar. Hukukçu eğitimi bağlamında değerlendirme, kişinin bir ÖA'ya ne kadar ulaşıldığını değerlendirmesine yardımcı olarak öğrenciye geribildirim sağlama yöntemleri içerir.

Uzun vadede bu, aynı zamanda 'öğrenme döngüsünün' (aşağıya bakınız) önemli bir unsurudur; değerlendirme süreçlerinde rol oynar ve kurumların kamuya sağladıkları hizmetlerin profesyonellik açısından beklentileri karşılama sağladığından emin olmasına yardımcı olur.

Aşağıdaki anahtar kriterler¹⁸, profesyonel eğitim için etkili bir değerlendirme stratejisinin tasarlanmasına yardımcı olacaktır:

- Değerlendirmeyi kurs sonunda ek olarak yapmak yerine kurs boyunca yapın
- Öğrenmeyi teşvik eden değerlendirme görevleri tasarlayın
- Sadece özetleme yerine anlayışı ve üst seviye öğrenmeyi (analiz, sentez ve değerlendirme gibi) değerlendirin
- Her birinin dezavantajlarını en aza indirecek ve tek tek (farklı güçlü yönleri ve öğrenme yaklaşımlarına sahip olabilecek) öğrencilere kendi başarılarını gösterme fırsatı sunacak çeşitlilikte değerlendirme yöntemleri kullanın
- Kursu karmaşıklığı ve zorluğu aşamalı olarak artacak şekilde tasarlayın
- Zamanında ve yerinde geribildirim sağlayan küçük çaplı görevlerle başlayın
- Başarısızlık yerine, kaydedilen ilerlemenin ve edinilen becerilerin altını çizerek motive edin

¹⁸ Centre for the Study of Higher Education 'Core Principles of Effective Assessment' (Etkili Değerlendirmenin Temel İlkeleri) metninden, www.cshe.unimelb.edu.au/assessinglearning Australian Universities Teaching Committee ve Assessment Reform Group (2002) Assessment for Learning – 10 Principles (Öğrenme Değerlendirmesi – 10 İlke) metninden, Nuffield Foundation metninden uyarlanmıştır, <http://arrts.gtcni.org.uk/gtcni/bitstream/2428/4623/1/Assessment%20for%20Learning%20%2010%20principles.pdf>

- Kendi kendine değerlendirme ve akran değerlendirmesi için fırsatlar yaratın
- Sık sık geribildirim olanağı tanıyın. Geribildirim hassas ve yapıcı olmasına ve neyin neden iyi, yanlış/uygunsuz olduğunu ve çalışmanın nasıl iyileştirilebileceğini belirtmesine özen gösterin.

➤ ÖA'lara dayalı değerlendirme görevlerinin tasarlanması

Değerlendirme görevlerini ÖA'larla uyumlu hale getirmek eğitim modelindeki üçüncü adımdır.

ÖA'ların değerlendirilmesiyle bağlantılı olarak çıktılara dayalı bu yaklaşım öğrencilere şu konularda yardımcı olur:

- Neye ulaşmaları gerektiğini belirlemek;
- Hedefleri karşısında ilerlemelerini takip etmek;
- Kendi öğrenme süreçleri üzerinde daha çok kontrol sağlamak ve
- Öğrenciler olarak kendilerini daha iyi yönlendirebilmeleri.

ÖA'ların değerlendirme ve öğretme/öğrenme faaliyetleriyle bu şekilde uyumlu hale getirilmesinin örneği aşağıda verilmiştir:

ÖA	Değerlendirme görevleri	Öğretme/öğrenme görevleri
Bu kursun sonunda şunları yapabiliyor olmanız gerekir:		
Yetişkin eğitimi uygulamasındaki sorunlara dönük pratik çözümleri değerlendirmek	Öğrencinin çözüm sunması gereken pratik bir mesele ile ilgili örnek vaka çalışması Öğrencinin sorunlara ve önerilen çözümlere odaklanmada kendi pratiğine dair eleştirel bir değerlendirme yaptığı portföy	Uygulamalı örnek vaka çalışmalarının tartışılması Gözetim altındaki görevlendirmeler
Avrupa'nın farklı kesimleri ve farklı tarihsel dönemler arasında sağlam tarihsel kanıtlar temelinde geçerli karşılaştırmalar yapmak	Öğrencilerin bir pozisyon benimsediği ve bunu seminerdeki meslektaşlarına savunduğu ve oylamanın sonucunu ve tartışmadan öğrendikleri ekstra şeyleri not düşerek argümanlarını yazılı olarak sunduğu bir tartışma .	Konuyu/dönemi kapsayan dersler Ana kaynakların ve genel bir bakış sağlayan ikincil bir metnin kullanıldığı tartışma semineri Önerilen okumalar

Bu nedenle, program ve kurs ÖA'larının net ve değerlendirilebilir bir şekilde ifade edilmesi önemlidir. Bu aynı zamanda, değerlendirme stratejilerinin ve görevlerin, *tüm* öğrencilere ÖA'lardaki başarıları üzerinden becerilerinin en iyisini sergileme imkânı vermesi gerektiği anlamına da gelir.

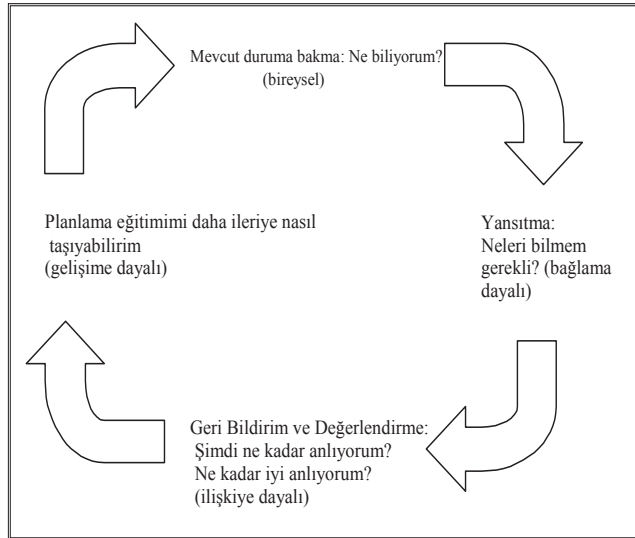
➤ **Etkili öğrenmede anahtar bir unsur olarak öğrendiklerinin üzerine düşünmek ‘öğrenme döngüsü’**

Öğrencilerin öğrenmesine yardımcı olmak için öğrenilenlerin üzerine daha derinlikli düşünmek gerekir-yukarıdaki belirlenmiş olan değerlendirmenin ilk işlevi budur.

‘Öğrenme döngüsü’ Kolb (1984) tarafından öğrenilenlerin üzerinde düşünmek ile gelişmiş öğrenme arasındaki bağlantıyı göstermek için basit bir yol olarak geliştirildi.¹⁹ Profesyonel eğitimde, eğiticiler öğrencilerin yaptıkları işin insan haklarına etkileri üzerinde düşünmesine yardımcı olarak bu ön bilgileri kullanma konusunda gerçek bir fırsata sahiptir. ‘Öğrenci’ ister birinci sınıfa giden bir hukuk öğrencisi isterse de bir Anayasa Mahkemesi hâkimi olsun öğrenme döngüsü, öğrenilenlerin üzerinde düşünmenin artık öğrenmede anahtar role sahip bir unsur olduğunu vurgulamaktadır. Hukukçulara yönelik eğitimde, döngüden faydalanmak mezunlara yönelik giriş dersinden daha basittir.

Öğrenimin değerlendirilmesinde değerlendirme görevleri, öğrencilere biçimlendirici bir geribildirim sağlayan ve öğrencileri öğrenme faaliyetlerine dâhil eden bir yol

olarak kullanılır.

Şekil 1.1: Öğrenme Döngüsü

¹⁹ Kolb D A (1984) *Experiential Learning: experience as the source of learning and development* (New Jersey: Prentice-Hall)

Öğrenme sürecinin aşamalı özelliğini açıklamak için öğrenme döngüsü kullanılabilir. Profesyonel ve mesleki eğitimde öğrenilenlerin üzerine düşünmek kursiyerlerin kendi öğrendiklerinin sorumluluğunu almalarına ve pratiklerini ve profesyonel işlerini geliştirmelerinin yollarını bulmalarına yardımcı olmanın bir yolu olarak kullanılabilir. ... İnsanlar öğrendiklerinin üzerine farklı amaçlarla ve farklı bağlamlarda düşünürler ama hedef aynıdır: daha iyi anlamak ve hissedilen ve deneyimlenen şeyden bir anlam çıkarmak.

Webb şunu iddia eder:

*Öğrenme süreci deneyimlenen bir olayla birlikte başlar. Deneyimden öğrenmek için o deneyim üzerine düşünme olanağına ve deneyimleri soyutlama ve içselleştirme becerisine ve yeni durumlarda test edilebilecek bir teori olarak üzerinde düşünmeye ihtiyaç duyarız.*²⁰

Webb J (1995) 'Where the action is in legal education' *International Journal of the Legal Profession* 2 (2/3) 187-216

Sözü edilen 'deneyim' birçok biçimde olabilir. ... Üzerinde düşünme, akademik veya mesleki ortamda öğrenmeyi desteklemek için kullanıldığında, çoğunlukla planlı bir faaliyeti veya farklı öğrenme deneyimlerini takip eder.

Tüm öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini sorgulayabilmesi ve kendi işlerinin kalitesini ölçebilmesi gereklidir. Ancak Boon'un iddia ettiği üzere, bu beceriler özellikle hukuk öğrencileri ile ilgilidir:

*Öğrencilerin sadece 'yapması' değil, belirli koşullarda avukatların neden belirli bir şekilde 'yapmaları' gerektiğini sormalarına imkân veren bir perspektif geliştirmesi gerekir. Bu, yalnızca performans üzerine değil eylemin altında yatan mantığa ilişkin de derinlemesine düşünme becerisinin zeminini döşeyerek eylem, motivasyon ve etik konusunda bilimsel bir sorgulama gerektirir.*²¹

Alıntı: Hinett, K, Developing Reflective Practice in Legal Education (UK Centre for Legal Education, 2002)

➤ Öğrencilere geribildirim verilmesi

Değerlendirmenin ikinci işlevi, 'eğitcinin' daha geleneksel görevi ile ilişkilidir – bu görev öğrencilere bir tür değerlendirme verilmesidir. Öğrencinin zihninde 'sertifikasyon' veya 'akreditasyon' ile ilişkili olması kaçınılmazdır. Ama eğitimde bu zorunlu değildir (ve eğitimin bir tür sınav içeriyor gibi sunulmaması için zorunlu sebepler söz konusu olabilir).

Etkili geribildirim verilmesi eğitcinin önemli bir görevidir. Bazı durumlarda geribildirim verilmesi uygun olabilir:

- *Bilgi:* grubun örneğin bir vaka çalışması veya sorun üzerine karşılıklı fikir alış verişileön oturuma geribildirimde bulunmasının ardından ya da bir 'farazi mahkemedeki' tartışmaların ardından,

²⁰ Webb J 1995, "Eylem hukuk eğitiminde", Uluslararası Hukukçular Bülteni, 2 (2/3) 187-216

²¹ Boon A (1996), "Hukuk Eğitiminin ilk basamağında yetenekler", London Butterworths

eğitici öğrencilerin ne kadar anladıkları ve bilgileri uygulayıp uygulayamadıkları konusunu ele almalıdır

- *Beceriler:* yeni becerilerin uygulanmasını değerlendirmek için tasarlanan bir alıştırma sonrasında (örneğin polis memurları tarafından insan haklarına uygun sorgulama tekniklerinin kullanımı) - burada eğitici temel olarak eğitimin performans üzerindeki etkisi üzerine geribildirim vermekle ilgilenir.

Bunlardan tümü içinde **ana amaç, öğrencinin kendi performansını geliştirebilmesini sağlamaktır.**

- Öğrenciye önce kendi performansını ölçme şansı verilmelidir.
- Geribildirim genel değil özel olmalıdır - öğrencinin performansından özel örnekler kullanmaya çalışın.
- Geribildirim performansla ilgili olmalıdır, öğrencinin kişiliği ile değil - dolayısıyla tarafsız ve nesnel bir şekilde verilmelidir.
- Geribildirim miktarı yönetilebilir olmalıdır - maksimum üç veya dört nokta.
- Olumlu yorumlarla yapıcı eleştirici arasında bir denge olmalıdır.

Geribildirim vermek kesintisiz bir süreç olmalıdır. Eğiticilerin eğitimin çeşitli aşamalarında yorumda bulunması için bol bol olanak vardır (örneğin, gruptan gelen bir geri bildirimden sonra; farazi mahkemenin sonunda veya ön oturumda hedef kitle ile etkileşimin parçası olarak). Mümkünse geribildirim özel öğrenme amaçlarıyla ilişkilendirmeye çalışın.

vi. E-eğitim paketinin geliştirilmesi

Bir e-eğitim paketi ister bağımsız şekilde isterse karma öğrenim kursunun parçası olarak kullanılsın, aşağıdaki adımlar izlenmelidir:

➤ Dijital eğitim tasarımı toplantısı

Kurs tasarımı sonuçlandırıldıktan ve içerik geliştirme aşaması sonuçlandıktan sonra, 'dijital eğitim tasarımı' toplantısı düzenlenir. İçeriği geliştiren uzmanlardan oluşan Çalışma Grubunun ('ÇG') koordinatörü ve e-eğitim tasarımcısı, daha sonra kursun bir 'kolay anlaşılan (*Articulate*) ' versiyonunu inşa etmek için e-eğitim tasarımcısı tarafından kullanılacak olan interaktif olmayan bir metin hazırlamak amacıyla bir araya gelirler. Kolay anlaşılan ' interaktif e-eğitim modülünü inşa etmek için kullanılan bir yazılımdır.

Geliştirme sürecinin sorumlusu ve alanında uzman olarak koordinatörün varlığı iki sebeple gereklidir. Bunlardan ilki, öğrenilmesi gereken önemli noktaları ve potansiyel ÖA'ları belirtmek, ikincisi ise hedef kitleyi ve eğitim özelliklerini belirlemektir.

ÇG'nin diğer üyeleriyle format konusundaki tartışmalara dayalı olarak videolar son interaktif ürüne dâhil edilecek şekilde dijital eğitim tasarımına entegre edilir.

Toplantıyı takiben, dijital eğitim tasarımı metni nihai onay için koordinatöre ve HELP Sekretaryasına gönderilir. Buna bağlı olarak e-eğitim tasarımcısı kursun interaktif (Articulate) versiyonunu HELP Sekretaryasına gönderecektir.

Dijital eğitim tasarımı toplantısında öğrenim tasarımı sürecinin başlatılması, interaktif e-eğitim tasarımındaki en hayati anlardan birisidir. Tasarımcının öğretim stratejisini tamamlamasına yardımcı olacak hedef kitle ve konuya ilişkin bilgileri toplamaya başlaması bu aşamada gerçekleşir. Bu toplantıdaki bilgiler sürecin parçası olarak cevaplanması gereken kapsamlı soruların bazıları konusunda açıklayıcı olacaktır. Bu bölümde, bu sorulardan bazılarını özetleyeceğiz. Kaynaklar bölümünde dijital eğitim tasarımı toplantısında kesinleştirmeniz gereken bilgileri listeleyen bir şablon belge bulacaksınız.

Dijital eğitim tasarımı toplantısı modülün içeriğini tanımlamanın yanı sıra modülün nasıl görüneceği, modülün ne kadar süreceği ve öğrenme sürecinin parçası olarak hangi bilgi unsurlarının kullanılacağı gibi başka hususları da etkileyecektir.

'Dijital eğitim tasarımı' için önemli konular şunlardır:

Proje Yönetimi	
Gereken Bilgiler	Amaç
Proje yönetimi konuları	Bir modülün inşa edilme sürecinin başlangıcında proje yönetiminin sonuçlarını göz önünde bulundurmak faydalıdır. Dijital eğitim tasarımı toplantısına proje ekibi içindeki rollerin, olası tarihlerin ve katılımcıların müsaitlik durumlarının ve iletişim bilgilerinin netleştirilmesi ile başlayın.
Programın Özellikleri	
Kursun uzunluğu	Öğrenime yönelik etkileşimin ne kadar sürmesi gerektiğinin bilinmesiyle Eğitim Tasarımcısının elindeki öğrenme içeriklerinin sayfa sayısı belirlenecektir. Sayfa başı maliyet bazında çalışacak bir e-eğitim üretim şirketiyle çalışırken kendi içeriğinizi üretiyorsanız belirli bir seviyede esneklik söz konusudur. Ancak kendi içeriğinizi üretmeye ilk başladığınızda kendinizi bir zaman aralığı ile sınırlandırmak değerli bir öğrenim deneyimidir. El kitabının bu bölümündeki Kurs Süresi bölümüne göz atın
Etkileşimin amacı	Öğrenimde etkileşim neye ulaşmak için tasarlanır? Daha uzun bir kurs çalışmasına giriş mi? Belirli bir konuda tam bir eğitim mi? Kendi başına çalışma mı yoksa bir sınıf ortamında mı kullanılacak? Öğreniminizin oynayacağı rolü bilmek, dâhil edip etmeyeceğiniz bilgileri belirlerken faydalıdır. Örneğin kurs daha geniş bir öğrenme alıştırmanın parçasıysa, başka bir şekilde edinilebilecek bilgileri dâhil etmeyebilirsiniz.
Mevcut içeriği destekliyor mu yoksa onun yerine mi geçiyor?	Kurs mevcut başka bir içeriği destekliyorsa, daha çok ihtiyaç duyabileceğiniz öğrenme alanını kullanmadan kurstaki diğer öğrenme kaynaklarına işaret etmekle yetinebilirsiniz.

Kurs bir sıralama dâhilinde mi tamamlanmalı?	Zorunlu bir eğitim parçası veriyorsanız, muhtemelen öğrencinin tüm sayfalara bakmasını istersiniz, bu durumda bu sırada tamamlamanız gerekecektir. Ancak e-Eğitimin bazı parçaları referans kılavuzlar olarak işlev görebilir, bu da kullanıcının bilgiye ihtiyaç duyduğunda bakmasına olanak tanır. Bu durumda, bir kursun belirli bir sırada tamamlanmasını zorlamak hayal kırıklığına yol açabilir.
Kurs zorunlu bir programın parçası mı?	Zorunlu bir e-Eğitim kursu bir tamamlama belgesi veya bir öğrenme amacının karşılandığına dair bir kanıt gerektirebilir. Bu, katılım sertifikası veya resmi bir sınav olabilir.
Kurs ek kaynaklar gerektirecek mi?	Bazen e-Eğitim kursu basılabilir ek kaynaklarla desteklenebilir. Bu kaynaklar arasında referans kılavuzlar veya notlar yer alabilir. Bunların ilk aşamada üretilmesi gerektiğinin anlaşılması önemlidir.
Bilginin değerlendirilmesi	Bilgi kursun parçası olarak nasıl değerlendirilecek? Kullanıcılar modülü almadan önce temel bir bilgi seviyesi oluşturmanız gerekiyor mu? Bu durumda kullanıcıyı en çok gözden geçirmesi gereken bilgilere yönlendirecek bir kurs öncesi değerlendirme geliştirmeniz gerekiyor mu? Bilgi kurs boyunca sürekli mi kontrol ediliyor yoksa kursun sonunda mı kontrol edilecek?
Geri bildirim	Bilgiler test edilirken geribildirim hemen mi yoksa kurs tamamlandıktan sonra mı alınacak?
Sesli kaynak	Kurs anlatım veya sesli kaynak içerecek mi? Yanıt evet ise, eğitim tasarımcısının seslendirilecek metinleri de yazması gerekecektir.
Etkileşim	Kursun ne kadarı etkileşimli öğelerden oluşacak? Sunum yapılacak hedef kitleyi biliyorsa Konunun Uzmanı bu konuda bir görüşe sahip olmalıdır. Etkileşimin miktarının bilinmesi eğitim tasarımcısına kursu tasarlamada yardımcı olacaktır.
Mobil öğrenim	Kurs mobil öğrenim için kullanılacak mı? Öyleyse, tasarımın belirli öğeleri mobil platformlara uygun olmayabilir.
Hedef Kitle	
Öğrenim kimleri hedefliyor?	Öğrenimden kimlerin faydalanacağını veya faydalanabileceğini bilmeniz önemlidir. Bunların anlaşılması öğrenim ile ilgili vermeniz gereken bazı kararlar açısından önemlidir. Hedef kitlenizin belirlenmiş olduğundan emin olun, böylece demografiyi dikkate alabilirsiniz. Tasarladığınız hedef kitle üslubu da belirleyebilir. Örneğin bazı kişiler geleneksel öğrenim tarzına karşı rahatsızlık duyabilir veya bunları kullanmaya tamamen karşı olabilirler. Bazıları da öğrenimde kullanılan resmi bir üsluba pek yanıt vermeyebilir.
Öğrenim deneyimi	Hedef kitle öğrenim konusunda deneyimli mi? En son ne zaman eğitim veya öğrenim görmüşler? Bunu belirlemek öğrenime yaklaşımınız açısından önemlidir. Yakın zamanda öğrenim deneyimi olan kişilerle çalışmak daha kolay olabilir. Sınıf ortamına daha az alışkın kişiler için alternatif bir yaklaşım belirlemeniz gerekebilir.
Öğrenim karşısındaki tutum	Hedef kitlenin öğrenime verdiği yanıt nasıl? Genel olarak anlıyorlar mı yoksa zorlanıyorlar mı?
Öğrenim için uygunluk	Hedef kitlenin bilgileri öğrenmek için ne kadar zamanı var? Zaman ayırabilirler mi? Öğrenimlerini gündelik işlerinin arasına mı sıkıştırıyorlar? Öğrenimi tamamlamaya zamanları var mı yoksa zaman baskısı mı hissediyorlar?

Teknik uygunluk	Hedef kitle daha önce teknolojiyle haşır neşir olmuş mu? Daha önce e-egitimden faydalanmışlar mı? Eğitimlerinde kullanılmış bir şey mi? Hedef kitlenin teknik yeterliliklerini ne kadar zorlayabilirsiniz? Bu soruyla ele alabileceğiniz etkileşim türlerini belirleyebilirsiniz.
Demografik olarak dikkate alınması gerekenler	Hedef kitlenizin yaş, cinsiyet ve etnik yapısını göz önünde bulundurun. Demografik grubun hayali olarak veya kullanılan örneklerde yansıtılmaması grupların konu ile daha az bağlantı kurmasına neden olabilir. Cinsiyet açısından kabaca yüzde 50/50 ayrılan profesyonellere verilen bir kursta, o kurstaki tüm profesyonelleri erkek olarak gösterecek şekilde uç bir örnek vermek kursa katılan kadınları olumsuz etkileyebilir.
Konu hassasiyeti	İncelediğiniz konuyu göz önünde bulundurun. Konu açısından hassasiyet yaratabilecek meseleler var mı? Örneğin, Romanlar üzerine miadı geçmiş veya Romanlara dair hakaret sayılabilecek belli ifadelerin kullanıldığı bir kurs mu hazırlıyorsunuz?
Öğrenim Açısından Dikkate Alınması Gerekenler	
Var olan bilgiler	Hedef kitle için varsayılan bilgi düzeyi nedir? Daha önce konuyla ilgilenmişler mi, öyle ise, eski bilgileri kullanmanız gerekiyor mu?
Var olan davranışlar	Öğrenime yönelik bir takım bilgiler hazırlamaya karar verdikten sonra hedef kitlenin var olan davranışlarını göz önünde bulundurun. Konuya bağlı olarak, öğrenimde ele alınması gereken hangi davranış hâlihazırda sergiliyorlar?
Beklenen davranış	Eğitim alıştırması sonrasında, öğrenciler hangi davranış sergileyecek, öğrenme alıştırmasının başarılı olduğunu nasıl tespit edeceksiniz?

➤ İçeriğin Eğitim Tasarımına Tercümesi

E-egitim tasarımı, eğitim tasarımcısı tarafından yazılan bir metindir. Bu metin daha sonra teknik bir uzman tarafından bir çalışma SCORM'una veya Flash temelli dosyaya dönüştürülür. Her metin hazırlayanın kursu tamamlaması için gereken tüm sözleri, görüntüleri ve notları içerir.

E-egitim tasarımı, kursun işlevsel olmayan bir versiyonudur. Herhangi bir çalıştırma düğmesi içermez. Cevap gönderemezsiniz. Ekranda bulunan bilgileri sürükleyemez veya bırakamazsınız.

Ekranın nasıl düzenlenmiş olduğunu görebilirsiniz. Ekranda hangi metin görüntülenecekse e-egitim tasarımında o yazar. Grafik tasarımın bir örneği veya hazırlayanın kullanması için bir çizim yer alabilir. Bilgilerin dönüştürüldüğünde neye benzeyeceğini veya ne yapacağını açıklayan farklı notlar da yer alacaktır.

Hiçbir hareket veya etkileşim olmadığı için birçok ekran tek bir slaytta eylemi açıklayabilir. Aşağıdaki örnekte, basit bir dört tuşlu etkileşim için bir e-egitim tasarımı gösterilmektedir.

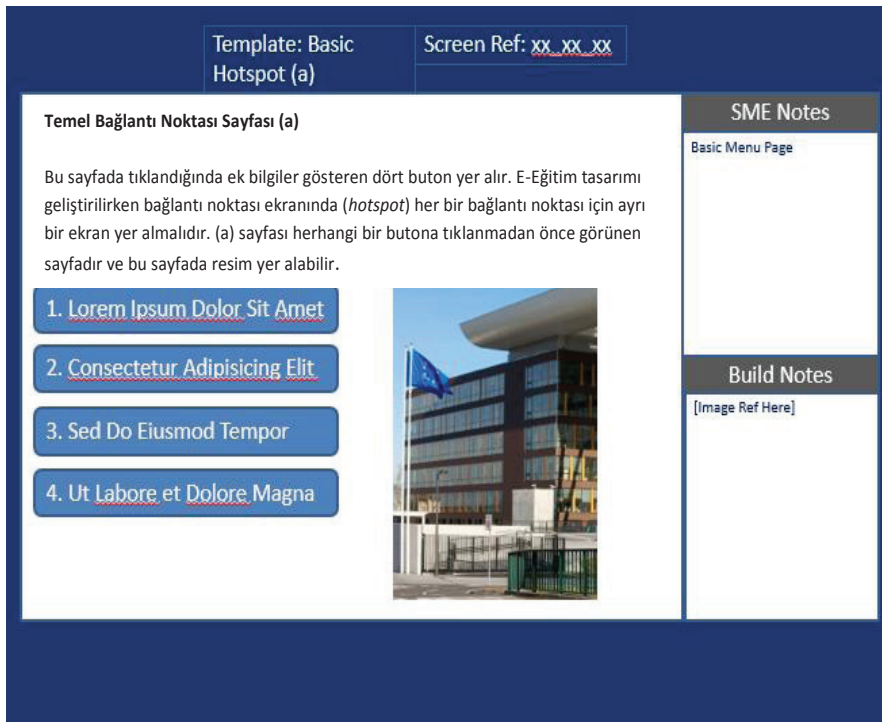
Aşağıdaki resim, kullanıcıya ilk görünen ekranı göstermektedir. Ekranın üst kısmında ekran referansı için bir alan bulunur. Burası üç kısımdan oluşur.

Modül numarası_bölüm numarası_sayfa numarası (01_01_04 ibaresi Modül 1, Bölüm 1, sayfa 4 şeklinde olacaktır)

Sayfanın ana gövdesi, bitmiş modülün yaklaşık olarak neye benzeyeceğini gösterir. Sayfada görünecek tüm metnin yanı sıra eğitim tasarımcısının, hazırlayanın sayfaya dâhil etmesini istediği bir görüntüyü içerir.

Sağ tarafta, Konunun Uzmanının dikkatine sunulmuş notlar yazılıdır. Bu notlar sayfanın nasıl çalışacağını gösterir. Bu durumda şuna benzer bir şey gösterecektir:

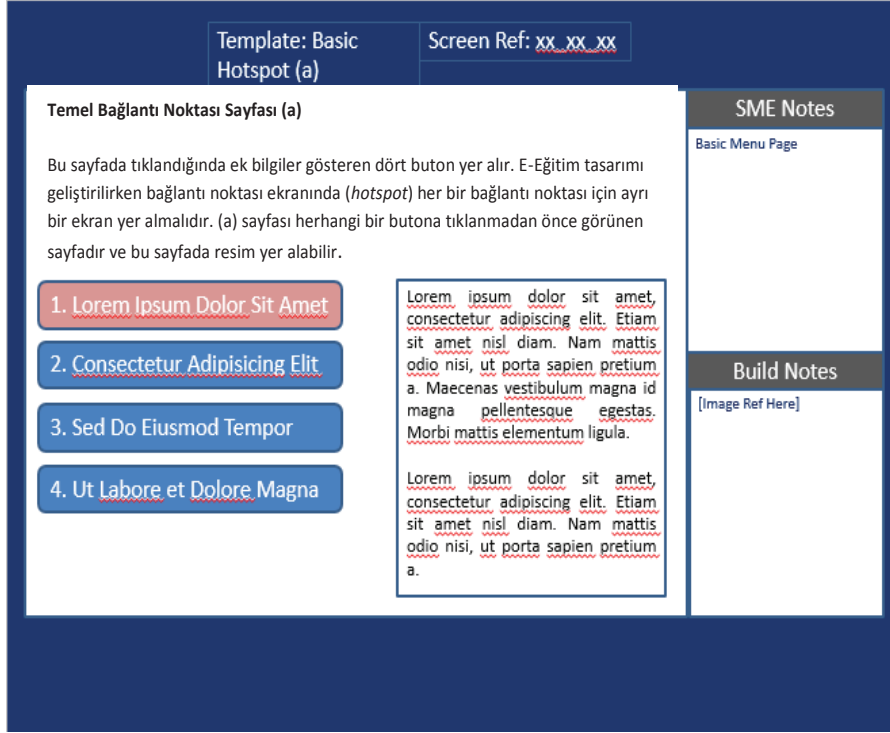
‘Dört tuş var. Kullanıcı tuşa tıkladığında tuşun sağında bazı ek bilgiler içeren yeni bir pencere belirir.’

E-öğretim tasarımının sonraki sayfası kullanıcıya ilk tuşa (1. Lorem Ipsum Dolor Sit Amet) tıkladığında sayfanın neye benzeyeceğini gösterir. Sayfa nasıl değişir, sayfada ne görüntülenir, metin ne söyler? Ardından gelen resim var mı vs.?

Sayfanın ikinci durumunu yansıtacak şekilde bu örneğe dördüncü bir değişken eklenerek ekran referansı değişir.

Modül numarası_bölüm numarası_sayfa numarası_sayfa durumu (01_01_04_a referansı Modül 1, Bölüm 1, sayfa 4, sayfa durumu a şeklinde olacaktır)

Yukarıda gösterildiği gibi, ilk tuşa basılmış ve mavi olan tuşun rengi pembe olmuştur. İlk sayfadaki resim kaybolmuş ve yerine mavi çerçeve içinde beyaz bir metin kutusu gelmiştir.

➤ E-öğretim tasarımında neler gösterilmeli?

Modülde değişen her durum için 1 e-öğretim tasarımı sayfası eklemeniz gerekecektir. E-öğretim tasarımı şunları içermelidir:

1. Bir tuşa tıklandığında beliren metin
2. Sorular hazırlarken, soru yanıtlanmadan önce sayfa görünümünün resmini almanız gerekir. Ardından soru yanıtlandığında belirecek geribildirim gösteren iki sayfa daha eklemelisiniz. Doğru ve yanlış yanıtın geribildirimini göstermelisiniz.
3. Etkileşimli bir öğe tıklandığında nasıl görünecek? Örneğin düğmenin rengi tıklandığında değişiyor mu?
4. Yeni bir resim beliriyorsa bu resim gösterilmelidir. 'Sürüm Notları'na resmin bulunduğu yere bir referans (stok fotoğraf kullandıysanız bir referans numarası ve web sitesi) veya resmi bir web sitesinden aldıysanız web sitesi adresini eklemek faydalıdır veya, resim dâhili bir ağda bulunuyorsa, resmin bulunabilmesi için bir dosya yolu eklemeniz gerekir.
5. Gereken resim bulunamazsa alternatif resimlerin veya konumların listesini eklemek faydalıdır.

➤ Resimlerin Kullanımı

Kursu daha etkileşimli veya canlı hale getirmek için resim kullanmak cazip gelir. Resim kullanmak istiyorsanız, dikkatli düşünmeniz gerekir. Kursa katkısı var mı? Kesin olarak gerekli mi yoksa dikkat dağıtıcı olabilirler mi?

1. Resimler bir öğrenme noktası göstermeli veya bir konuya içerik kazandırmalıdır.

2. Resimler gereğinden fazla kullanılmamalıdır.
3. Resimler metnin önüne geçmemelidir.
4. Özellikle azınlık grupları olmak üzere grupları temsil eden görsellerin seçiminde dikkatli olunmalı ve yararlı olmayacak basmakalıp ifadeler kullanılmamalıdır.

➤ Etkileşimden Faydalanma

Resimlerde olduğu gibi, etkileşim de öğrenme noktalarını güçlendirmek amacıyla kullanılmalıdır. Etkileşim kursu daha etkileyici hale getirmek, öğrencileri ‘uyandırmak’ için kullanılmamalıdır. Kursun geliştirilmesinde yapılan yaygın bir hata, kullanıcı hiçbir şey tıklamadan geçen birçok sayfa olduğu için etkileşim eklemektir. Etkileşimler:

1. Kullanıcıya bir süreci göstermelidir
2. Bir süreci resmetmeli ve göstermelidir
3. Bir öğrenme noktasını göstermelidir

Tema tutarlılığını sürdürmek için bilgiyi bir sayfa üzerinde yaymak amacıyla da kullanılabilirler. Bir slayt tüm bilgiyi tek bir noktada tutmak için çok küçükse, ikinci slayda devam etmek yerine bilgileri başlıklara veya düğmelere ayırmayı tercih edin.

Bu uygulamanın örnekleri için ‘AİHS’e giriş’ konulu HELP program kursunu inceleyin.²²

➤ Video kullanımı²³

Günümüz kullanıcı (etkileşimli) video materyallerine kolay ve kontrol edilebilir erişime sahiptir. Web tabanlı medya, videoları web üzerinden paylaşmak ve görüntülemek için video akışına izin vermektedir.

Video çoğu zaman diğer eğitim ve öğretim faaliyetleri ile birleştirilmektedir. Blackboard ve Moodle gibi web tabanlı sanal eğitim ortamları, web tabanlı sunumlar ve multimedya kaynakları da dâhil olmak üzere sahip oldukları öğrenim kaynaklarını aktarabilen nispeten basit bir çevrimiçi çerçeve sağladıklarından ana akım uygulama haline gelmiştir. Video artık sadece TV’deki yapımlarla ilgili değildir: kolayca erişilebilen, paylaşılabilen ve çoğunlukla eğitim müfredatını destekleyici veya tamamen entegre edilebilir olan bir eğitim ortamıdır (ve giderek daha etkileşimli hale gelmektedir). Gençler ise zaten videoya alışkındır. Bunun sonucunda giderek daha fazla oranda görsel ve sesli olarak öğrenen kişiler haline gelmektedirler. Videonun gelişimi ve onu eğitimde kullanma şekli, eğitimciler için büyük bir zorluk oluşturmaktadır; aynı şekilde hukuk ve insan hakları eğitimindeki eğitimciler için de geçerlidir.

➤ Neden video kullanmalı?²⁴

Eski bir klişede belirtildiği gibi: ‘bir resim bin kelimeye bedeldir.’

Sesle birleştirilmiş bir video/animasyon, görüntüleyen kişiye büyük bir katkı sağlar. Akla duygusal olarak hitap edilebilmesini sağlar ve konuyu görselleştirerek anlamayı ve motivasyonu teşvik eder. Bir konu

²² <http://help.ppa.coe.int/course/view.php?id=866>

²³ *Handbook on Digital Video and Audio in Education* (The VideoAktiv Project) kaynağından uyarlanmıştır <https://moodle.technion.ac.il/pluginfile.php/344724/mod_resource/content/0/Ulpan/VideoAktiv_Handbook_fin.pdf> Erişim 24 Mayıs 2016

²⁴ *Handbook on Digital Video and Audio in Education* (The VideoAktiv Project) kaynağından uyarlanmıştır <https://moodle.technion.ac.il/pluginfile.php/344724/mod_resource/content/0/Ulpan/VideoAktiv_Handbook_fin.pdf> Erişim 24 Mayıs 2016

üzerine sadece metin okumayla karşılaştırmak, böylece görüntü ve sesin kattığı değeri anlarsınız. Diğer örneklerle birlikte daha sonra paylaşacağımız 'Avrupa'nın vicdanı' videosu buna en iyi örnektir.

Videonun, her yerden her zaman erişim imkânı sunarak esnek eğitim ihtiyacını karşıladığını sık sık duyarsınız. Ama bu ihtiyaç bir kitapta da karşılanabilir. Bunun ötesinde bir kitabın avantajı hiçbir teknik koşul getirmemesidir. Öyleyse videoyu çekici kılan nedir? Aumont'un²⁵ belirttiği gibi, görüntüler her bir parçası en az yazılı bir sözcük kadar güçlü olan bir bilgi, ikna ve mutluluk kaynağıdır.

Moss²⁶, görsel algıyı kullanma avantajı sunduğundan videonun diğer eğitim teknolojilerinden farkına işaret eder. Hareketli bir görüntü öğrencinin süreci görselleştirmesine veya bir şeyin nasıl çalıştığını, hareket ettiğini veya iş gördüğünü görmesine yardımcı olur. Dale²⁷ hareketli görüntünün eğitimde salgın gibi yaygınlaştığını gördüğü 'aşırı sözelleştirme'yi dengeleyebileceğine inanmıştır.

Ama önemli olan sadece hareketli görüntünün görünür açık anlamı değildir. Akademik geliştiriciler sık sık videonun hareketli yönlerine ve duygulara hitap etmesine atıfta bulunurlar. Görüntüler daima anlatım, duygu, otorite, aslına uygunluk ve sembolizm gibi (yarı) gizli mesajlar taşırlar.

Videonun (animasyon dâhil) diğer öğrenim faaliyetlerine kıyasla güçlü yönleri şunlardır:

- Video yüksek bir görselleştirme derecesine sahiptir
- Hareketli resimler kurs içeriğine 'canlılık' kazandırır
- Hareketli resimler eğitim içeriğine aslına uygunluk ve gerçeklik kazandırır
- Video yansıtma, atmosfer ve duyguyu güçlü bir şekilde yaratır
- Sesle birleştirilen resimler beyin tarafından yazılı metinden daha iyi özümseilir
- Video hareketli resimleri başlatma, durdurma ve geriye alma olanağı sağlar (analiz ve yansıtma için)
- Video arzu edilen şekilde görüntülenebilir, öğrenciler daha iyi anlamak için videoyu (veya bölümlerini) gerektiği zaman ve gerektiği kadar tekrarlayabilir
- Karmaşık hikâyeleri açıklamaya destek olabilir (animasyon)

Karmaşık bir hikâyeyi uyarlanması kolay hale getiren bir animasyon örneği:

[SSR animasyonu, Hollanda Yargı Eğitim Enstitüsü, stratejik amaçlarını açıklamakta]

[Yaklaşık 3 dakika, çizgi film ve seslendirme – Dil: İngilizce]

²⁵Aumont J (1997, the Image, London)

²⁶Moss R (1983) *Video: The Educational Challenge* (London: Croom Helm Ltd)

²⁷Dale E (1962) *Audio-Visual Methods in Teaching* (New York: Holt, Rinehart and Winston)

Videonun gücünü ve resimlerin nasıl kullanıldığını göstermek için, sonraki bölümde, sayfa 109'teki grafiğe göz atın (Dale). Cone of Experience'da görüntü ve sesin birleşiminin metin veya kitap okumaktan daha üst düzeyde öğrenme amacı sağladığını göstermektedir. (*Dale's Cone of Experience (Dale, 1969)* bu, 1. bölümde de gösterilmiştir).

AİHS ile bağlantılı olarak sık sık üye devletlerdeki yargı profesyonellerinin AİHS'e çok açık olmadıklarını, çünkü ulusal hukuku anlama ve kullanmada zaten yeterince zorluk yaşadıklarını duymuşsunuzdur. Video bu engeli aşmak için çok iyi bir araçtır çünkü duygulara hitabı kuvvetlidir. Öğrencileri teşvik edebilir ve eğitimin bağlamını güçlendirebilir, böylece AİHS'e canlılık kazandırabilir. Örnek olarak Avrupa Konseyi tarafından üretilen ve dağıtılan Avrupa'nın Vicdanı videosuna bakabilirsiniz: <http://youtu.be/IJdoe02cY0U>

[Avrupa'nın Vicdanı genel izleyiciye yönelik bir filmidir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin uygulamalarını ve faaliyetlerini açıklar. Belgesel 15 dakika sürmektedir ve böylelikle okul müfredatı kapsamında izlenebilmekte, örneğin yurttaşlık bilgisi derslerinin parçası olarak veya Avrupa'da son 50 yılda insan hakları standartlarına uyumu izlemiş olan Mahkeme konusunda bilgilenmek isteyen herkes tarafından izlenebilmektedir. Özel olarak ise film, Mahkeme tarafından incelenen davalardan belirli örnekler sunmakta ve Mahkemenin geleceğini ve karşı karşıya olduğu zorlukları değerlendirmektedir.]

Videonun eğitim açısından potansiyeli değerlendirildiğinde bugün birçok eğitim kurumunun multimedya destek hizmetleri düzenlemesi ve hatta medya tabanlı eğitim ve öğretim faaliyetlerini desteklemek için bir yapım stüdyosu kurması şaşırtıcı değildir. Ancak yenilikçi bir ürün olarak videoların yapımının beraberinde getirdiği kurumsal zorlukların her zaman farkında olunmalıdır. Öğretmenler ve eğitim kursu geliştirenleri/yöneticileri medyayı ve gerekli donanımı kullanmada yeni becerilere ihtiyaç duyarlar. Medya içeriğini kursa (ana hatlara) pedagojik bir şekilde yerleştirmenin zorlukları vardır. Son olarak, materyal hakları ile ilgili sorunlar ve video yapımı, depolanması, dağıtımı ve kurum bünyesindeki paylaşımı için gereken teknik koşullar da dikkate alınmalıdır.

➤ Pedagojik arka plan

'Three 'I's Framework'²⁸ öğretmenlere ve eğitim kursu geliştirenlere faydalı bir metodoloji ve video temelli eğitim faaliyetlerinin tasarımı pratik bir genel bakış sağlar.

Film ve video çoğunlukla klasik eğitim veya aktarım pedagojisi yaklaşımı ile bağlantılıdır, öğretmenler kaynakları ve eğitimin gerçekleşeceği yeri kontrol edebilir ve seçebilir.

Ancak yapısalci yaklaşım, deneyimler üzerinden kendi kişisel zihinsel modellerini üreterek insanların dünyaya dair kendi anlayışlarını geliştirdiklerini iddia eder. Dolayısıyla yapısalcılıkta etkileşim, öğrenme kaynaklarının kontrolü, seçimi ve erişiminin ve deneyimlerin, öğrencinin kendi bilgi birikimini aktif şekilde inşa etmesine imkân tanıdığı önemli bir öğedir.

²⁸ Young C, Asensio M (2002) *Looking Through Three I's: the pedagogic use of streaming video*, Proceedings of Networked Learning, Sheffield

Eğitmenler için mevcut pedagojik zorluk, işbirliğine dayalı, yerleşmiş ve sohbete dayalı modları kapsayacak şekilde eğitim/aktarım modelinin ve hatta yaygın şekilde desteklenen yapısalcı bakışın ötesine geçmiştir.

Dijital videoyu web üzerinden diğer araçlarla sorunsuz şekilde birleştirme becerisi, kavramı, sadece sunum ve eğitim açısından (izole) bir araç olarak videodan öğrenci faaliyeti, işbirliği ve iletişimi için bir odak noktası olarak videoya taşımıştır. Bu pedagojik geçişi aşağıdaki tabloda yer alan Three 'I's Framework dâhilinde özetleyebiliriz.

Değer	Teknoloji	Kontrol	Pedagojik Perspektif
Görüntü	Film, televizyon, video kaydı	Öğretmen	Aktarım Modeli
Görüntü+ Etkileşim	Video disk, masaüstü video, multimedia, CD Rom	Öğrenci	Yapısalcı Model
Görüntü+ Etkileşim + Entegrasyon	Web ve meyda yayın akışı	Dağıtılan	İşbirliği, ilişkilendirme, Toplum

Three 'I's Framework ve altta yatan pedagojik perspektifler

GEE (Görüntü, Etkileşim ve Entegrasyon) Çerçevesi

➤ **Eğitimde videonun kullanımı**

Bu bölümün amacı, ilgili pedagojik değerlerini göz önünde bulundurarak referans ile birlikte, eğitimde video kullanımının kapsamını vurgulamaktır.²⁹

Video kullanımı	Açıklama
Konuşan kafa dersleri ve eğitmenler	Birçok uygulayıcıya yönelik kendi kendine üretilmiş eğitim videoları için başlangıç noktası bir tür 'konuşan kafa' şeklindedir, yani canlı bir kitleye veya kameraya doğrudan konuşan bir öğretmene odaklanan bir ders, öğretici veya laboratuvar kaydedilir. Ancak sonuçlar dijital video formatına aktarıldığında öğrencinin katılımı açısından hayal kırıklığı olabilir. Canlı etkinliklerde öğretmenler genellikle hareketli olduklarından, görüntü bileşimi çoğu zaman sorundur çünkü dikkat dağıtıcı olabilir ve etkinlik canlı kaydedildiyse görüntü ve ses kalitesi düşebilir. Dahası, bir öğretmen iyi bir 'oyuncu' ise coşkusu ve yaklaşımı konuyu daha insani hale getirip öğrencilerin bağ kurmasını sağlayabilir.

²⁹ Handbook on Digital Video and Audio in Education (The VideoAktiv Project) kaynağından uyarlanmıştır
<https://moodle.technion.ac.il/pluginfile.php/344724/mod_resource/content/0/Ulpan/VideoAktiv_Handbook_fin.pdf> Erişim 24 Mayıs 2016, s.11

Özgün arşiv videosunun kullanılması	Öğretmenler için eğitim videosunda ikinci yaygın yol, mevcut video ve ses arşivi kaynaklarını kullanmaktır. Son yıllarda eğitim sektöründe telif hakkı kaldırılmış dijital medya kaynakları sunan dijital arşivlerde uluslararası bir yayılma olmuştur. Artan sayıda ulusal portallardan materyaller, örneğin sanal bir eğitim ortamı için aranabilir, seçilebilir, kaynak gösterilebilir, düzenlenebilir ve içine yerleştirilebilir.
Pratik aktivite için eğitimsel 'nasıl yapılır videoları'	Video, somut bir şeyi yapma sürecini, prosedürlerini ve farklı aşamalarını göstermek için kullanılır. Aynı zamanda uzmanlar ve stajyerler için pratikte bir gösterim metodu olarak da kullanılır. Eğitim videosu eğitimde uzun süredir kullanılmaktadır ancak dijital formatın esas büyük avantajı artık doğrusal bir anlatımın gerekmemesi ve kullanıcıların seviye ve ihtiyaca dayalı olarak bir sıralama menüsünden seçim yapabilmesidir. En iyi örnekler öğrencinin ilgisini çeken, merakını uyandıran ve daha interaktif deneyimler üretmek için animasyonlu ekran görüntülerini, konuşan kafaları ve arşiv materyallerini (örneğin dava çalışmaları) bir arada sunanlardır. Dezavantajı ise bağımsız çevrimiçi öğrenim paketlerinin tasarlanması zor, zaman alıcı ve pahalı olabilmektedir.
Bir uzmanla görüşme veya uzman sunumu	Teknik açıdan, sınıfa misafir konuşmacı getirmek bir konuşan kafa kaydetmeye benzer ama pedagojik amaç genellikle, bir uygulayıcı veya uzmanın çoğu zaman dolaylı bilgisi ve görüşleri üzerinden öğrenmeyi bağlama oturtmak veya alternatif bir bakış açısı sunmaktır. Bu gibi etkinlikler öğrenciler açısından referans noktası olan video kaynaklarının içerikleri ile tartışmayı canlandırmak için kullanılır.
Sesli düşünen video blogları	Öznenin (öğrencinin veya öğretmenin) kendi düşünce ve eylemlerini kaydettiği eğitim blogları yaygınlaşmıştır. Blogların başarısı, düşüncelerin gayri resmi bir şekilde derin bir şekilde ifade edilmesine dayalıdır ve yukarıda gördüğümüz gibi video ve ses tonu, mizahı ve spontanlığı yakalayabilir. Özne kendisi bir video günlüğü tutabilir veya kameranın arkasında bir başkası tarafından kayda alınabilir.
Video olay incelemeleri/simülasyonlar/rol oyunları	Burada amaç, güvenlik riskinin olabileceği bir durumda, laboratuvar deneyi gibi bir etkinliği simüle etmek veya öğrencilerin farklı tepkilerle ve davranışlarla deney yapabilecekleri bir vaka çalışması biçiminde rol oyunu durumuna dâhil etmektir. Bu davranışları analiz ederek öğrenciler söz konusu meseleyi daha iyi anlayabilirler. Bu durumda video 'gerçek yaşam' bağlamı ve/veya duygusal etki sağlar.
Gerçek etkinlikler veya durumlarda video	Burada amaç fiziksel olarak sınıfa getirilemeyecek bir eylemi incelemektir. Bu tüm dış mekân etkinlik veya durumları, genellikle de saha gezileri için uygulanabilir. Benzer şekilde video, klinik etkinlikler ve sanayi ortamları gibi, büyük öğrenci gruplarının katılmasının zor olduğu etkinliklere erişim sağlar. Gerçek yaşam etkinlikleri gözlemlenebilir, yorumlanabilir ve tartışılabilir. Harici deneyimlere erişim, ilişkilendirme ve bilgi aktarımı fırsatı sağlayabilir.

Sunum/performans becerileri ve geribildirim	Yansıtıcı video öz-modellemesi öğrencilerin pratik becerilerini geliştirmek için yıllardır kullanılmaktadır. Amaç, bireylerin ve grupların performansını yansıtmak ve tartışma üzerinden yakalamak, incelemek ve geliştirmektir. Bu yaklaşım ön-yönetimli öğrenmeyi teşvik eder, motivasyonu artırır ve öğrencileri kendi çözümlerini bulması için harekete geçirir, böylece özgüveni artırır. Kendisine yol gösteriliyor olsa da öğrenci bu süreçte eşit bir ortaktır. Kaydedilen bu performanslar daha sonra öğrencinin e-portföyünün parçası olarak kullanılabilir.
---	--

➤ **Didaktik yaklaşımınızı tanımlayın**

Aşağıdaki genel bakış, didaktik yaklaşımınızı tanımlamanıza yardımcı olacak öneriler ve örnekler sunmaktadır.

Ne yapmak istiyorsunuz?	Teknik /Yöntem	Açıklama
Somut bir usul göstermek	Eğitimsel	Video kronolojik hazırlanmıştır ve bir sürecin aşamalarını gösterir. Örnekler: Video: ‘Mahkemeye başvuruda bulunmanın doğru yolu’ Grafik ve seslendirmeli animasyon (yaklaşık 4 dakika) Prosedüre, eğitim amacına odaklanmaktadır. http://youtu.be/mA_iGhvxYFM AİHM videosu, ‘Kabul edilebilirlik koşulları’ Grafik ve seslendirmeli animasyon (yaklaşık 3,40 dakika) Prosedüre, eğitim amacına odaklanmaktadır http://youtu.be/mcbDDhs5ZVA?list=PLT-6qb4oU5fhzKQdkQk6O7UPNhSuAWsB9 Video, mahkeme içtihadına dair HUDOC veri tabanı araması Seslendirmeli ekran kaydı, eğitim amaçlı (yaklaşık 3 dakika) https://www.youtube.com/watch?v=reO12mvvIYE Yeşil perde önünde (stüdyo) bir konuşmacının videosu, yerinde çekimleri, çevre hukuku sisteminin bir grafiğini gösteriyor (Felemenkçe, yaklaşık 2 dakika) http://youtu.be/GQcUElyWV_o

Konu üzerine örnekler vermek	İllüstrasyon Animasyonları	Konuğu gösteren somut durumlar, öğrencilerin anlamasını ve hafızalarına kaydetmesini kolaylaştırır. AİHM videosu, sözleşmedeki ana hak ve özgürlükleri sunarken. Örnek: Animasyon, görüntü ve müzik, seslendirme yok. Sözleşmenin maddelerinin anlamına odaklanıyor, bilgi veriyor ve motivasyonu geliştiriyor (yaklaşık 3 dakika). http://youtu.be/MOcmUQTgjCw Örnek: Görüntü ve seslendirmeli animasyon (BK) başlığı: Nasıl çalışır: BK sisteminde AİHS (yaklaşık 7 dakika). http://youtu.be/N-y75YQXQAo
Bir ders veya sunumu kaydetmek (web yayınına ait web semineri)	Konuşan kafa	Öğretmen/sunum yapan doğrudan kameraya konuşur. Bakış açısı hedef kitlenin bakış açısıyla aynıdır. Çekimi izlerken konuşmacı izleyeni işaret ediyormuş gibi görünür. http://era-comm.eu/stream/Rostant_114DV25/index.html http://media.ssr.nl/Mediasite/Play/b0a4f985f16c4cc19096b4ef4e965fd71d
Birinin düşüncelerini/reaksiyonlarını kaydetmek /yansıtıklarına açıklama getirmek	Sesli düşün Video günlüğü / Görüşme	Video günlüğü: özne kamera önünde yalnız konuşur Görüşme: yansıtımlar başka biri tarafından tetiklenir Örnek: Bir nefret suçu kurbanı ile suçun hayatı ve duyguları üzerinde yarattığı sonuçlar hakkında röportaj yapıp kaydetmek; amaç: hâkimler arasında bir suçun kişiye etkisi konusunda farkındalık yaratmak. Örnek: Hollandalı AİHM Hâkimi Jos Silvis ile röportaj; yeni hâkimlerin ilk eğitimi için kullanılır; Başlık: Avrupa Hukuku; seslendirme ile giriş, yerinde çekim, görüntülerin arka plana yansıtıldığı stüdyo çekimi (yaklaşık 25 dakika): https://media.ssr.nl/Mediasite/Play/03b6d5c9b11c41a2a8b906114542b9d91d

Daha sonra gözlem ve analiz yapmak için bir etkinliği kaydetmek	Bir çekim tekniği	Kamera bir noktada sabittir ve kayıttadır. Hazır metin yoksa bu tekniği kullanabilirsiniz. Özne çok fazla yer değıştirmez, farklı odaklara da gerek duymaz (detay – genel bakış). Sonrasında yeniden oynatıp tartışabilirsiniz. Örnek: AİHM duruşmalarının tüm web yayınlarını içeren bir web sayfasının bağlantısıdır. Birden fazla dildeki bu web sitesinde hükümlerin ve basın açıklamalarının yanı sıra duruşmaların web yayınlarını, tarihe ve ülkeye göre görüntüleyebilirsiniz. http://youtu.be/MOcmUQTgJw
Arşivleyip daha sonra bakmak için bir etkinliği kaydetmek	Arşiv	Olanaklarınızla, elde etmek istediğiniz kaliteyle ve seminerinizin/atölyenizin/konferansınızın ne kadar karmaşık olduğuyla bağlantılıdır. Örnek: AİHM duruşmalarının tüm web yayınlarını içeren bir web sayfasının bağlantısıdır. Birden fazla dildeki bu web sitesinde hükümlerin ve basın açıklamalarının yanı sıra duruşmaların web yayınlarını, tarihe ve ülkeye göre görüntüleyebilirsiniz. http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=hearings&w=4604314_07012015&language=en
Öğrencilerin kendi davranışlarını gözlemlemesini sağlamak	Rol oyunu	Video burada öğrenciler için profesyonel hallerinde kendilerini izlemeleri amacını taşıyan bir aynadır. Çalışma ortamının simülasyonu üzerinden öğrenciler farklı rolleri ve davranışları deneyimleyebilir. Kaydedip yeniden oynatma imkânı vardır. Artık öğrenciler kendi aralarında neyin daha iyi olabileceğini analiz edip tartışabilir. Mümkünse, gerçek hayat içinde de kaydedilebilir. Örnek: farazi bir mahkemeyi kaydetmek

**Yukarıdaki çizelgede gösterilen bazı video örnekleri ücretsiz erişilebilen video materyalidir. Tüm videolar YouTube sunucusundan izlenebilmekte, AİHM basın bölümü tarafından eğitim amaçlı kullanım için de üretilmekte ve yayımlanmaktadır.*

➤ Videoyu etkili kılmak

Video kullanmaya karar verdikten sonra eğitim değeri açısından etkili olmasını istersiniz. İyi bir video bazı pedagojik gerekleri karşılamalıdır. Öğrencilerin motivasyonu ve materyalin onlar üzerindeki etkisi, konu seçimi ve doğru materyalin bulunması veya yaratılması ile ilgilidir. Materyal öğrencilerin bilgi seviyesi ile ilişkiliyse ve konuya dair güçlü duygular tetikliyorsa video güçlü bir medyadır.

Tek yapmanız gereken dağıtım yönteminin farkında olmaktır: Materyal hangi ortamda gösterilecek? Geleneksel bir derste, sınıfta mı olacak, öğrenciler kendi bilgisayarlarında, evde görüntüleyebilecekler mi? Grup halinde mi yoksa kendi başlarına mı görüntüleyecekler? Belirli bir yer ve zamanda mı görüntülenebilecek yoksa her zaman her yerde izlenebilecek mi? Büyük ekranda mı yoksa bilgisayar monitörünün küçük bir kısmında mı gösterilecek? Videonun gösterileceği yer videonun uzunluğunu da etkiler ve uzunluk belirlenirken dikkate alınmalıdır.

➤ Mevcut video materyalinin veya kendinize ait yapımın kullanımı

Daha önce sözü edilen didaktik yaklaşıma bağlı olarak, videoyu kullanmak istediğinizde seçebileceğiniz çeşitli seçenekler vardır. Mevcut video materyallerini seçebilir, kendi web seminerinizi hazırlayabilir ve kendi özel yapım video yapabilirsiniz. Maliyeti azaltmak için, kendi materyalinizi üretmeye başlamadan önce kullanılabilecek mevcut videoların aranması önerilir.

Ancak, mevcut materyallerin aranmasının da kendi materyalinizin oluşturulmasının da bazı avantaj ve dezavantajları vardır. Kendi içeriğinizi yaratırken kullanılan materyal, belirlediğiniz eğitim ve öğretim amaçları açısından en iyi düzeyde kullanılabilirlik sağlayacaktır. Yalnızca gerekli olduğunu düşündüğünüz içeriği oluşturabilirsiniz. Ama bu epey çaba ve teknik beceri gerektirebilir ve her kurs yöneticisi veya öğretmen iyi bir film yapımcısı olmayabilir. Mevcut materyalleri kullanma yaratıcılık gerektiren tüm işlerin hâlihazırda yapılmış olması gibi büyük bir avantaj sunar (dahası, bu işler iyi video yapmayı bilen profesyoneller tarafından yapılmışlardır). Ancak yine de kursunuzun özelliklerine göre ilgili materyali seçmeniz ve düzenlemeniz gerekebilir.

Aşağıdaki çizelgede, doğru tercihi yapmanıza yardımcı olabilecek avantaj ve dezavantajlar yer almaktadır.

Ücretsiz erişilebilir	Konuşan kafa yaratma	Kişiye özel hazırlanmış video (eğer gerekliyse dış kaynağa hazırlanmış yapım)
Youtube/Vimeo	Bir sınıf dersini kayda alma	Rol oyununu kayda alma
Coursera	Web semineri veya web yayını	Bir duruşma kayda alma
AİHS basın videoları	Web yayını	Bir animasyon hazırlama
Televizyon		Belgesel tarzı video
Belgesel		Bir mülakatı kayda alma
Video arşivleri		
Avantajlar:	Avantajlar:	Avantajlar:
Kolay erişim	Düşük prodüksiyon ihtiyaçları	Teslimat güvencesi
Düşük bütçe	Kullanımı kolay yazılım	Kalite güvencesi
	Lisans mülkiyeti sorunlarını tanımlayın	Yüksek kontrol
		Lisans mülkiyeti sorunlarını tanımlayın

Dezavantajlar:	Dezavantajlar:	Dezavantajlar:
Zaman zaman kaynak hakkında belirsizlik	(düzenleme) yazılım satın alma	Yüksek prodüksiyon ihtiyaçları (donanım ve yazılım)
Rahatsız edici reklamlar	Kamera ve ses sunan stüdyo ihtiyacı	Multimedya/düzenleme becerileri gerektirir
URL değişikliği riski (gömülüyen)	Multimedya bilgi birikimi gerektirir	Depolama ve dokümantasyon
Telif hakkı sorunları	Multimedya becerisi gerektirir	Zaman alır; yüksek maliyetli
Yayın sunucusu:	Yayın sunucusu:	Yayın sunucusu:
dış	dış	dış
	iç	iç
€ €		

➤ Telif Hakları

Mevcut materyallerin kullanılmasında çoğu zaman göz ardı edilen en önemli sorunlardan biri telif hakkıdır. Her video veya medya, hak sahiplerinin izni olmadan kamuya açık bir şekilde (hatta sınıfta) gösterilemez. Ulusal yasaların anlaşılması çoğu zaman zor olsa da, telif hakları mevzuatı temelde her yerde aynıdır. Kitap, fotoğraf, resim, video, ses yapımı gibi her sanatsal üretim yaratılmış olmaları nedeniyle otomatik olarak telif hakkı içerir.

Ancak Creative Commons (CC), yazar ve eğitimcilerin kendi yaratıcı çalışmalarının taşınmasını istedikleri kısıtlama özgürlüğü seviyesini kolayca işaretlemelerini sağlayan ücretsiz araçlar sunmaktadır. Creative Commons web siteleri, akademik yayınlar, müzik, video, film, kurs yazılımları vb. ürünleri kapsar. CC web sitesinde ayrıntılı bilgiye ulaşabilirsiniz: <https://creativecommons.org/>

Başkası tarafından yaratılmış mevcut materyalleri kullanmak istiyorsanız, aksi açık bir şekilde belirtilmediği sürece (yazılı) izne ihtiyacınız olacaktır.

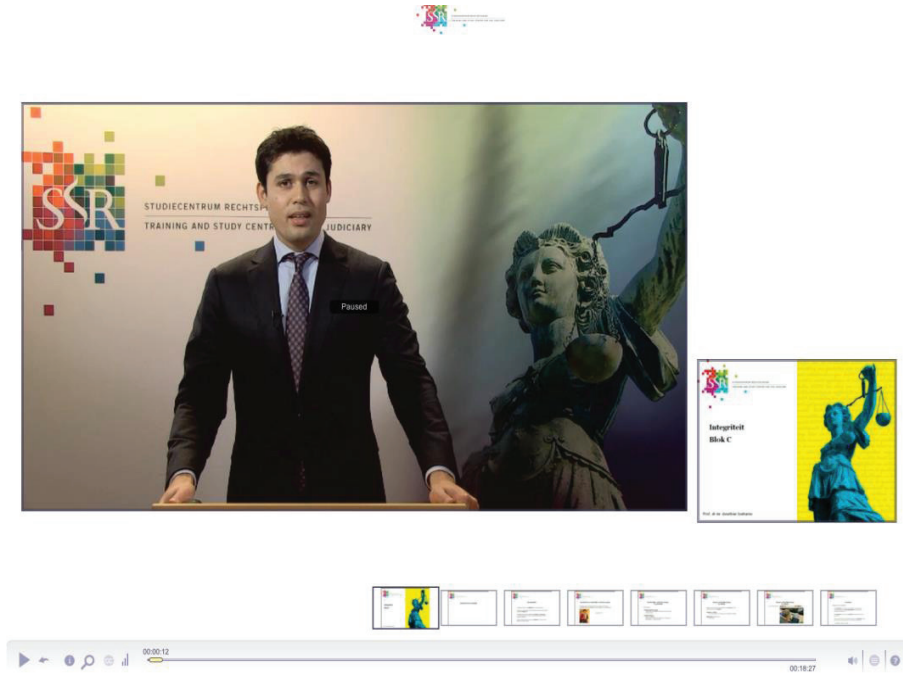
Kendi video materyalinizi üretirken de telif hakkı sorun olabilir. Örneğin öğretmen (sunumu yapan) veya öğrenciler gibi videolarda görünen insanların haklarını da dikkate alın.. Prodüksiyon tamamlandığında hakları kime ait olacak? Eğitim kurumu olarak hakları size mi ait? Yoksa öğretmenlerin de hakları var mı? Bazı öğretmenler görüntülemeye göre ödeme alacakları bir anlaşma isteyebilirler. Video yayınlanmadan önce telif haklarının araştırılması, belirlenmesi ve ilgili kişilere iletilmesi önerilir.

➤ Bir sunum yöntemi olarak video

Web dersleri

PowerPoint gibi sunum yazılımlarının yaygın şekilde kullanımı ile birlikte, öğretmenler slayt gösterisine aktarılmış ses, görüntü ve videolar ile basit multimedya yapımları üretebilmektedir. Birçok eğitim kuruluşu multimedya sunumuyla sınıftaki dersleri kolaylaştırmaktadır.

Ancak bugün web seminerlerinin yapımında da ciddi bir gelişme vardır. Web semineri, **web tabanlı seminerin** kısaltılmışıdır. Bir sunum, ders, atölye veya seminer, web üzerinden özel video konferans yazılımı kullanılarak aktarılır. Web seminerinin anahtar özelliği etkileşimli öğeleridir: bilgiyi verme, alma ve tartışma becerisi. **Web semineri**, veri aktarımının tek yönlü olduğu ve sunucu ile izleyenler arasında canlı etkileşime izin vermeyen web yayını ile karıştırılmamalıdır.

Bir web yayınından ekran görüntüleri [Araç: Mediasite]³⁰

Dijital teknoloji, web dersleri arasında (veya çevrimiçi/dijital sunumda) gezinmeyi ve arama yapmayı daha kolay hale getirir, kayıt çoğunlukla konuyla alakalı kısa bölümlere (klip olarak da adlandırılır) ayrılmıştır ve sunum slaytları video ve ses ile senkronizedir.

Web seminerleri ile web yayınlarının gücü, yerleri ne olursa olsun (uzaktan bile), büyük bir öğrenci grubu için kullanılabilirlerdir. Ayrıca öğretmenin yüz ifadesi ve beden dilini ve katılımını artırır.

Aşağıdaki çizelgede yayımlanan sunumlarda izlenen yöntem farklılıkları yer almaktadır.

Sunum metodu	Sunma	Açıklama
'Bağımsız' web yayını sunumu Ders/sınıf toplantısını sunumla destekleme (öğretmenin dersi teknolojik araçlarla zenginleştirme kavramı)	Konuşan kafa Yayın akışı (internet)	Talep üzerine görüntülenir Konumdan bağımsızdır Her yerde ve her zaman sunulabilir Senkronize olmayan erişim Bireysel kullanım Canlı etkileşim yok
'Canlı' web semineri sunmak	Konuşan kafa Yayın akışı (internet)	Belirli bir tarih ve saatte görüntülenir Konumdan bağımsızdır Senkronize erişim Kolektif kullanım Canlı etkileşim

³⁰ <https://media.ssr.nl/Mediasite/Play/67776117d1cc4ede96edc2efe387eadd1d>

Web yayını/web seminerini diğer öğrenme yöntemlerine entegre etme	Konuşan kafa Yayın akışı E-egitim/multimedya	Ders dijital öğrenme ortamına ve bir (veya daha fazla) kurs ana hattına/hatlarına gömülür. Talep üzerine görüntülenir Konumdan bağımsızdır Her yerde ve her zaman veya belirli bir zamanda sunulabilir Senkronize erişimin senkronize olmaması Bireysel ve kolektif kullanım, Canlı etkileşimli ve etkileşimsiz
---	--	--

Web dersleri yapmayı düşünenler için ipuçları

Kurumunuzda web dersleri yapmaya başlamak için düşünüyorsanız, şu ipuçları faydalı olabilir: Bir web semineri veya web yayını üretmek sınıfa sunum yapmaktan çok farklıdır. Öğretmenin önüne kamera koymaktan ibaret değildir. Aşağıdakilerin farkında olmanız gerekir:

- Teknik şartlar (yayın akışı için yeterli bant genişliği)
- Doğru yazılımı seçmek (teknik ve iletişim yönlerini inceleyin)
- Kamera, ses vb. ile donanım kaydına yardımcı olmak (kendi donanımınız veya kiralık bir stüdyo ile)
- Öğretmeninizi ilgili çekici ve etkili çevrimiçi bir dersi nasıl hazırlayacağı konusunda eğitin
- (Canlı kayıt sırasında öğretmene yardım etmek üzere) bir moderatör eğitin veya atayın
- Test ve (canlı) kayıt sırasında teknik desteği hazır bulundurun (oturum açma sorunları vs.)
- Pazarlama iletişimini farklı yönlerden ele alın: davetiye, atama/kayıt vb.

Web semineri formatını belirleme

Bir web semineri farklı amaçlar için farklı formatlarda yapılandırılabilir. En çok tercih edilen formatların bazıları şunlardır:

	Açıklama	Avantajlar	Dezavantajlar
Tek Konuşmacı	Tek sunucu konuşur, sunum yapar ve seyirciden gelen soruları yanıtlar.	Web semineri aracı ile koordine edilir ve eğitim verilecek kişi sayısı daha azdır.	■ Tek bir konuşmacı büyük ihtimalle "odanın ön kısmında" otorite olur, bu da seyircilerden bazılarının katılımında bulunma ve sorular sorma konusunda isteksiz davranmasına neden olabilir.
Mülakat Tarzı	Mülakatçı önceden belirlenmiş bir dizi soru sorar.	Birden fazla ses duymak daha ilgi çekicidir. Mülakatçının uzmanlara soru yönelttiği gerçeği, genellikle izleyiciyi de aynı şeyi yapma yönünde teşvik eder.	■ Eğitilecek ve koordine edilecek kişi sayısı daha fazladır. ■ İşleyişin ve fiilen web seminerinin planlanması daha zor olabilir.

Moderatörlü Panel Tartışması	Aynı anda pek çok insan dâhil olur, bir moderatör tartışmayı yönetir.	Çok sayıda farklı ses ve perspektif sunar.	■ Eğitilecek ve koordine edilecek daha fazla kişi sayısı. ■ İşleyişin ve fiilen web seminerinin planlanması daha zor olabilir. ■ Panele katılanların birbiri arasında konuşmalarını önlemek zor olabilir.
İnteraktif	Eğitmen liderliğindeki alıştırmalar ve yönetimli diyaloglar yoluyla izleyici üyeler tam katılım gösterir.	İyi yapılırsa katılımcılar, diyaloga ve alıştırmalara tam olarak katıldıklarından, konuyu daha iyi kavrar.	■ Yalnız küçük bir grup için uygulanabilir. ■ Çok yüksek beceri ve deneyime sahip bir öğretmen/eğitmen gerektirir

Hedef kitlenizin dikkatini çekmenin avantajı

Çevrimiçi ders geliştirmede doğru becerilere sahip olmak önemlidir çünkü izleyenlerin dikkatini çekmeniz ve hedef kitlenizi korumanız gerekir. PowerPoint sunumu çok daha fazla yapılandırılmış olmayı gerektirir, böylelikle görüntüleyenler bunu kullanarak konular ve slaytlar arasında gezinebilir. Çoğu zaman göz ardı edilse de sunucunun da (öğretmenin) önemi vardır. Mizah, ses tonu, beden dili ve ifade kritik öneme sahiptir. İzleyenlerin çevrimiçi bir derste yoğunlaşmalarını en fazla 10-15 dakika koruyabildiklerini unutmayın.

Sunucu ile izleyiciler arasındaki etkileşim hedef kitlenizin dikkatini korumaya yardımcı olacaktır. Sunum yazılımı hedef kitle ile etkileşim amaçlı çeşitli araçlar sağlar. Bu nedenle çevrimiçi dersinizi, sorular gibi interaktif öğeler içerecek şekilde tasarlamaz, sunumda (çevrimiçi) anket yapmanız ve (canlı) ders sırasında tartışma başlatmanız önerilir. ‘Konuşan kafa’ nispeten pasif bir video kullanımı olsa da, iyi tasarlandığında ve/veya iyi bir performans sergilendiğinde ‘sanal profesör’ izleyeni akışa şaşırtıcı derecede dâhil edebilir. İlgi çekici ve etkili bir çevrimiçi ders geliştirme konusunda daha fazla bilgi almak istiyorsanız, internette arama yaparak birçok ayrıntılı ipucuna ulaşabilirsiniz.

e-Eğitim Kursu Hazırlamak

Piyasada e-Eğitim kursları hazırlamak için birçok program vardır. e-Eğitim tasarımı ve hazırlanması için, HELP programı Articulate Storyline aracının kullanılmasına karar vermiştir. Storyline’ın birçok faydası vardır.

- Microsoft Office kullanmış olanlar için tanıdık bir ara yüze sahiptir.
- Kullanıcıların uyarlayabileceği şablonlar ve etkileşimler sağlar.
- Güçlü bir çevrimiçi destek topluluğuna sahiptir.

b) Kursun uyarlanması (içerik ve format)

i. Ulusal eğitmenin seçimi

Ulusal eğitmen, kursu (karma veya uzaktan) düzenlemesinin yanı sıra model kursu pilot ülkenin hukuk düzenine uyarlayarak içerik üzerinde çalışması beklendiğinden, uygulama aşamasında önemli bir rol oynar.

Ulusal eğitmen, bir Referans Koşuluna dayalı olarak HELP Sekretaryası ile ulusal eğitim kuruluğu veya baro tarafından ortak şekilde atanır. Ulusal eğitmenin alanında uzman olması ve eğitici olarak deneyimli olması gerekir. Ayrıca, HELP Sekretaryası ile iletişimi kolaylaştırması açısından iyi seviyede İngilizce bilmesi gerekir. Ulusal eğitmenin aslında HELP Sekretaryasını kursun uygulanması konusunda düzenli olarak bilgilendirmesi gerekir.

Eğitmenlerin görevlendirilmesi uyarlama aşamasından önce herhangi bir zamanda yapılabilir. Eğitmen daha erken bir aşamada görevlendirilirse, ÇG toplantısına katılarak içerik geliştirme aşamasına dâhil olabilir. Bu katılım eğitmenin HELP Metodolojisini ve üstlendiği rolü tanımasını daha yakından destekleyecektir.

Her durumda ulusal eğitmen, HELP programı çerçevesinde düzenlenen HELP Eğiticilerin Eğitimi (EE) oturumlarından birine davet edilir. İdeal koşullarda, oturum uyarlama aşaması başlamadan önce gerçekleşir.

➤ Eğiticilerin eğitimi

Giriş

HELP 12 ülke ile başlayıp 47 ortak ülkede kullanılmaya başlandığı son birkaç ay içinde ciddi bir gelişme kaydetmiştir ve şu anda hâkimler ile savcılarının yanı sıra avukatları da hedeflemektedir. HELP çatısı altında geliştirilen uydu projelerden bazıları şunlardır:

- 28’de HELP, AB Adalet Genel Müdürlüğü tarafından finanse edilmektedir
- Rusya Federasyonu’nda HELP, İnsan Hakları Güven Fonu (HRTF) tarafından finanse edilmektedir
- AB ile ortak finanse edilen Türkiye’deki İfade Özgürlüğü Projesi,
- Diğerleri.

Bu projeler kapsamında farklı yeni kursların geliştirilmesi ve uygulanması, ulusal düzeyde çok sayıda HELP uzaktan, yüz yüze ve karma eğitim kurslarının düzenlenmesi için beceri ve motivasyon sahibi olan ulusal HELP eğiticilerine yönelik yeni talebin yaratılması yer almıştır.

Bu nedenle, bu talepleri karşılamak, ulusal eğitim kuruluşlarının ve baroların temsilcilerini HELP eğitici olmaları için eğitmek ve onlara HELP metodolojisini tanıtmak için eğitici eğitimleri geliştirilmiştir.

HELP eğitici eğitimleri özel olarak ayırt edilebilir yeterliliklerin edinilmesine ve HELP metodolojisine dair daha bütün bir anlayışın kazanılmasına odaklanmıştır.

Hedef

Hedef, HELP eğitimlerine HELP metodolojisi ve HELP e-eğitim platformu (Moodle) konulu eğitimler vererek, HELP uzaktan eğitim, karma ve yüz yüze eğitim kurslarının yüksek bir kaliteye sahip olmasını ve uyum göstermesini sağlamaktır.

Amaçlar

- ✓ Katılımcıların son Strazburg içtihatları hakkında bilgilerini güncellemek;
- ✓ Öğrenme amaçlarının belirlenmesinde, ihtiyaçların değerlendirilmesinde, kursun ulusal hukuk düzenine uyarlanması ve değerlendirilmesinde kullanılan HELP ilkelerini ve yöntemlerini netleştirmek;
- ✓ Katılımcıları HELP e-eğitim platformu Moodle konusunda eğitmek (bir sayfanın oluşturulmasından çeşitli faaliyetlere ve HELP e-eğitim platformunda bulunan kaynaklara kadar);
- ✓ Eğitimcilerin ulusal kurslardaki rolünü tartışmak ve katılımcıların HELP uzaktan, karma ve yüz yüze öğrenme kurslarını verme konusundaki yeterliliklerini geliştirmek;
- ✓ Ulusal eğitim kuruluşlarında (UEK'lar) ve barolarda HELP kurslarına öncülük etme beceri ve motivasyonuna sahip ulusal eğitimciler ağı geliştirmek;
- ✓ Açık iletişim alanı yaratmak ve örnek uygulamaları Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları ile ilgili uzaktan, karma ve yüz yüze eğitim kursları üzerinden paylaşmak.

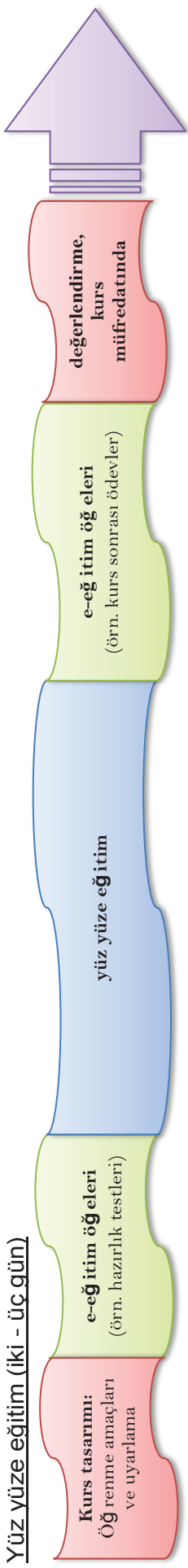
➤ **Eğitici Eğitimlerinde geliştirilen yeterlilikler**

YETERLİLİK 1 - HELP model müfredatına dayalı olarak, eğitim ihtiyaçlarının tespitinden öğrenme amaçlarının geliştirilmesine, müfredatın ulusal düzene uyarlanmasına ve kursun değerlendirilmesine kadar, eğitim programları tasarlamak.

YETERLİLİK 2 - HELP e-egitim platformunu (Moodle) ve bu platformdaki kaynak ve araçları kullanmak.

YETERLİLİK 3 - bireysel ve grup öğrenme süreçlerini anlamak ve kolaylaştırmak.

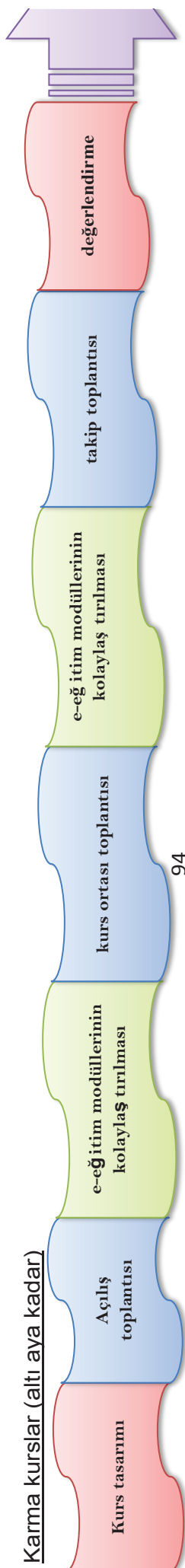
Yüz yüze eğitim (iki - üç gün)

Pilot uzaktan kurs (dört aya kadar)

Karma kurslar (altı aya kadar)

➤ Eğitici Eğitimlerinin Katılımcıları

Katılımcıların seçiminde UEK'lar ve barolar dâhilindeki etkili ve çarpan etkisi potansiyeli olanlara öncelik verilir. Strazburg'daki kurs genellikle tüm 47 Avrupa Konseyi üye devletlerinden gelen 30 ila 60 katılımcıdan oluşur. Hedef grup, hukukçular için eğitici olarak deneyim sahibi olan, hatta uluslararası eğitim deneyimi olan veya uluslararası deneyim kazanmak için güçlü bir motivasyona sahip olan UEK ve baroların temsilcileridir. İngilizcede yetkindirler ve HELP eğitim kurslarını düzenlemek için gerekli motivasyonlara sahiptirler.

Başarılı katılımcılar [HELP web sitesinde](#) bulunan sertifikalı HELP eğiticileri listesine eklenir. Hem Avrupa Konseyi ofisleri hem de UEK'lar/Barolar AİHS konulu ulusal veya uluslararası faaliyetler için eğiticileri bu havuzdan seçebilecekleri konusunda bilgilendirirler. Verilecek bilgiler, çok uluslu ve uluslararası işbirliğini kolaylaştırmak için Eğiticilerin çalışma dilleri, profesyonel geçmişleri ve çalıştıkları ülkeye göre derlenecektir.

2014 ve 2015 Yıllık Ağ Konferanslarında toplanan geribildirimler, bu tür eğitim etkinliklerinin güçlü bir şekilde desteklendiğini göstermiştir. Bu destek de, ulusal eğiticilerin ulusal düzeyde güçlü bir sahiplenme yaratma kapasitelerini de geliştirmektedir.

➤ Eğitici Eğitiminin öğeleri

HELP eğiticilerinin eğitimi programı, katılımcılara HELP metodolojisini, e-eğitim platformunda bulunan model kurs materyallerini, araçları ve kaynakları ve de interaktif eğitim tekniklerini kullanarak kendi kurslarını nasıl geliştirebileceklerini gösterecek şekilde tasarlanmıştır. Dolayısıyla, eğitim aşağıdaki öğeler üzerine kuruludur:

Bölüm 1 Açılış

Eğitici Eğitiminin öğeleri

HELP karma kursu

HELP'in sunumu

Sunumun amacı, program ve misyonu konusunda ön bilgi vermek ve ulusal dildeki mevcut kursları göstermektir.

Sunum farklı şekillerde düzenlenebilir:

- animasyon videosu
- web sayfası ve e-eğitim platformu
- prezi veya ppt

Eğitici Eğitiminin hedef ve amaçları

İlk yüz yüze toplantıda (başlangıç) ve hatta katılımcılar için çağrıdan önce kursun hedeflerini ve amaçlarını öğrencilere aktarın.

Katılımcıların tanıtılması, kaynaşma ve grup kurma alıştırmaları

İlk toplantıda veya bazen kurs ortası toplantılarda grupların oluşturulması da hedeflendiğinden, bu öğe, katılımcıların kendilerini soru sorabilecek kadar güvende hissetmesine ve saygı gördüklerinden emin olmasına yardımcı olur. .

Bölüm 2 Konuya giriş

Eğitici Eğitiminin öğeleri

Uzman sunumu

Panel tartışması

Münazara faaliyeti

Hızlı farazi mahkeme alıştırması

HELP karma kursu

Bu öğenin amacı, konu üzerine kapsamlı bir sunum yapmak değil farklı sunum formatlarını göstermektir. Seçilen konu üzerine ön bilgi gereklidir.

Bölüm 3 HELP karma kurslarını tasarlamaları ve uygulamaları için katılımcıların ilgili yeterliliklerinin geliştirilmesi

Eğitici Eğitiminin öğeleri

HELP karma kursu

Moodle atölyesi

Katılımcılar HELP e-eğitim platformu ile çalışarak bir kurs sayfası geliştirilmesi üzerinden pratik beceriler edinirler, eğitici mevcut temel araçları ve kaynakları gösterir.

Eğiticilerin yeterlilikleri üzerine çalışma atölyesi

Grup dinamiklerine, yetişkin eğitiminin özelliklerine, eğitim tekniklerine dair genel bir anlayış geliştirilir (küçük grup tartışmaları, beyin fırtınası, grup içi konuşmalar, derecelendirme, rol oyunu, vaka çalışması, simülasyon ve bilgilendirme). Katılımcılar bir öğrenme piramidini, eğitim tekniklerini ve bilgi, beceri ve değerler arasındaki farkları tartışır. Aynı zamanda öğrenci merkezli metodolojiyi tanırlar.

HELP kursu tasarımı üzerine çalışma atölyesi

HELP model müfredatı kullanılarak nasıl eğitim programı geliştirileceğine dair genel anlayış geliştirilir. Eğitici eğitim ihtiyaçları değerlendirmesinin önemini, eğitim ihtiyaçları değerlendirmesinin sonuçlarına bağlı olarak öğrenme amaçlarının nasıl geliştirileceğini ve kursun genel yapısını gösterir. Katılımcılar SMART göstergelerini kullanarak öğrenme amaçları formüle ederler.

EE katılımcıları tarafından hazırlanıp uygulanan öğrenim oturumları

Kurs hazırlığının ve uygulamasının tam simülasyonudur. Bu bölüm, proje merkezli eğitim ilkesine dayanan bir ödevdir. Hedef yeni bilgileri gerçek hayatta karşılaşılabilecek durumlara uygulamaktır. Aynı zamanda öğrencilerin katılımını artırır, programı deneyimleri ile ilişkilendirir ve veri toplama, analiz etme, sunma ve başkalarıyla işbirliği yapma becerilerini geliştirir. İlköğrenim oturumunda, kurs gruplarının birinden gelen alt grupların her biri, diğer kurs grubunun alt gruplarına liderlik edecektir. Bir grup ikinci grup için geliştirilen kursu sunar. İkinci oturumda, rol değiştirirler: alt gruplar ilk iki gruba öncülük eder. Burada roller çapraz değişir, böylece daha önce kendilerine öncülük eden gruba öncülük etmezler.

Bölüm 4 Toparlama

EE'nin öğeleri
Bilgilendirme

HELP karma kursu

Bilgilendirme oturumunun hedefi, kişisel öğrenme süreci ve eğitimde karşılaşılan zorluklar üzerine düşünmek ve bunu kişisel beceriler ve öğrenme amaçlarıyla ilişkilendirmektir.

HELP programının geleceği ve kişisel planım
Eğitim alanlar tarafından isimsiz doldurulacak anketler, eğiticiler tarafından doldurulacak değerlendirme formları

Kursun değerlendirmesi

		1. Gün	2. Gün	3. Gün	4. Gün		
8.00 - 9.00		Kahvaltı					
9.00 – 9.30		Resmi açılış					
9.30 -11.00		HELP Programına giriş	Atölye Çalışması	Kurs Tasarımı	Öğrenim Oturumu 2	Katılımcıların ayrılışı	
11.00 - 11.30		Mola					
11.30 - 13.00		Grup oluşturma aktiviteleri Farazi mahkeme veya olay incelemesi	Atölye Çalışması	Kurs tasarımı	Öğrenim Oturumu 2	Katılımcıların ayrılışı	
13.00 - 14.30		Öğle Yemeği					
14.30- 16.00		Konuya giriş: Ana konuşmacı sunumu veya panel tartışma	Atölye Çalışması	Öğrenim Oturumu 1	Değerlendirme HELP programını kendi NTI/ Bireysel değerlendirme ve kişisel iş planınıza uygulayın		
16.00 - 16.30		Mola					
16.30 - 18.00	Katılımcı gelişleri, karşılama ve giriş işlemleri	Konuya giriş artılar ve eksiler Münazara faaliyeti	Atölye Çalışması	Öğrenim Oturumu 1	Gelecekte HELP Fikirlerin sunumu		
18.00 - 18.30		SON BİLGİLENDİRME					
19.00 - 20.30		Akşam Yemeği					

➤ Eğitici Eğitiminin değerlendirilmesi

Eğitici eğitiminin değerlendirilmesinde aşağıdaki konular dikkate alınabilir:

- 1) Konaklama, yemek, yer ve kursa ulaşım.
- 2) Kursun hedefi, beklentiler ve eğitim teknikleri.
- 3) İçerik (Kurs oturumları).

Genel olarak katılımcıların en önemli olduğunu düşündükleri ve ilginç buldukları oturumlar:

Kendi eğitim oturumlarının hazırlanması

Katılımcılar tarafından üç saatlik eğitim oturumu

Moodle Platformu

HELP Metodolojisi

İnsan Hakları eğitimi yaklaşımları ve ilkeleri

Katılımcılara göre konu ile daha az alakalı olan konular:

- Dergilerin sunumu
- Uzmanlarla genel tartışma
- Çok fazla geribildirim süreci.

Katılımcılardan gelen yorum ve öneriler:

- “HELP Programına katılmaya devam etmek istiyorum”
- “Çalışma saatlerini günde 6 saate indirin”
- “Katılımcıların kurs başlamadan önce hedef ve amaçlar konusunda iyi bilgilendirilmesi gerekli”
- “Zenginleştiren bu deneyim için teşekkürler!”
- “Eğitimcilerin katılımcıların öğrenimine odaklanmış olması ve bu sürece özen göstermeleri çok memnun edici”
- “İlginç, bu deneyime devam etmek isterim”
- “Her şey için teşekkürler!”
- “Ekibin üst düzey profesyonelliğini beğendim”
- “Eğitim çok etkiliydi”
- “Moodle platformu eğitime daha fazla zaman ayrılmalı”
- “Daha fazla HELP eğitimi ve deneyim ve becerilerimizi paylaşacak bir yer istiyoruz”
- “Profesyonel ve interaktif!”

➤ Kontrol listesi – adım adım

1. Eğitici Eğitimlerinin tarihine karar verin
2. Belgeleri eğitici eğitiminden en az üç – dört ay önce dağıtın (eğitim yeri - “şehir dışı”, 30 katılımcı için bir konferans odası, 10-12 katılımcı için sabah 9’dan akşam 7’ye kadar üç küçük oda, çok iyi internet bağlantısı, 6 bilgisayar, projektör, kahve araları)

3. Eğitciler için ağrı, eğitici eğitiminden en az  – dört ay önce
4. Eğitcilerle bir günlük hazırlık toplantısı - EE’den en az iki ay önce (amaçlar, beklenen sonuç, EE için seçilen HELP kursları, uzmanlara, oturumların ana hatlarına/görev dağılımına karar verilmesi)
5. Katılımcılar için ağrı - EE’den 45 gün önce
6. Uzmanlar için ağrı - EE’den 45 gün önce
7. Moodle’da gündemi içeren EE sayfası, giriş kursu, konsept kâğıdı
8. Katılımcılara EE’ye katılımları konusunda onay bildirimi, sisteme kayıt, ToT ncesi dev - EE’den en az iki hafta önce
9. Eğitciler tarafından mekânda hazırlık toplantısı - EE’den bir gün önce
10. Kursun katılımcılar ve eğitciler tarafından değerlendirilmesi, misyon raporu - EE’den bir hafta sonra
11. Son ödevin teslim tarihi - EE’den bir ay sonra
12. Eğitcilerin raporları için son tarih (günlük olarak, geliştirilen fikirlerin zeti, gelecek için neriler) - EE’den bir ay sonra
13. EE’nin sonuçları - EE’den 1,5 ay sonra
14. Tam konsolide rapor - EE’den iki ay sonra
15. Sertifikalar - EE’den 2,5 ay sonra
16. Tazeleme veya “somut konu üzerinde eğitim” - yıl içerisinde

ii. Ulusal dile tercüme

Dil engelinden dolayı, hukuklar için eğitim ulusal dilde verilirse daha etkili olabilir. Öğrenciler İngilizceye mükemmel derecede hâkim değilse, kursa katılımları olumsuz yönde etkilenebilir ve öğrenilenlerin hatalı uygulanmasına yol açılabilir. Dahası, ğrencilerin büyük çoğunluğunun günlük çalışma dili ulusal dildir.

Hukukların eğitimin İngilizce verilmesinden fayda görebileceği bazı durumlarda özellikle de dava takibi amaçlarıyla, materyaller tercüme edilmeyebilir. Ayrıca bu materyaller farklı ülkelerden karma hukukçu gruplarını hedefleyen ve çalışma dili İngilizce olan çok uluslu bir kursun başlatılmasında kullanılabilir.

Ulusal dilde verilen uzaktan/karma kurslara geri dönersek, İngilizce model kurs pilot ülkenin ulusal diline tercüme edilir. Pratik açıdan, eğitim materyalleri tercüme için hizmet sağlayıcılara gönderilir. Etkileşimli sürüm için Articulate’ten iki sütunlu bir tablo çıkarılır ve tercümanlara gönderilir. E-eğitim tasarımcısı veya HELP Sekreteryası tarafından tercümeler sağ sütuna girilerek, metin Articulate’e otomatik yüklenebilir.

Daha önce belirtildiği üzere, kursa videolar ekleniyorsa bunlar yalnızca İngilizce dilinde mevcuttur. Video deşifreleri ve altyazıları tercüme paketine eklenir ve ulusal dile tercüme edilir. Sonrasında bunlar ayrı kutularda veya altyazı olarak eklenir.

Tercümeler doğru değilse ve/veya istenen tarihte teslim edilmezse bazı sorunlar ortaya çıkabilir. Yüksek kalitede tercüme için hizmet güvenilir bir hizmet sağlayıcısından talep edilmelidir. İyi hizmet, sağlayıcının özellikle de insan haklarına ilişkin hukuki belgelerin çevirisinde deneyime sahip olup olmadığının önceden kontrol edilmesi iyi bir uygulama olacaktır. Tercümanlar Avrupa Konseyi tarafından hazırlanmış sözlüklere de yönlendirilebilirler³¹.

Kaliteli tercüme için harcanan süre orijinal metnin kalitesi ve zorluğu gibi farklı faktörlere bağlı olarak değişir. Tercümenin kaliteli olması, orijinal metnin söz konusu dil ana dili olan biri tarafından hazırlanmış olmasına ve/veya kalite denetiminin yapılmış olmasına bağlıdır. Metnin zorluğu bakımından, tercümanlara referans belgeler sağlanırsa tercüme daha kolay ve daha kaliteli olabilir.

Tercümeler gönderildikten sonra, her durumda materyallerin ulusal hukuk düzenine uyarlanmasını incelemesi istenen ulusal eğitmen tarafından bir kalite denetimi yapılır.

➤ **Ulusal hukuk düzenine uyarlama**

Daha önce belirtildiği gibi, görevleri arasında model kursun ulusal hukuk düzenine uyarlanmasının yer aldığı ulusal eğitmen önemli bir rol oynar. Eğitmenin katkısının kapsamı, konuya göre değişir ve model kursun hedef kitlenin ihtiyaçlarına uyarlanmasını hedefler.

Giriş olarak, ulusal eğitmenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) ulusal seviyede uygulanması üzerine bir sunum hazırlaması beklenir. Sunumda AİHS'in iç hukuktaki durumu ve uluslararası antlaşmaların hukuki gücü (ister düalist ister monist bakış geçerli olsun) yer alabilir.

Ayrıca, ulusal eğitmenin mevcut eğitim materyallerini düzenlemesi veya ek bir modül hazırlaması ya da kurs boyunca mevzuata ve ulusal içtihatla atıf yapması beklenir. Kursun temel içeriğine ek olarak, ulusal eğitmenin ÇG tarafından hazırlanan ek materyaller listesine ulusal seviyede alakalı tüm materyalleri eklemesi beklenir. Son olarak, ödevleri ihtiyaçlara ve öğrencilerin bilgi seviyesine göre uyarlaması istenir.

➤ **Hedef kitleye uyarlama**

Kurs içeriğinin yalnızca ulusal hukuk düzenine değil hedef kitleye de uyarlanması gerekir. Daha önce sözü edildiği gibi, kursun avukatlara, hâkimlere veya savcılara yönelik olmasına bağlı olarak, farklı ihtiyaçlar söz konusu olabilir ve materyallerin konu ile alakalı olma düzeyi değişiklik gösterebilir. Eğitiminin rolü eğitimin hedef kitleye uyarlandığından emin olmaktır.

³¹ Avrupa Konseyi'nin İnsan Hakları Ulusal Uygulama Bölümünün desteği ile İngilizceden şu dillere sözlükler üretilmiştir: Azerice, Bulgarca, Gürcüce, Rumence, Rusça, Sırpça, Ukraynaca, Türkçe. Bölümün web sitesinden ulaşılabilir: http://www.coe.int/t/dgi/hr-natimplement/documentation_en.asp

➤ **E-egitim: Eğitim materyallerinin HELP Moodle platformuna yüklenmesi**

Eğitim materyalleri sonlandırıldığında, bunlar ulusal eğitimci tarafından HELP Moodle sayfasına yüklenir. HELP Sekreteryası tarafından kursa ayrılmış özel bir sayfa oluşturulur ve bu sayfa yalnızca öğrencilere açık olur. Kurs yönetimi ile ilgili ayrıntılı bilgiler el kitabının ilgili bölümünde yer alacaktır.

Ulusal eğitimci eğitim materyallerinin nasıl yükleneceği konusunda eğitim almıştır ve EE sırasında Moodle sayfasını yönetir. Buna ek olarak eğitimci, kılavuz ve HELP Moodle platformunun nasıl kullanılacağı ile ilgili bazı mevcut derslerin yanı sıra HELP Sekreterliğinden destek alabilir. Örneğin kursun EE yapıldıktan hemen sonra başlamaması veya eğitimcinin eğitim sırasında öngörülmemiş sorunlar yaşaması olasılığı gibi durumlarda teknik destek gerekebilir.

Kurs yönetiminden sorumlu insan olarak ulusal eğitmen yüklemenin yapılacağı takvimi belirleyebilir. Yani eğitim materyallerinin tamamı kurs başlatılmadan önce veya düzenli aralıklarla modül modül yüklenebilir. Tüm materyaller tek seferde yükleniyorsa, bunlar kurs takvimine göre öğrencilerin erişimine açık olacaktır.

NOTLAR

[illegible]

Adım 3: Kurs Nasıl Uygulanacak?

a) En uygun eğitim tekniklerinin seçimi

Yeni bir kurs tasarlarırken, , öğrencilerin öğrenme amaçlarını gerçekleştirmeleri için gerekli bilgileri, becerileri ve tutumları öğrenmeleri açısından en iyi yol olup olmadıklarını iyice değerlendirmeden eğitim yöntemlerini uygulamak kolaya kaçmak olur.

Eğitim (bugün üniversite öğreniminde olduğu gibi) çoğu zaman iki ana eğitim / öğrenim metodu ile karakterize edilir: dersler ve sorun veya tartışmaya dayalı seminerler/eğiticiler. (Yüksek öğrenimde, laboratuvar çalışması, saha çalışması, projeler ve tezler de olabilir; profesyonel eğitim bağlamında, bunların yerini ziyaretler ve rapor yazımı alabilir.)

El kitabının bu bölümünün başında tartışıldığı üzere, birçok 'öğrenci' hukuk eğitimlerine dayalı olarak eğitim konusunda düşük beklentiye sahip olabilirler. Bu nedenle geleneksel öğrenimden net şekilde uzaklaşmak gerekir çünkü:

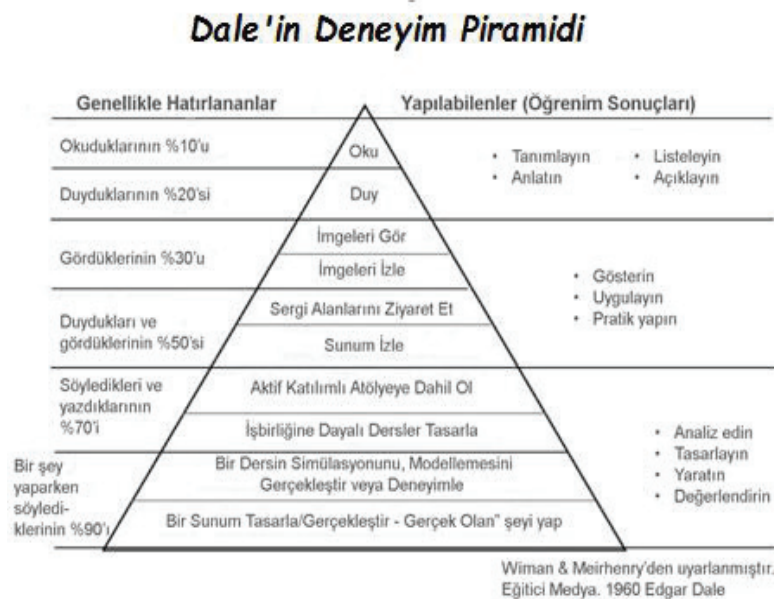
- Aktif öğrenme 'öğrenciyi' gerçek dünyaya yaklaştırır ve sadece bilgi aktarımından ziyade becerilerin edinilmesine ve tutumların değişmesine yardımcı olur.
- Birey odaklı öğrenmeye veya öğrenci-merkezli yaklaşıma artan bir ilgi vardır.

Bu nedenle, eğitimi geliştirirken uygun öğrenme tekniklerini belirleyebilmek için ihtiyaçların değerlendirilmesi, hedef kitlenin tanınması ve zorlukların belirlenmesi, önemlidir.

Eğiticilere göre artık eğitimde iki temel noktanın hatırlanması gerekir:

- İnsanların en etkili nasıl öğrendiğine dair genel ilkeler
- İnsanlar farklıdır - bireyler farklı yollardan öğrenir.

İlk nokta grafik şeklinde daha net anlaşılacaktır:

(Dale, 1969)

İkinci nokta olan bireylerin farklı yollardan öğrenmeleri ise kursu tasarlayan eğitimciler için daha büyük bir zorluk arz eder. Her yetişkinin farklı öğrenme tarzı vardır. Araştırmalar, üç öğrenme tarzı olduğunu göstermektedir: görsel, sesli ve kinestetik. Görsel öğrenenler için, resimler, çizimler ve diğer görseller önemlidir. Sesli öğrenenler hem konuşarak hem de dinleyerek tartışma üzerinden öğrenir. Kinestetik öğrenenler için aktivite gerekir ve rol oyunlarından ve münazaralardan faydalanırlar.

Neyse ki birçok insan bu tarzlardan birini tercih etse de, çoğu bunların birleşimine tepki verir. Daha da iyisi, yetişkinleri eğitmek, çocuğun tercih ettiği öğrenme tarzından bağımsız olarak, çocukları eğitmekten daha kolaydır. Yetişkinlerin eğitimi (andragoji) konusundaki araştırmalar yetişkinlerin çocuklardan farklı öğrendiğini ortaya koymuştur. Andragojinin kurucusu Malcolm Knowles, yetişkin eğitiminde altı ilke belirlemiştir:

- Yetişkinler içeriden motive edilirler ve kendi kendilerini yönlendirebilirler
- Yetişkinler öğrenme deneyimine yaşam deneyimlerini ve bilgiyi eklerler
- Yetişkinler amaç odaklıdır
- Yetişkinler ilgi odaklıdır
- Yetişkinler pratiktir
- Yetişkin öğrenciler saygı görmeyi severler.³²

Yukarıdakiler ışığında, yetişkin eğitiminde, çeşitli eğitim metodolojilerine dayalı eğitim tarzının uygulanması, öğrencilerin sunulan materyali daha iyi akılda tutmasını sağlayacaktır. Ayrıca öğrencilerin kendi deneyimlerine yatırım yapmak ve eğitimin hem konu ile ilgili hem de uygulamalı olması eğitimin başarılı olmasına yardımcı olacaktır.

b) Eğitim yöntemi seçeneğini Öğrenme Amaçları ile uyumlu hale getirmek

Eğitim tasarımıdaki hemen hemen son aşama, belirlenen öğrenme amaçlarının sağlanması için en uygun yöntemlerin seçilmesidir. Hangi eğitim teknikleri öğrenenlerin belirlenen öğrenme amaçlarının (hâlihazırda seçilmiş değerlendirme araçları ile test edildiği üzere) hayata geçirilmesine yardımcı olur?

Öğrenme amaçlarının, değerlendirme araçlarının ve eğitim tekniklerinin uyumluluğu hayati öneme sahiptir. Kullanılabilecek birçok teknik vardır. Aşağıdaki eğitim ve öğrenim teknikleri tablosu, eğitimi tasarlayanların, uzaktan eğitim veya IT teknikleri olmaksızın sahip oldukları seçenekleri göstermektedir.³³

³² Knowles M. (1984) *Andragogy in Action* (San Francisco: Jossey-Bass)

³³ Bourner T (1997) "Teaching Methods for Learning Outcomes" *Education + Training* 39.9, 344-348; Biggs J.B (2003) *Teaching for quality learning at university* (Buckingham: Open University Press/Society for Research into Higher Education)

Öğrenme amaçları

	<i>Bilgi</i>	<i>Bilgiyi değerlendirme, analiz etme ve uygulama</i>	<i>Fikir üretme ve kanıtlar</i>	<i>Kişisel gelişim</i>	<i>Kendi öğrenimini planlama ve yönetme</i>
Eğitici tarafından yönlendirilen faaliyetler	Ders anlatımları	Vaka çalışmaları	Atölyeler	Geribildirim	
		Uygulamalar	Beyin fırtınası	Öğrenme sözleşmeleri	
	Misafir ders anlatımları	Laboratuvarlar	Laboratuvarlar	Rol oyunu	
		Gösterimler	Uygulamalar	Akıl hocalığı	
	Kavram haritalama	Deneyler	Saha çalışması	Koçluk	
		Simülasyonlar	Tartışma		
	Sesli düşünme üzerinden modelleme	Tartışma	Deneyler	Deneysel öğrenme	
		Münazara	Denetim		
	Elektronik oylama sistemi (EVS)	Seminerler ve eğitimler			
		Denetim			
Öğrenci tarafından yönlendirilen faaliyetler		Bilgisayar ortamı tartışma			
	Bilgi araştırma görevleri	Projeler	Sorgu temelli öğrenme	Yansıtıcı dergiler	PDP
		Sorun temelli öğrenme	Araştırma projeleri	Öz değerlendirme	Öğrenme günlükleri
	Yönlendirmeli özel çalışma	Makaleler	Tezler		Projeler
		Çalışma temelli öğrenme	Grup çalışması		Bağımsız çalışma
		Grup çalışması	Zihin haritalama		Tezler
		Öğrencilerin sunumları	Sorun çözme		İşe yerleştirmeler
		Öğrencilerin öncülüğünde	Disiplinler arası projeler		Portföy geliştirme

seminerler Hizmet öğrenimi

Literatür Öğrenciler
incelemeleri tarafından
düzenlenen
Meslektaş etkinlikler
değerlendirmesi

Öğrencilerin akıl
hocalığı

Meslektaş destekli
öğrenme

Öz değerlendirme

Bu tablo eğitim tekniğinin ÖA'ların belirlenmesiyle uyumlu hale getirilmesinde faydalı olacaktır. Ancak bu el kitabında önerilen model ÖA'ların yalnızca değerlendirme ile değil, aynı zamanda eğitim ve öğrenim faaliyetleri ile de dikkatli bir şekilde uyumlu hale getirilmesini önermektedir. Yukarıda belirtildiği gibi, değerlendirme araçlarının erken aşamada tasarlanması, eğitim tasarımına dâhil edilebilecek farklı 'görevlere' de dikkat çekecektir. Örneğin:

Öğrenme Amacı	Değerlendirme görevleri	Öğretme/öğrenme görevleri
Bu kursun sonunda şunları yapabiliyor olmanız gerekir:		
Yetişkin eğitimi uygulamasındaki sorunlara dönük pratik çözümlerin değerlendirilmesi	Öğrencinin çözümler sunması gereken pratik bir sorunla ilgili vaka çalışması Öğrencinin sorunlara ve önerilen çözümlere odaklanmada kendi pratiğine dair eleştirel bir değerlendirme yaptığı portföy	Pratik vaka çalışmalarının tartışılması Gözetim altında işe yerleştirmeler
Avrupa'nın farklı kesimleri ve farklı tarihsel dönemler arasında sağlam tarihsel kanıtlar temelinde geçerli karşılaştırmaların yapılması	İki öğrencinin saflarını seçerek bunu seminerdeki meslektaşlarına savunduğu, oylama yaptıkları ve oylamanın sonucu ve tartışmadan öğrendikleri ekstra şeyler de dâhil olmak üzere argümanlarını yazılı	Konuyu/dönemi kapsayan farklı dersler Ana kaynakların ve genel bir bakış sağlayan ikincil bir metnin kullanıldığı tartışma semineri Önerilen okumalar

Öğrenme Amacı	Değerlendirme görevleri	Öğretme/öğrenme görevleri
	olarak sunduğu bir tartışma makalesi .	

c) Kursun başlatılması

Yargıçlar ve savcılar için UEK veya avukatlar için baro ile temaslara erken bir aşamada kurulmasına ihtiyaç olsa da, kursun başlatılmasından önce hazırlık aşamasında HELP sekretaryası ve Ortak Kuruluş ile işbirliğine gidilmesi gerekir. Aşağıdaki adımlar atılmalıdır:

- Format, uzunluk ve zaman aralığının kararlaştırılması;
- Kesintisiz eğitim çerçevesinde (varsa) kredilerin tanınmasının kararlaştırılması;
- Öğrencilerin seçimi;
- Açılış toplantısının organizasyonu: açılış toplantısı, çoğunlukla eğiticinin öğrencilerle/kurs katılımcıları ile bir araya gelerek kurs konusunda ayrıntılı bilgi vermesi için ilk fırsatı sunan bir lansman etkinliğidir.

i. Format, uzunluk ve zaman aralığı

Ulusal ihtiyaç tespitine dayalı olarak, UEK/ Baro ulusal eğitimle birlikte kursun formatına, uzunluğuna ve zaman aralığına karar verir. HELP Sekretaryası kursun başlatılması, organizasyonu ve uygulamanın denetlenmesi konusunda bilgilendirilmelidir.

Formata karar verilirken Ortak kuruluş kursun uzaktan eğitim olarak mı (öğrencilerin yalnızca başlangıç etkinliğinde bir araya gelecekleri ve eğitim materyalleri HELP Moodle platformunda bulunan kursa katılacakları eğitim) yoksa karma eğitim olarak mı (örn. uzaktan eğitim ile yüz yüze öğretimin bir kombinasyonu olup, öğrencilerin derslere katılmakta ve HELP Moodle sayfasında bulunan eğitim materyallerini takip etmekte oldukları eğitim) verileceğine de karar vermiş olacaktır.

Uzunluk ve zaman aralığı açısından, modüllerin öğrencilere açık olup olmayacağına kursun başlatılmasından önce karar verilmelidir. Yani eğitim materyallerinin önceden yüklenmesinden bağımsız olarak, erişim planlanan yayın tarihine kadar kısıtlı olacaktır. Önceki modüller, kursun sonuna kadar çevrimiçi kalacak ve kurstan sonra tüm eğitim paketi erişime açılacaktır. Yayın süresinin, öğrencilerin ortalama katılımı üzerinde etkisi bulunmakta, kurs süresinin 3 ayı aşması halinde kursa katılım azalmaktadır.

Öğrencilerin ne kadar zaman ayırmalarının istendiği konusunda önceden (önceden seçim süreci sırasında veya en geç açılış toplantısında) haberdar edilmesi iyi bir uygulamadır. Öğrenciler sertifika alabilmek için yerine getirmeleri gereken yükümlülükler konusunda belirlenmiş bir zaman aralığında önceden bilgilendirilmelidir. Amaç, yine beklenmedik bir iş yükü nedeniyle katılımı düşüş olmasını önlemektir.

ii. Kredilerin tanınması

Öğrencilerin katılımlarının akredite edilebileceği ülkelerde, UEK/ Baro başarılı katılım için belirli sayıda krediyi tanımayı kabul edebilir. Kredi sayısı normalde ortak kuruluş tarafından eğitime ayrılan saat bazında hesaplanır.

Elde edilen deneyimlere göre, kredilerin tanınması kurs motivasyonunu ve tamamlanma yüzdesini artırır.

iii. Katılımcıların seçimi

Hâkim, avukat veya savcılardan oluşan en fazla 25 kişilik bir grup için HELP uzaktan/karma kursu başlatılacaktır. Kurs katılımcıların ödevlerini değerlendirecek ulusal eğitmen tarafından yürütüleceğinden, makul katılımcı sayısı en fazla 25'tir. UEK'nın/ Baronun daha fazla katılımcı istemesi halinde, ikinci bir eğitmen atanmalıdır.

Ulusal hukuk eğitimi sistemine bağlı olarak, bazı ülkelerde pilot grup hem hâkim hem de savcılardan oluşacaktır. Diğer ülkelerde, eğitim ayrı kurumlar tarafından düzenlenir ve ilgili iki kurumun da ortak eğitimi kabul etmesi gerekir. Öte yandan, avukatlar için eğitim normal koşullarda sadece baro gibi ilgili mesleki kurumun sorumluluğundadır.

HELP Programı kapsamında hem çok uluslu hem de meslekler arası kurslar HELP Programı kapsamında yer almaktadır. Farklı ülkelerden aynı hukukçu kategorileri için çok uluslu bir HELP kursu başlatılır. Çalışma dili İngilizce veya benzer ülkeleri içeren bir bölgesel kurs olması durumunda (örn. Balkan ülkelerini veya Rusça konuşulan ülkeleri ilgilendiren bölgesel bir kurs ise) bu ülkelerin ortak dilidir. Çok uluslu bir kurs başlatmanın artı değeri, diğer hukuk düzenlerinden profesyonellerin en iyi pratik uygulamalarını paylaşabilmeleridir. Sonuç olarak kurs daha dinamik ve uluslararası hale gelir.

Meslekler arası HELP kursu, hukukçuları ve ortak ilgi alanları ile ilgili sorunları hedefleyen uzmanları da içerir. Henüz böyle bir kurs başlatılmamış olmasına rağmen, HELP meslekler arası yönler içeren konularda birçok müfredat geliştirmiştir. Bu olasılık, [\(İnsan hakları eğitiminde hukukçular ve diğer profesyoneller arasında etkileşim başlıklı 2015 HELP Ağı Konferansında\)](#) ele alınmıştır.³⁴

Kursun içeriğinden bağımsız olarak katılımcılar UEK/ Baro tarafından HELP Sekreteryası ile birlikte seçilir. Seçim koşulları ve prosedürler önceden belirlenip katılımcı adaylarına iletilir. Genelde, ilgili tarihlerde başvurabilecek hukukçular için bir duyuru yapılır.

Seçim süreci tamamlandıktan sonra, katılımcılar açılış toplantısı konusunda bilgilendirilir ve HELP Moodle platformunda hesap açmaları istenir. Katılımcılar hesap oluşturur hem HELP web sitesini ve Moodle platformunu inceleyerek Program konusunda bilgi sahibi olabilir hem de Moodle sayfasından kursa daha kolay kaydolabilirler.

³⁴ <http://www.coe.int/en/web/help/-/15519813>

iv. Açılış toplantısının düzenlenmesi

Açılış toplantısı, tanımı gereği HELP Sekretaryası, ulusal eğitmen, UEK'dan/ Barodan temsilciler ve kurs katılımcılarının ilk toplantısıdır. Katılımcılara HELP Programının tanıtılmasını ve ilgili tüm bilgilerin verilmesini hedefler. Uzaktan eğitim kursu başlatılacaksa özel bir önem taşır çünkü bu toplantı katılımcıların bir araya gelip eğitmenle şahsen tanışabilecekleri tek fırsattır.

Açılış toplantısı bir günlüktür ve pilot ülkelerde, mümkünse UEK/ Baro tesislerinde düzenlenir. Kurs katılımcılarının bulundukları yerden toplantıya seyahat etmesi gerekebileceğinden, etkinlik önceden organize edilmelidir. Açılış toplantısı pilot ülkenin ulusal dilinde düzenleneceğinden, genellikle HELP Sekretaryasının ve uluslararası konuşmacının müdahalesi için sözlü tercüme hizmeti gerekir.

➤ Açılış toplantısının içeriği

Daha önce sözü edildiği üzere, açılış toplantısının ana amacı katılımcılara tüm pratik bilgileri sunmak ve onlara şahsen tanışma fırsatı vermektir. Açılış toplantısı aynı zamanda katılımcılara bir veya daha fazla sunuma katılarak kursun konusunu tanıtmayı da hedefler.

Açılış toplantısının gündeminin konuya, pilot ülkenin ihtiyacına, konuşmacının müsaitliğine vb. göre düzenlenmesi gerektiği unutulmamalı ve aşağıdaki konular ele alınmalıdır:

- Açılış konuşmaları;
- HELP Programına giriş;
- AİHS'in ulusal seviyede uygulanması;
- Konu ve AİHM'in ilgili içtihadı hakkında sunum;
- Kursun ana hatlarına genel bakış;
- Katılımcıların beklenti ve ihtiyaçları.

Açılış konuşmaları, HELP Sekretaryası ile işbirliğinin bir göstergesi olarak, genellikle ev sahibi UEK'nın/ Baronun bir veya daha fazla temsilcisi tarafından yapılır. Ardından toplantıya katılan Sekretarya üyesi tarafından HELP Programı sunulur. Zaman kısıtlaması nedeniyle sunumda HELP Ağı, amaçları, faaliyetleri ve metodolojisi gibi ana konulara odaklanılır. Açılış toplantısında katılımcılara HELP web sayfası iki sebeple gösterilir: birincisi HELP konusunda daha fazla bilgi edinebilmelerini sağlar, ikincisi katılımcılara HELP Moodle platformuna nasıl ulaşabileceklerini göstermek açısından faydalıdır.

AİHS'in ulusal seviyede uygulanması ve AİHM içtihadı ile ilgili sunumlar genellikle HELP Sekretaryası ile UEK'nın/ Baro'nun ortak belirlediği uluslararası ve/veya ulusal konuşmacılar tarafından yapılır. Konuşmacıların seçimi konusunda sonraki bölümde daha ayrıntılı bilgi verilmiştir.

Ulusal eğitmen katılımcılara kursun uzunluğu ve zaman aralığı gibi pratik bilgiler verir. Daha önce bölüm 2, adım 3, c, s. 105'te belirtildiği üzere, bunlara açılış toplantısı organize edilmeden önce karar verilir.

Tek tek hepsine söz vererek katılımcıların beklentilerini ve özel ihtiyaçlarını sorup not etmek iyi bir uygulamadır. Bunlar daha sonra kurs bitmeden önce gözden geçirilerek katılımcılardan gelen geribildirimle karşılaştırılabilir.

Bkz. Ek 4: [Gündem](#)

➤ **Konuşmacıların seçimi**

Açılış toplantısına sahadan uluslararası ve ulusal bir danışman davet edilir ve her birinden bir sunum yapması istenir. Konuşmacı seçimi, başarılı bir açılış toplantısının önemli bir ögesidir çünkü, üst seviye bir sunum katılımcıların konuya ilgi duymasını sağlayabilir ve aynı zamanda kursa sonuna kadar devam etmeye motive edebilir.

Konuya ve kursun içeriğine hâkim olduğundan, uluslararası konuşmacı olarak ÇG üyelerinden birini davet etmek iyi bir uygulamadır. Alternatif olarak, AİHM Kalemi veya Araştırma Dairesinden bir hukukçu da sunum yapabilir.

Ulusal konuşmacı, hedef kitlesi kursa katılan hukukçu kategorisi olan ve ulusal hukuk düzenine odaklanan bir sunum yapar. Katılımcıların ilgisini tetiklemek için ulusal mevzuata ve yakın tarihli içtihadatı atıflar yapılır.

➤ **Karma kurslarda ayrıca yüz yüze toplantısı düzenlenmesi**

Müfredat karma bir kursun başlatılması için kullanıldığında, açılış toplantısını diğer yüz yüze toplantılar takip eder. Bunlar UEK/ Baro tarafından düzenlenir ve ulusal eğitmen ve gerekirse ulusal konuşmacı birlikte katılırlar. Toplantılar HELP Sekretaryasından bağımsız organize edilir, bu nedenle eğitmenin her bir toplantının tarihi ve içeriği konusunda bilgilendirmesi gerekir ancak Sekretarya organizasyona dâhil olmaz.

d) Eğitimin verilmesi: Eğitimi kim nasıl verir?

i. HELP kaynaklarını kullanarak insan hakları eğitimi vermenin farklı yöntemleri

➤ **Uzaktan eğitim**

HELP metodolojisinin uygulandığı uzaktan eğitim kursları, ulusal bir eğiticinin yardımı ile tüm materyallerin ve faaliyetlerin HELP platformu üzerinden gerçekleştirildiği çevrimiçi kurslardır. HELP, ulusal eğiticileri, platformu ve HELP metodolojisini kullanma konusunda eğitir. Eğiticinin rolü, kursu ulusal hukuk düzenine ve katılımcıların ihtiyaçlarına uyarlamak, katılımcılarla her oturum üzerine kurs içeriği konusunda değerlendirme yapmak ve platformda yayınlanan çeşitli faaliyetleri takip etmektir. Bu faaliyetler vaka çalışmaları ve eğitici tarafından yapılan değerlendirmelerin yanı sıra web konferanslarını, atölyeleri, ortak çalışmaya dayalı belgeleri, sohbet oturumlarını, forumların kullanımını ve öz değerlendirme faaliyetlerini kapsar. Bu format sadece katılımcılarla eğiticiler arasında değil, yukarıda sıralanan araçlar üzerinden görüşlerini ve sorularını paylaşabilecek olan katılımcıların kendi aralarında da etkileşimine olanak sağlar.

Uzaktan eğitimin avantajı materyallere erişim kolaylığı ve katılımcının öğrenme temposuna ve çalışma planına saygı göstermesidir.

➤ **Kendi kendine öğrenme**

Kendi kendine öğrenme kaynakları arasında hâlihazırda tasarlanmış uzaktan eğitim kursları yer alır ve bu kaynaklar kendi kendine öğrenme bölümüne aktarılır. Bu durumda, kurs artık diğer katılımcılarla

etkileşimden yararlanmaz ama platformda hesabı olan tüm kullanıcıların erişimine açıktır. Her kullanıcı kursta kendi temposuna göre ilerleyebilir ve **sadece öz değerlendirme** araçlarını kullanır.

Platformun kendi kendine öğrenme bölümü aynı zamanda AİHS maddeleri üzerine çeşitli dillerdeki birçok eğitim materyalini de içerir. Çeşitli AİHS konularında ulusal eğiticiler tarafından gönderilen sunumların yanı sıra el kitapları ve farklı konular bu bölümde yer alır.

➤ Karma eğitim

Karma eğitimde hem çevrimiçi uzaktan eğitimden hem de daha geleneksel yüz yüze eğitimden faydalanılır. Böylece hem e-eğitim platformunun sunduğu zamandan tasarruf etme ve erişim kolaylığı avantajı elde edilir, hem de yüz yüze eğitim ve canlı etkileşimden yararlanılır. Bu durumda uzaktan eğitim, bir ön bilgi aktarımı ve görevlerin verilmesinin veya paylaşılmasının bir yolu olarak yüz yüze bölümü için hazırlık amacıyla kullanılabilir.

ii. *HELP Sekretaryasının rolü*

HELP Sekretaryası burada HELP Ağı üyelerine AİHS konulu çevrimiçi veya karma eğitim vermek istedikleri zaman İH eğitimi verme konusunda destek olur. Tüm HELP materyalleri HELP web sitesinde çevrimiçi mevcuttur, ücretsiz kullanılabilir ve HELP web sitesinde hesap açmış tüm hukukçulara açıktır. Ulusal bir eğitim kuruluşu veya baro mevcut konulardan herhangi biri ile ilgili uzaktan veya karma eğitim kursu başlatmak isterse, HELP Sekretaryası kurs organizasyonuna destek verir ve eğitim ortamının yanı sıra eğitim materyallerini sağlar. Mevcut kurslar ve tercüme edildikleri diller hakkında daha fazla bilgi için

bkz. [HELP mevcut kurs kataloğu](#)³⁵

HELP Sekretaryası, aynı zamanda, Avrupalı hukukçulara AİHS konusunda verilen eğitimin uyumlu olmasını sağlamak için Avrupa Konseyi tarafından uygulanan her işbirliği projesinde HELP metodolojisinin uygulanmasını da sağlar.

HELP Sekretaryası, insan hakları eğitiminde uluslararası örgütler (BM ajansları, İHYK, AGİT, DKİHB vb.) arasında ve uluslararası seviyedeki ilgili ortaklar (EJTN, CCBE vb.) arasında sinerji ve işbirliğini sağlar.

iii. *Eğitim kuruluşlarının rolü*

Ulusal ülkelerde hukukçuların eğitiminden sorumlu eğitim kuruluşları, hukukçuları İH ve AİHS konusunda eğitmekten sorumludur. HELP kaynaklarından faydalanabilmesi, kaliteli eğitim materyallerine erişme olanağı sunar. Çevrimiçi format, mümkün olan en fazla sayıda hukukçuyu eğitmenin düşük maliyetli bir yoldur.

UEK'lar ve barolar ulusal eğiticileri ulusal hukuk düzenine uyarlama görevlerinde desteklemekten sorumludur. Kurs hazırlandıktan ve ilk pilot katılımcı grubu ile test edildikten sonra kullanıp kullanmamak, güncel tutulmasını sağlamak ve ülkedeki diğer hukukçuların faydalanmasını sağlamak UEK'ya/ Baroya kalmıştır.

35

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168065457b>

iv. Eğiticinin rolü

➤ HELP model kursunun uyarlanması

Bir HELP kursunda için eğiticinin rolü, HELP model kursunu ulusal hukuk düzeninize uyarlamaktır. Kurs bir ülkede kendi ana dilinizde başlatıldığında, kurs materyali size kendi dilinizde gönderilecektir. Bu materyalin yine de hedef kitlenizin yanı sıra ulusal hukuk düzeninize uyarlanması gerekecektir.

➤ Ulusal hukuk düzenine uyarlama

HELP ulusal eğiticilerin AİHS'in ve kursa ilişkin diğer araçların ulusal seviyede nasıl yorumlanacağını genel hatlarıyla ortaya koyan bir ilk tanıtım belgesi hazırlayarak HELP kursu başlatmasını talep eder. AİHS'in ulusal seviyede uygulanması, katılımcıların anlaması için önemli bir ön şarttır. Bu belgeler ülkenizde daha önce başlatılmış kurslar için hazırlanmışsa, yeniden kullanabilirsiniz.

Kursun, ulusal hukuk düzeninize uyarlanması model kursun alınıp ilgili ve en önemli konuların belirlenmesini içerir. Farklı ülkeler farklı sorunlarla karşı karşıyadır. Model kursun hedefi, mümkün olduğunca çok meseleyi kapsamak ve AİHS'in bakış açısından karşı karşıya kalınan olası tüm sorunları ana olarak AİHM içtihadı temelinde ele almaya çalışmaktır. Bir meselenin daha fazla zaman harcamaya değdiğini düşünüyorsanız bunu vurgulama rolü size aittir.

Pratikte bu, kurs katılımcılarına neye odaklanmaları gerektiği konusunda yol göstermenizi ve ilgili ek materyaller eklemenizi de içerir. Moodle platformuna ek belgeler, içtihat, bağlantılar, videolar ve başka faaliyet ve kaynaklar ekleyebilirsiniz.

➤ Hedef kitleye uyarlama

Uyarlamanın ikinci seviyesi, kursunuzu ulusal hukuk düzenine uyarladıktan sonra hedef kitleye uyarlamaktır. Bu, hedef kitlenizi tanımanızı ve ihtiyaçlarını değerlendirmenizi de içerir.

Farklı hukukçu kategorileri farklı ihtiyaçlara sahiptir ve bunun dikkate alınması yalnızca hedef kitleye aktaracağınız bilgi türü açısından değil, bilginin nasıl aktarılacağı ve bunun için hangi araçların kullanılacağını belirlemek açısından da önemlidir.

İlk noktayla bağlantılı olarak, meslektaş olarak kurs katılımcılarınıza aktaracağınız farklı bilgi türleri konusunda hangi bilgilerin en alakalı olduğunu ve gerçekten neyi bilmeleri gerektiğini bilmeniz mümkün olacaktır. Böylelikle gerçekten önemli olana odaklanabileceksiniz. Kursun konu ile alakalı ve uygulamalı olması çok önemlidir. Katılımcıların bu eğitime neden ihtiyaç duyduklarını ve aktarılan bilgileri nasıl kullanacaklarını anlamaları gerekir.

İkinci noktayla bağlantılı olarak, kurs katılımcılarının farklı yollardan bilgi edinmeleri konusunda, tüm katılımcılar aynı eğitim yaklaşımlarına yanıt vermeyeceğinden bu hususu dikkate almak önemlidir. Kıdemli hukukçuları mı yoksa öğrencileri mi eğittiğinizi hesaba katmanız gerekir. Bu iki uç örnek için yaklaşımınızda büyük farklılık olacaktır. Her durumda, çeşitli kaynaklar ve çeşitli faaliyetler her zaman faydalıdır ve pratik bir yaklaşım başarının anahtarıdır. Eğitim ne kadar interaktifse o kadar etkilidir. Karma eğitim bu nedenle faydalıdır. Örneğin bilgi aktarımı ve yüz yüze oturuma hazırlık olarak e-eğitim platformu kullanılabilir. Etkili eğitim verebilmek için hedef kitleyi tanımak önemlidir.

Pratik ve etkili eğitim yalnızca bilgi aktarımı anlamına gelmez, aynı zamanda katılımcıların bu bilgiyi kullanma becerisi edinmesini ve bu becerileri etkili şekilde kullanabilecek tutumu geliştirmesini de gerektirir.

➤ Modüllerin yayımlanması³⁶

Daha önce belirtildiği üzere, eğitim materyalleri kurs başlatılmadan önce tamamen veya düzenli aralıklarla modül olarak yüklenebilir. Tüm materyaller tek seferde yükleniyorsa, bunlar kursun süresine göre katılımcıların erişimine açık olacaktır.

Ulusal eğitmenin görevi, katılımcıların her modüle zamanında erişebilmesini sağlamak (bu kurs içeriğini, ulusal hukuk düzenine uyarlamayı, ilişkili içtihadı, ek kaynakları ve ödevleri içerir) ve onları teknik sorunlar yaşandığında desteklemektir.

Kurs tasarımı

“Kurs tasarımı” başlığı altında, kursun HELP’in e-eğitim platformu olan Moodle’da nasıl özetlendiği ve sunulduğu anlatılmaktadır.

Her kurs bir resim ve başlıkla başlar. Aşağıda haber forumu ve tartışma forumu örneği verilmiştir. Forumların kullanımı konusunda aşağıdaki bölümde sayfa 116’e bakabilirsiniz. Bu forumlar kurs açısından genel nitelikte olup, sonrasında belirli konuları tartışmak için her modüle bir tartışma forumu eklenebilir.

Ardından, modülün adı, modül için bir resim ve o resmin altında modülün başlığı olmak üzere her modül aynı şekilde sunulur (Modül 1, modül 2 ...). Daha sonra kurs içeriği aşağıdaki “etiketler” ile sunulur:

- Sunumlar
- Ek kaynaklar
- Faydalı bağlantılar
- Videolar ve multimedya
- Değerlendirme
- Ek ödevler

- Güzel bir görünüm ve duygu yaratan
- Kaynakları kullanıcı dostu bir şekilde düzenleyin

MODULE 2

International instruments and the
1980 Hague Convention on Child Abduction

Presentations

Learning objectives
The Strasbourg Court and the International Instruments
International Family Law Instruments
The 1980 Hague Convention on Child Abduction
Case law summaries

Case studies and assignments

A deeper understanding of a judgment: Neulinger and Shuruk v. Switzerland
Case study: Maumousseau and Washington v. France
Maumousseau and Washington v. France_Workshop module

Case studies' feedback
Maumousseau and Washington v. France

Group Activity on the 1980 Hague Convention

Assessment

International instruments and Child Abduction_test

³⁶ Moodle ile bağlantılı konular için, lütfen adım adım kılavuza ve HELP platformunda bulunan eğitimlere bakın. <http://help.ppa.coe.int/>

SCORM paketinin yüklenmesi

SCORM paketi (e-eğitimi içeren paket), interaktif e-eğitim kursunun yapıldığı formattır. HELP Sekretaryası genellikle bunu kurs sayfasına ve web sitesinin kendi kendine öğrenme bölümüne yükler. “faaliyet veya kaynak ekle”ye gidilip “SCORM” paketi seçilerek kolaylıkla yüklenebilir.

Materyallerin aktarılması

Materyallerin bir kurstan diğerine aktarılması hem mümkün hem de kolaydır. Kursun, yeniden başlatılması gerektiğinde kolaylıkla çoğaltılabilir.

Ek kaynaklar

Ek kaynaklar özellikle de ulusal hukuk düzenine uyarlama sürecinde önemlidir. Ek kaynaklar içerisinde web sitelerine bağlantılar, ek okumalar ve ders kitaplarına atıflar yer alabilir. Katılımcıya faydası dokunabilecek ancak edinilmesi gereken bilgi açısından zorunlu olmayan kaynakları içerir. Ek kaynaklar konu üzerine mevcut farklı kaynaklar sunmanın iyi bir yoludur

Videolar

Videolar iki şekilde kullanılabilir. İlgili videolara verilen bağlantılar kursa eklenebilir. Kamuya açık videolar ve izin gerektiren videolar bu şekilde kullanılabilir. Videolar kursun ana gövdesine de eklenebilir ama video türüne dikkat edilmelidir. Avrupa Konseyi kanalından veya HELP programından videolar kursun gövdesine gömülebilir. Kendi videolarınız veya özel olarak kursunuz için geliştirilmiş videolar da bu şekilde kullanılabilir.

Bunun nasıl yapılacağını öğrenmek için adım adım Moodle kılavuzuna bakabilirsiniz.

Forumların kullanımı

HELP Moodle platformundaki kurs sayfasına iki forum (Haber ve Tartışma) hâlihazırda eklenmiştir. Bu forumlar aynı şekilde yapılandırılmış olmasına rağmen içerik ve kapsamı farklıdır ve ulusal eğitmenin ikisini de yönetmesi beklenmektedir.

Haber forumu

Haber Forumunun amacı katılımcılara modüllerin yayımlanma tarihi, teslim tarihleri gibi kursla ilişkili tüm pratik bilgileri sağlamaktır.

Tartışma forumu

Haber forumunun aksine tartışma Forumu katılımcılar arasında münazaranın başlatılabileceği bir yerdir. ÇG üyesi tarafından önerilen konuya dayalı olarak, ulusal eğitmen konuya, ulusal mevzuata veya içtihadı ilişkin sorular sorar. Forum katılımcıların kendi fikirlerini ifade ettiği bir yer olduğundan, açık soru formatı önerilir. Öte yandan katılımcılar son değerlendirmenin buradaki yanıtlarına dayalı yapılmadığını ve forumun yalnızca kurstaki diğer katılımcılara açık olduğunu bilmelidirler.

Bir gönderi paylaşımı üzerinden ulusal eğitmen tarafından tartışma başlatıldıktan sonra tüm katılımcılar mevcut gönderilere yanıt verebilir ve yeni bir gönderi paylaşabilir.

Wiki

Moodle'daki wiki faaliyeti, işbirliğine dayalı çalışma belgelerinin oluşturulmasını sağlayan bir araçtır. Farazi bir mahkemenin hazırlanması gibi grup çalışmaları açısından faydalı olabilirler (aşağıdaki bölümde sayfa 118'e bakabilirsiniz). HELP uzaktan eğitim kursu geliştirmeyi hedefleyen uzmanlar çalışma grubunda kurs müfredatının geliştirilmesi için de HELP wiki aracını kullanabilir.

BBB web konferansı aracı

Moodle hiçbir program indirmeden web konferansları düzenleme olanağı sunar. Araç platforma gömülüdür ve kursun bir parçası olarak kullanılabilir. Ard alan belgeleri veya PowerPoint sunumları kullanmanın yanı sıra, çevrimiçi sunumlara imkân veren çok kullanışlı bir araçtır. BBB birbirinden uzakta yaşayan katılımcılar arasında tartışma düzenlemek için kullanılabilir. Örneğin avukatlar için AİHM'e yapılan başvurularda kabul edilebilirlik kriterleri konulu çok uluslu bir kurs etkinliğini başlatmak için kullanılmıştır. Kullanımı kolaydır ve ek bir kayıt gerektirmeden yüz yüze toplantılar için iyi bir alternatiftir. Öyle ki faaliyet kurs sayfasında oluşturulur ve tüm kurs katılımcıları sadece tıklayarak faaliyete erişebilirler.

BBB video konferans oturumunu kaydetme olanağı sunar. Bu, katılımcıların gereken zamanda müsait olmaması halinde çok yararlı olmaktadır.

Sohbet

Sohbet oturumları da mevcuttur. BBB ile aynı ilkelere dayanır ancak video içermez. Forumdan farkı katılımcıların tümünün veya bir kısmının aynı anda bağlanabilmesi ve bir fikri tartışabilmesi ya da kendi fikrini ifade edebilmesidir. Sohbet oturumu geribildirimde bulunabilecek veya katılımcıların tartışmaya doğru yönde katılmasına yardımcı olabilecek eğitici tarafından düzenlenir.

Ödevler

İçerik geliştirme aşamasında, ÇG üyeleri kurs boyunca kullanılacak farklı türde ödevler (vaka çalışmaları, makaleler, çoktan seçmeli veya doğru/yanlış seçenekli testler gibi) hazırlarlar. Her ödevin içeriği ve zorluk düzeyi konuya bağlıdır ve ulusal eğitmen ödevin hedef grubun ihtiyaçlarına ve ilk bilgilerine göre uyarlanmasından sorumludur.

Bazı ödevler katılımcılara otomatik geribildirim sağlayan Moodle'da tasarlanabilir. Bu durumda, ulusal eğitmenden teslim edilen ödevleri düzeltmesi veya ölçmesi değil, Moodle platformu tarafından sağlanan istatistikleri analiz etmesi beklenir.

Öte yandan, bazı ödevler için eğitmenin tek tek geribildirim vermesi gerekir. Sertifika için son ödevde bu geçerlidir. Ulusal eğitmenden esas olarak kursa başarıyla katılmış ve son ödevin teslimine dayalı olarak sertifika almaya hak kazanmış olanların adını sıralaması beklenir.

Test

Test genellikle çok seçenekli sorular veya doğru/yanlış soruları içerir. Cevaplar eğitici tarafından daha önce girildiğinden bu tür bir faaliyet, katılımcının sistemden otomatik geribildirim almasına imkân verir. Test hazırlarken, eğitici doğru ve yanlış cevaplar için otomatik geribildirim girer.

Makale

Makale soruları, katılımcıya sundukları çalışma için manuel geribildirim sağlayacak olan eğiticinin dâhil olmasını gerektirir. Hem katılımcı hem de eğitici açısından daha çok zaman alır ama örneğin vaka çalışmaları üzerinden bir kavramın ne kadar anlaşıldığının veya edinilen becerilerin ölçülmesi açısından son derece faydalı olabilir.

Kendi kendini değerlendirme

Çok seçenekli veya doğru/yanlış soruları bir tür kendi kendini değerlendirmedir çünkü sistem katılımcıya geribildirimde bulunur sağlar ve not verir. İnteraktif e-eğitim paketi tasarlarken, kurs boyunca “bilgi kontrolleri” de eklenebilir. Gerçekten de bir kavram konusunda okuma yaptıktan sonra “sürükle bırak” veya başka bir formattaki hızlı bir soru üzerinden bilgisini doğrudan kontrol etmek katılımcı açısından faydalı olabilir.

Karma eğitim veya yüz yüze eğitim için faaliyetler: Farazi mahkemeler

Neden farazi mahkemeler?

Farazi mahkeme, gerçek bir adli duruşmadan ve daha geniş anlamda argümanların hazırlanmasından hükmün verilmesine dek tüm yargılamanın simülasyonudur.

Farazi mahkeme, İngiliz ve Amerikan üniversitelerinde öğrencilerin profesörler tarafından sunulan farazi davalarda tartışarak kendi argümanları ve hitap becerileri üzerine pratik yapabildiği münazara geleneklerine dayalı bir eğitim alıştırmasıdır. O günlerde, modern zamanlarda olduğu gibi, profesörler daha çok hâkim rolünü oynardı. Bugün birçok hukuk firması ve bazı ülkelerde de savcılıklar mahkemedeki duruşmalara hazırlanmak için farazi mahkemelerin öğelerini kullanırlar.

Yaygın eğitim ve “karma” eğitimin gelişmesi ile birlikte farazi mahkemeler eğitim metodolojisi olarak hukuk fakültelerinde ve çeşitli eğitim kuruluşlarında yalnızca öğrencilerin bilgisini değerlendirmenin değil, aynı zamanda onları başka türlü ele alınamayacak çok sayıda kaynağı gözden geçirmeye motive etmenin de bir yolu olarak giderek daha popüler hale gelmektedir. Rekabetçi bir ortam yaratmak, birçok durumda öğrencileri daha çok yoğunlaşmayave bilgiyi daha hızlı özümsemeye, belleğe almaya ve analiz etmeye yönlendirir. Ancak alıştırmanın eğitim amaçlı olduğunu ve esas amacın kazanmak olmadığını unutmamak gerekir. Koç/eğiticinin her farazi mahkemenin sadece bir yarışma olmasını sağlamada yani Pierre de Coubertin’in sözleriyle katılmanın kazanmaktan daha önemli olduğunu göstermede önemli bir rol oynar.

Farazi mahkemeler analiz, argümantasyon, eleştirel düşünme ve topluluk önünde konuşma gibi beceriler geliştirmeyi hedefler. Katılımcıların teorik bilgilerini bağlama oturtması ve hukuk ilkelerini pratiğe uygulaması açısından bir fırsattır.

Farazi mahkemeler bir alıştırma olarak Anglo-Sakson hukuk geleneğinin ürünü olduğundan, hazırlıkta, ilgili standartların ve yaklaşımların açısından, belirli mevzuat bölümlerinden ziyade adli pratiğe vurgu yapılır. Medeni hukuk ülkelerinden katılımcılar için zorlayıcı olabilir; ancak küresel bir dünyada hukuk gelenekleri birbiriyle iç içe geçmiştir. Bu, standartları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Avrupa Birliği Adalet Divanı içtihadında belirtilmiş olan ve BM yarı yargısal organlarının pratiğinde yer alan insan hakları eğitiminde özellikle önemlidir. Pratiğin de gösterdiği üzere, hukuk normlarının geçerli içtihat ışığında yorumlanmasının yanı sıra önceki yargısal pratikler temelinde argüman geliştirebilmek, medeni hukuk ülkelerinden birçok hukukçunun zayıf noktasıdır. Farazi mahkemeler bunlara hitap etmek için doğru bir araçtır.

Farazi mahkemeler, belirli yasal araçlarla (ulusal ve uluslararası mahkemeler, yarı yargısal organlar vb.) çalışma becerisini güçlendirmenin yanı sıra belirli bir konuda veya alanda bilgileri geliştirmek için düzenlenebilir; karmaşık bir yasal veya siyasi fenomeni, hatta siyasi olayları analiz etmek için kullanılabilir.³⁷

Öğrenciler için en çok bilinen uluslararası farazi mahkeme yarışmaları arasında, Uluslararası Adalet Divanı'nda duruşmanın canlandırılmasına dayanan Jessup Uluslararası farazi mahkeme yarışması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ndeki bir süreci simüle eden Rene Cassin farazi mahkeme yarışması ve özel ticari tahkim çalışmasını simüle eden Willem C. Vis Uluslararası Ticari Tahkim farazi mahkemesi yer alır. İlk kez farazi mahkeme yarışması hazırlarken, sözü edilen yarışmaların web sitelerine bakmak faydalı olabilir.

Nerede kullanılır?

Farazi mahkeme, hukuk kliniklerinde ve diğer müfredat dışı faaliyetlerde sıkça kullanılan bir metodolojidir. Hukukçuların kesintisiz eğitiminde, eğitim kursunda son alıştırma olarak kullanılabilir. Farazi mahkemeler bazen, özellikle resmi bir değerlendirme gerekiyorsa sınırlamaları olsa dahi, final sınavı biçiminde de kullanılabilir.

“Karma” eğitim söz konusu olduğunda, bu alıştırma eğitim kursunun modülleri arasındaki yüz yüze oturumlarda, kursun son ödevlerinden biri olarak ve bilgileri/becerileri pekiştirmek için de kullanılabilir. Tüm grup katılımcılarının aynı anda aynı yerde olmasını gerektirdiği için, tam uzaktan eğitim kursunda kullanımı sınırlıdır.

Nasıl düzenlenir?

Farazi mahkemenin organizasyonu ve formatı amaçlara ve mali kaynaklarla insan kaynaklarının uygunluğuna bağlıdır. 2-3 gün sürebilecek ve seçim turları içerebilecek daha büyük etkinlikler için, 4-5 kişilik bir ekip gerekebilir. Yargıç, mübaşir/zaman hakemi olacak gönüllülerin bulunması çok önemlidir. Sözel bölümde (farazi duruşmanın kendisi) sadece bir hâkim bulunabilse de (üç tane olması tercih edilir), tarafsızlık sağlanması adına, sunulan yazılı belgelerin birden fazla hâkim tarafından değerlendirilmesi gereklidir. Daha küçük çaplı versiyonlar için bir koç/egitmen ve bir yardımcı yeterli olacaktır.

³⁷ 2015 Jessup Farazi davası, kısmen, Kırım'ın Rusya tarafından Mayıs 2014'te ilhakını ele alıyordu.

Dava ve hazırlık

Her farazi mahkemenin ana unsuru farazi davadır. İster gerçek bir davadan uyarlansın ister kurgu olsun, dava tutarlı olmalıdır. Buna göre, içsel mantığa sahip olmalı ve davanın çeşitli kısımları arasında olgusal tutarsızlık olmamalıdır. Boşlukları kendileri kurgulamak zorunda kalmamaları için katılımcılar olgular konusunda yeterince bilgilendirilmeli ve kendilerine kurgusal (veya gerçek) mevzuat temin edilmelidir. Gerçekte çoğu farazi mahkeme kuralına göre, katılımcıların belirli bir davada olanlardan başka olgu veya ayrıntı kurgulaması açıkça yasaklanmıştır (bu olgu veya yasal eylemlerin yorumlanması buna dâhil değildir).

Davanın uzunluğu, katılımcıların farazi mahkemeye hazırlanmak için ne kadar zamanı olduğuna bağlıdır ve genellikle 15-30 sayfadan oluşur. Öğrencilerin davayla sınıfta veya çevrimiçi bir alıştırmada ilk kez karşılaştığı ve birkaç dakika düşündükten sonra hemen sözel argüman üretmek zorunda olduğu olağan bir vaka çalışmasının aksine, farazi mahkeme somut hazırlık gerektirir. Bu nedenle, öğrencilerin davaya ve kurallara, yazılı argümanlarının son teslim tarihinden en az bir ay önce erişmeleri önemlidir.

Grubun büyüklüğüne göre katılımcılar bireysel (küçük bir grup için) veya ekip olarak görev alabilirler. İki durumda da bireye veya gruba duruşmaların bir veya iki yönü ile ilgili argümanları hazırlanma görevi verilebilir. İkinci durumda eğitim daha büyük etkiye sahip olsa da daha fazla zaman gerektirir.

Hâkimler

Birçok durumda farazi mahkemelerde gönüllü olan “hâkimler” için birkaç koşulun yerine getirilmesi gerekir. Genel koşullardan biri, hukuk alanında diplomasının olması ve farazi mahkemenin odaklandığı alana aşina olmasıdır. Ancak iyi hazırlanmak hâkimlerin sorumluluğudur. Davanın öğelerini, yürürlükteki yasaları iyi bilmeli ve ideal olarak da taraflara sorular hazırlamalıdır. Bunu kolaylaştırmak için, çoğu zaman, hâkimlere “hâkim notları” denilen özel bir kılavuz hazırlanır. Bu belge, davanın ve çıkan yasal sorunların ayrıntılı ve yapılandırılmış bir analizini içerir, ilgili hukuk normlarına ve pratiğe atıfta bulunur, hatta alıntılar yapar ve hâkimlerin hazırlanması için zamandan büyük bir tasarruf sağlar. Ancak hâkimler kendilerini kılavuzla sınırlandırmamaya, kendileri de araştırma yapmaya teşvik edilmelidir.

Yazılı turlar

Bir dava üzerinde çalışmanın ilk aşaması yazılı argümanların hazırlanmasıdır her zaman. Ekiplerin (veya bireysel katılımcının) dava tarafına ilişkin hukuki pozisyonları uyarınca (örneğin “taraflara sorular” gibi), üzerinde düşünülecek konuların bir listesine sahip olması çok daha iyi olacaktır. Ekip çalışmalarında koç bu noktada en önemli role sahiptir.

Yazılı teslimler “hâkimler” tarafından önceden belirlenmiş kriterler doğrultusunda değerlendirilir (bkz. Ek). Birden fazla ekip varsa, bazıları bu aşamada elenebilir. Daha küçük yarışmalar içinse tüm ekipleri sözel turlara kabul etmek ve nihai sonuçları hesaplarken yazılı puanlarını dikkate almak daha yararlı olacaktır.

Sözel turlar

Her farazi mahkemenin, öğrencilerin yalnızca sözel becerilerini değil, içtihat ve doktrinde belirtilmiş geniş kapsamlı hukuki normları ve ilkeleri de uygulama şansı bulduğu ana “teatral” aşamadır (sözel duruşma kuralları örneği için bkz. Ek). Organize edenler sınıfı bir hâkimler kürsüsü, taraflar için ayrı masalar, izleyiciler için sandalyeler ve bir zaman hakemi ile, mahkeme salonu şeklinde düzenlenmelidir. Bir duruşma normalde 30-40 dakika sürer ve ekiplerin genel sunumları ile ve bunlara verilen yanıtları içerir.

Bu aşamanın en önemli kısmı, hüküm açıklandıktan sonra tüm ekiplerin hâkimlerden aldığı geribildirimdir. Katılımcıların performansında güçlü ve zayıf yönleri vurgulama ve onlara hangi noktaları geliştirebilecekleri konusunda öneri sunma vakti gelmiştir.

Farazi mahkeme gibi faaliyetlerle ilgili araçlar İnsan Hakları eğitimi konulu [Avrupa Konseyi Pusulası](#)’nda yer almaktadır.³⁸

➤ Öğrencileri desteklemenin önemi

Öğrencileri desteklemek, açık ve uzaktan eğitimde merkezi bir bileşendir. Öğrenci destek mekanizmalarının kalitesi ve ölçeği, açık ve uzaktan eğitim programlarının genel kalitesini belirler. Eğitim kurumu tarafından teknik ve insani konularda olmak üzere iki şekilde uygulanır. Teknik kaynaklar, örneğin çalışma materyalleri arasında eğitimsel tasarımı, çalışma kılavuzları, öğretim araçları, farklı türde anketler, istatistiki analiz yöntemleri gibi kaynaklar yer alır. İnsan kaynakları ise, öğrencinin kariyeri boyunca kalıcı destek ve tavsiye sunan rehberler ve eğitmenlerdir.

Elbette, geleneksel eğitimde yüz yüze iletişimin, bölüm 2’de ele alındığı gibi, farklı sakıncaları da olabilir. Yani yüz yüze iletişimde dilbilimsel, psikolojik, kişiler arası, kültürel, çevresel ‘mesafeler’ söz konusu olabilir (4). Dolayısıyla, yüz yüze iletişimin ana öğretim metodu olduğu geleneksel eğitimde de, öğrenci destek mekanizmaları faydalı olacaktır.

E-eğitimde öğrenci desteği eğitim veya öğretim kurumları tarafından öğrenci desteği ve öğrenme desteği olarak iki şekilde sağlanır. Öğrenci desteği, öğrencilere gerekli bilgilerin sağlanması ve öğrenme süreci yönetimi açısından danışmanlık üzerinden yapılandırılmış yardım anlamına gelir. E-eğitimde öğrenci desteği yapılandırılmış olup aşağıdaki aşamaları içerir:

- Bilgi aşaması
- Rehberlik aşaması
- Kayıt aşaması
- Entegrasyon aşaması
- Akreditasyon Yardımı Aşaması
- Sonraki Çalışmalar için Rehberlik Aşaması

³⁸ <http://www.eycb.coe.int/compass/>

Eğitim desteği, eğitim kurumu tarafından gerçek eğitim sürecinde sağlanan yapılandırılmış yardım demektir. ğrenme desteği, evrimii ve çevrimdışı öğrenme formatlarında organize edilen eğitim aşamasında sağlanır. Çevrimdışı ve evrimii öğrenme süreci, e-eğitim içeriğinin verilmesi ve e-posta teknolojisi, sohbetleri, tartışma forumları gibi işlemlerin kullanımı üzerinden organize edilir. Tüm bu mekanizmalar yalnızca eğitmen ile ğrenci arasında değil, öğrencilerin kendi aralarında da etkileşime imkân verir. Pratikte, e-eğitim programlarında eğitim desteği aşağıdakiler üzerinden uygulanabilir:

- Uzaktan eğitim içeriğinin evrimii öğrenme teknikleri ve çevrimdışı eğitim platformları üzerinden temini.
- Tartışma forumları. Tüm ğrencilerin kurs çerçevesinde fikirlerini paylaşması, sorular ortaya atması, yorumlar göndermesi gibi eylemler için tartışma odaları. Tartışma odaları yöneticinin veya eğitmenin denetimi altında olmalıdır.
- E-posta. Eğitmenlerle ve/veya meslektaşlarla iletişim aracı.
- Elektronik ortam dersleri. Öğrencilerin ğrenme amaçlarını hayata geçirmesini sağlayan elektronik belgeler.
- Kaynaklar/Kitaplık. Öğrenci eğitimini destekleyecek ek kaynaklara elektronik erişim.
- Öğrenci – kendi kendini Değerlendirme. Öğrencinin belirli bir kurstaki ilerlemesini takip etmeye yönelik için elektronik mekanizma. Öğrencilerin ilerleme kaydedip kaydetmediklerini belirlemeye yardımcı olur.
- Otomatik Değerlendirme. Bu elektronik araç, sertifikasyon aşamasında kullanılan nihai sonuçların üretilmesine olanak tanır.
- Eğitmen Değerlendirmesi. Bir eğitmene/öğretmene düzeltme ve değerlendirme için çalışma gönderme aracı.
- Öğrenci Portföyleri. Her ğrenci için, kendilerini meslektaşlarına evrimii tanıtabilecekleri, çalışmalarını sergileyebilecekleri, meslektaşlarına alternatif kurs bilgi kaynakları sağlayabileceği kişisel bir ana sayfa.

Tutarlı ve birleşik ğrenci desteği hizmeti normalde şunları içerecektir:

- Kayıtlı ilgili sıkça sorulan sorular bölümü
- Teknik destek hizmetlerine erişim
- Kayıt konusunda destek
- Eğitmenlerle iletişim imkânı
- Diğer öğrencilerle iletişim imkânı
- Sonraki alışmalar için tavsiye
- Tartışma forumları
- Elektronik dersler
- Ödevler konusunda geribildirim
- Eğitmen erişimi

Adım 4: Kursun değerlendirmesi ve takibinin planlanması

Bu bölümde, şunları tartışacağız:

- Eğitimin etkili olup olmadığının nasıl değerlendireceği
- Öğrencilerin verilen eğitimin kalitesi konusunda geribildirim vermelerine yardımcı olunması
- Öğrencilerin gelecekteki eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi

Eğitimin başarısının değerlendirilmesi, eğitimin tasarımında ve uygulanmasında hayati nitelikteki son aşamadır.

Bu süreç, ÖA'ların hayata geçirilip geçirilmediği bilgisinden çok daha fazlasını içerir: eğitimin değerlendirmesinde, gelecekteki eğitimlerin nasıl ilerleyebileceğini belirlemek için açık, dürüst ve yapıcı bir şekilde zamanda geriye dönüp, verilen eğitim de ele alınmalıdır.

Değerlendirme eğiticileri ve öğrencileri kapsamalıdır. Dış unsurlar da yer alabilir (örneğin dış sağlayıcı veya kurum bünyesindeki denetim hizmetleri).

Değerlendirme büyük oranda *kanıtlara dayalı yapılır*. Kendi kendini değerlendirmede dürüstlük, açıklık, eksiklikleri belirlemeye isteklilik ve çıkarılan dersleri gelecek eğitimlerde dikkate almaya hazır olmak gibi farklı kriterler uygulanmalıdır.

Bu, 'ÖA'lar tam olarak gerçekleştirildi mi?' sorusundan çok daha fazlasını kapsar ancak ÖA'lar eğitim değerlendirmesi için başlangıç noktası olarak kullanılır. ÖA'ların gerçekleştirilmesinde sorunlar olduysa, bunda bir veya daha fazla etken rol oynayabilmektedir, örneğin:

- ÖA'lar çok zordu
- Eğitimdeki değerlendirme görevleri ÖA'ları değerlendiremiyordu
- Eğitimin verilme şekli (örneğin yöntem seçimi) ÖA'nın başarılmasını desteklemiyordu
- Hedef kitle ÖA'ları alakalı bulmadı

EĞİTİM NEDEN DEĞERLENDİRMELİ?

4 temel sebep vardır:

- Eğitici olarak etkililiği geliştirmek: değerlendirme, bize ulaşmak istediğimizi ve öğrenme işleminin gerçekleşip gerçekleşmediğini söyleyecektir.

- hesap verebilirlik: eğitim için ciddi miktarda kaynak kullanılır. Bu kaynakları anlamlı şekilde kullanmanın faydalı olduğunu gösterebilmemiz gerekir.

- Deneyim paylaşımı: Başkaları, değerlendirmelerinizi okuyarak başarılarınızdan ve hatalarınızdan ders alabilir. Mevcut bilgilerinize bazı öğrencilerle hangi pratiklerin işe yarayıp yaramadığı bilgisini ekleyebilirsiniz.

- Motivasyonun belirlenmesi: Eğitiminizin sonuç verdiğini görmeniz, hem sizi hem de takımınızı gururlandırır.

İHYK İnsan Hakları Eğitimi Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi kitapçığı, sayfa 19 (2011)

Değerlendirmede karşılaşılabilecek iki ayrı sorunu netleştirmek yararlı olacaktır:

Eğiticilerin öğrenme amaçlarının gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği (örn. eğitimin etkili olup olmadığı) bilmesi ve öğrencilerin gelecekteki eğitim ihtiyaçlarını (örn. öğrenme amacı *gerçekleştirilmediyse* veya kısmen gerçekleştirildiyse ve sonraki eğitim turunda nelerin nasıl sağlanması gerektiğinin) belirleyebilmesi gerekir. Kişisel bakış açısına göre (eğiticilerin kendileri öğrenen olarak performanslarını geliştirmek istediğinden), eğiticiler öğrencilerin hazırlık ve grup oturumlarında kendi performansları konusunda ne düşündüğünü bilmek isteyecektir.

Öğrenciler de eğitimin öğrenme amaçlarını karşılayıp karşılamadıklarını belirlemede yardıma ihtiyaç duyarlar. Bunlar karşılanmadıysa, başarı eksikliğinden eğitici sorumludur ama bireysel öğrenci sonrasında farklı bir sorumluluk paylaşır yani amaçlar ile niyet arasındaki yetersizliği giderecek yolları belirlemeye çalışır. (Yani, öğrenci şunu sormalıdır: hâkim, polis memuru, gardiyan vb. olarak işimi düzgün yapmam için bu hedeflere ulaşmamın gerekli olduğunu varsayarsak, eksikliğimi gidermek için ne yapmalıyım?)

Eğitimin değerlendirilmesi ilk olarak, gelecekteki eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesine ve ikinci olarak da eğitimin verilme şeklini geliştirilmesine yardımcı olmak gibi iki temel amaca hizmet eder.

a) Öğrencilerden eğiticilere geribildirim vermelerini isteme:

Öğrenme döngüsü eğiticiler için de aynı şekilde geçerlidir. Eğiticiler konuşmacı veya küçük grup yöneticileri olarak kendi performanslarını düşünmeye teşvik edilmelidirler. Ancak öğrencilerin kendilerinden alınan geribildirimler artık eğitimin kabul gören ve hayati bir parçasıdır. Hedef kitleye geribildirim yapma şansının verilmemesi, eğitime yeterince mesleki ilginin olmadığı anlamına gelir.

Geri bildirimin etkili olması için öğrenciler şu temel ilkelere göre aldıkları eğitim hakkında geribildirimde bulunmalıdır:

- Neden geribildirim istenildiği öğrencilere açıklanmalıdır: amaç verilen eğitimin başarısını değerlendirmenin yanı sıra gelecekteki eğitimlerin kalitesini artırmaktır
- Geribildirim isimsiz verilmelidir
- Geribildirim tamamlanmasına imkân vermek için yeterli bir süre (tercihen kursun sonunda) tanınmalıdır – *asla* geribildirim öğrencilerce kendi sürelerinde tamamlanıp gönderilmesini istemeyin çünkü bunun gerçekleşme ihtimali çok düşüktür.
- Soruların faydalı yanıtlar elde edebilecek şekilde tasarlanması gerekir
- Sorulan sorular hem eğiticilerin performansı ile ilgili olmalı, hem de eğitimin ne kadar ilgili ya da başarılı bulunduğunu belirlemelidir.

Eğiticilerin eğitimin değerlendirmesini etkili şekilde yapabilmeleri için ne tür geribildirim gerekir? Kurs değerlendirme formları, kurs sonu değerlendirmeleri, küçük grup toplantıları ve hatta gayri resmi olarak molalarda farklı şekillerde istenebilir.

Öğrencilerden aşağıdaki konuları yanıtlamaları istenmelidir:

- Öğrencilerin değerlendirme için seçilen konulara ilgisi
- Konunun öğrencilerin mesleki çalışmalarıyla ne derece alakalı bulunduğu

- Eğitimin kurumsal yönleri (yeri, zamanı vb.)
- Hazırlanıp dağıtılan materyallerin değeri ve kalitesi
- Uzmanların ve eğiticilerin (hazırlık oturumları açısından) ve küçük grup çalışmasının (eğiticisinin rolü dâhil) katkısının kalitesi
- Benimsenen eğitim yöntemlerinin aralığı, çeşitliliği ve uygunluğu (hazırlık sunumu veya münazara, küçük grup toplantısı, farazi mahkeme pratiği vb. dâhil)

Yazılı değerlendirme formları kullanılıyorsa, sorular farklı türlerden yanıtlara dönük düzenlenebilir, örn:

Doğrusal ölçek: öğrenciler farklı ifadelerle ilgili yanıt verirler, örn:

1 - 5 arası bir ölçekte (1=zayıf, 5=mükemmel), lütfen derecelendirin:

- Konuşmanın yapılma şekli
- Sunulan bilgilerin içeriği
- Dağıtılan notların kullanılabilirliği
- Dersten *önce* konu hakkındaki bilginiz
- *Şu anda* konu hakkındaki bilginiz

En uygun yanıtın seçilmesi: bir (veya muhtemelen daha fazla) yanıt verilebilir, örn:

Eğitime katılmanızdaki en önemli faktör(ler) ne(ler) idi?

[Sizin için geçerli tüm yanıtları işaretleyin]

- Faydalı bir şey öğreneceğimi düşündüm
- Eğitimin içeriği işime alakalı
- Üstüm olan yetkili, katılımım konusunda beni yönlendirdi
- Meslektaşlarım katıldıklarını belirttiler
- Başka meslektaşlarla tanışmak için katılmak istedim

Birkaç alternatif arasından tek yanıtın seçilmesi: tek yanıt verilir, örn.

Eğitimin sizinle ne derece alakalı olduğunu düşünüyorsunuz? En uygun yanıtı seçin:

- Bilgilerimi hemen uygulamaya koyabileceğim
- Yeni bilgilerimin yakın gelecekte işime yarayacağını düşünüyorum
- Yeni bilgilerimin yakın gelecekte çok fazla işe yarayacağını düşünmüyorum
- Edinilen bilgilerin benimle hiçbir doğrudan ilgisi yoktu

Sınırlı sayıda açık yanıtın verilmesi: öğrenciye kilit ifadeler sorulur, örn:

Öğrendiğiniz / artık işinizde uygulayacağınız en önemli üç şeyi sıralayın?

- 1.
- 2.
- 3.

Öğrencinin yapmak istediği diğer yorumların önünü açmak da önemlidir (her soru kümesinin sonunda): ‘başka yorumunuz var mı?’ veya ‘gelecekte eğitimi geliştirmek için bir öneriniz var mı?’ gibi sorular sorulabilir (ancak ‘kursun 1. bölümünü geliştirmek için bir öneriniz var mı?’ gibi bir sorunun daha spesifik olduğunu ve eğiticiler için muhtemelen daha faydalı olacak geribildirimlerin verilmesini sağlayacağını unutmayın).

b) Değerlendirme: çıktılar

Sonucun etkili olarak değerlendirilmesi hem eğiticiler hem de öğrenciler açısından sonuç sağlayacaktır. Her grup ayrı ayrı değerlendirilebilir.

Eğiticiler

Eğiticiler tarafından eğitim değerlendirilmesi geçmiş hatalardan (ve başarılarından) ders almak üzere tasarlanır. İlgili değerlendirme, etkinliğin hemen sonunda (öğrencilerin değerlendirme yanıtları hızla toplanabildiği sürece) yapılabilir ama sonraki bir tarihe de bırakılabilir (ama eğiticinin bıraktığı izlenimin silineceği kadar ileri bir tarih de olmamalıdır). Farklı ‘kanıt’ türleri bulunmaktadır:

- Öğrencilerden alınan değerlendirme formları
- Eğiticilerin (ve dışarıdan gelen uzmanların) öğrenme amaçlarının gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine (veya ne ölçüde gerçekleştirildiğine) dair görüşleri
- Öğrencilerin kendileri: tutumları, katılım seviyeleri, varsayılan bilgileri
- Kurumsal yönler (zaman, yer, küçük grup odalarının bulunması vb.)
- Program (eğitim yöntemlerinin çeşitliliği ve dengesi)
- Gelecekteki eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi

Tüm bunlarla ilgili olarak iki soru yöneltilebilir (yukarıdaki öğrenme döngüsü sonrasında):

- *Neler* (ve neden) iyi gitti; ve
- *Daha iyi ne (ve nasıl) yapılabilirdi.*

Eğiticilerin ayrıca eğitimden edinilen derslerin ne kadar genişletilebileceğini değerlendirmesi gerekir. Bu konu sıklıkla göz ardı edilir: eğitime harcanan insan kaynağı, materyal ve ekonomik kaynaklar genellikle önemli seviyededir ve bu kaynakların olumlu etkisini artırmanın yollarının bulunması gerekir.

Şu konularda düşünün:

- Öğrencilerin eğitimden edinilen bilgileri yaymaları bekleniyor mu (veya buna teşvik ediliyorlar mı)? Bu, eğitimin spesifik bir öğrenme amacı haline getirilebilir ve bu durumda, öğrencilerin seçimine, eğiticiler için öngörülen olarak algılanan potansiyellerini yansıtılıp yansıtılmaması gerektiği sorusuna özel önem vermeniz gerekir. Eğitim programı, eğitimin eğiticiler tarafından kendi bölgelerinde planlanması ve uygulanması üzerine oturumlar içerecektir.
- Kaynaklar eğitim sonrası derlenip kullanıma sunulabilir mi? Öğrencileri sunulan materyalleri meslektaşlarıyla paylaşmaya davet edin. Uzmanların konuşmaları kaydedilebilir mi (hatta video kaydı yapılabilir mi) ve kopyalanabilir mi? Materyaller web sitesinde yayımlanabilir mi?
- Katılımcılardan gelecekte eğitim faaliyetlerinde kullanılabilecek materyaller istenerek bir tür kaynak merkezi oluşturmaya değer mi?
- Öğrencilerin, başka soruları olması veya gündeme gelen sorunların netleştirilmesine ihtiyaç duymaları halinde, eğitim ekibine başvurmaları teşvik edilmeli mi? Böylece, eğiticilerin gelecekte eğitimlerde vurgulanması gereken konuları tespit edebilirler.

Eğiticiler de *eğitim* konusundaki görüşlerini ve dersleri yaygınlaştırmak isteyebilirler: temel olarak ‘neler iyi gitti’ ve ‘neler iyi gitmedi’ - iki durumun da nedeni sorulabilir. Özellikle bir eğitim paketi başkaları tarafından da kullanılmak üzere geliştiriliyorsa programı, yöntemi veya küçük grup vaka çalışması tercihi konularında düzenlemeler yapılabilir: ve önceki hataların tekrarlanmasını önlemek bu sorunlara yeniden neden olmaktan daha iyidir.

Öğrenciler

Öğrencileri değerlendirmenin amacını anlamaya teşvik etmek daha zordur. ‘Öğrenme döngüsü’ öğrenmenin yapılandırılmış ve desteklenen bir süreç olduğu anlamına gelir. Polis, yargı ve diğer mesleklere yönelik eğitimler bağlamında, öğrencilerin, kendi öğrenme ve performansları üzerine düşünme ve gelecekteki kişisel ve profesyonel gelişimlerini planlama sorumluluğuna sahip olduklarını fark etmelerini sağlamak önemlidir. (Yine de böyle bir fikrin iletilmesinin, kesintisiz profesyonel gelişimin önemini her zaman algılayamayan bir çalışma kültüründe tutum değişimi içerdiğinde zor olabileceğini unutmayın.)

Kısacası, tüm eğitimin nihai hedefi, öğrencilerin daha etkili, bağımsız ve özgüvenli, kendi kendini yönlendiren öğrenciler olmasına yardımcı olarak bireylerin neyi nasıl öğrendiklerini anlama, kendi öğrenme süreçlerini inceleme, planlama ve sorumluluğunu alma kapasitesini geliştirmektir. Eğiticiler bu nedenle gelecekteki eğitim ihtiyaçlarını belirleme ve ifade etme konusunda öğrencilere yardım etmeye teşvik edilmelidir. Bu nedenle öğrencilere şu konularda yardım edilmesi gerekir:

- **Bunları eğitimin sonunda kısaca gözden geçirerek *mevcut* öğrenme amaçlarının** ne ölçüde karşılandığının belirlenmesi. Belirli öğrenme amaçları gerçekleşmediyse, hâlihazırda tespit edilmiş bir eğitim ihtiyacı var demektir. Bu *hem* eğitici *hem de* öğrenci tarafından nasıl karşılanacak?
- **Gelecekteki eğitimler için görüş veya önerilerin alınması** - bu şekilde, eğiticiler hedef kitlenin gelecekteki eğitimlerle alakalı olarak ne düşündüğü konusunda bir fikir edinebilir (dolayısıyla eğitimin belirli hedef kitlelere göre hazırlandığı mesajının iletilmesinin önemi yeniden vurgulanır).

Tüm modüller yayımlandıktan ve katılımcılar son ödevlerini teslim ettikten sonra, ulusal eğitmen tarafından kursun kısa vadeli etkisi değerlendirilir. Bunun için HELP Moodle platformuna HELP Sekreteryası tarafından ulusal dilde bir anket yüklenir ve katılımcılardan geribildirimlerini göndermeleri istenir.

Anket katılımcıların eğitim materyallerinin kalitesi, ulusal eğitmen tarafından yönetilme şekli ve günlük pratikte öğrenilenleri uygulama potansiyeli hakkında geribildirimi toplamayı hedefler. Bu teslimler temelinde, ulusal eğitmenin geribildirimini ekleyerek HELP Sekreteryasına bir rapor göndermesi beklenir.

c) İnsan hakları eğitiminin değerlendirilmesinde HELP yaklaşımı

HELP programı çerçevesinde, model müfredat İngilizce dilinde hazırlandıktan sonra bazı pilot ülkelerde test edilir. Her kursun tamamlanmasının ardından, her katılımcıya bir anket gönderilir ve katılımcıların gerçek ihtiyaçları doğrultusunda kursun hangi kısmının geliştirileceğini veya değiştirileceğini görmek için toplanan veriler analiz edilir.

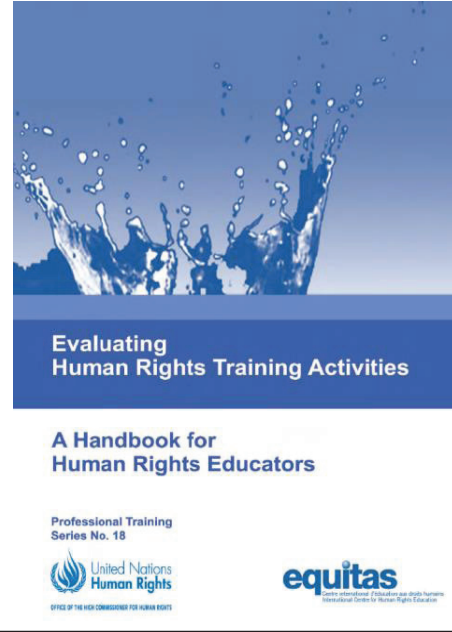
Her kursun katılımcı grubu içinde odak grupları oluşturulması konusunda UEK'lar/ Barolar ile birlikte çalışılması önerilir. Bu odak grubuna, aynı sorulara eğitim tamamlandıktan 6 ay ve 2 yıl sonra yeniden cevap vermeleri gerekecekleri belirtilir. Böylece, bilgi ve becerilerin mesleki yaşamda nasıl pratiğe geçirileceği konusunda daha net bir fikre sahip olmalarını sağlanır.

Bir başka bilgi kaynağı da uzaktan eğitim kursunu düzenleyen ulusal eğitmen tarafından verilen geri bildirimdir.

Eğitcinin uzaktan eğitimdeki rolü muhtemelen yüz yüze eğitimdekinden biraz farklıdır ve bazı uzmanlık, beceri ve stratejileri gerektirir: “uzaktan eğitim eğiticileri önceden plan yapmalı, çok düzenli olmalı ve öğrencilerle yeni yollardan iletişim kurmalıdır. Öğrenciler açısından ulaşılabilir olmaları, gerektiğinde ekipte çalışmaları ve öğrencilerle etkileşimlerinde kolaylaştırıcı veya akıl hocası rolünü üstlenmeleri gerekir. Son olarak, meskûn bir model açısından doğru olabilecek olandan daha fazla idari sorumluluk üstlenmeleri gerekebilir.”³⁹

İnsan hakları eğitiminin değerlendirilmesi ile ilgili önemli bir kaynak:

<http://www.ohchr.org/Documents/Publications/EvaluationHandbookPT18.pdf>

³⁹ <http://www.westga.edu/~distance/ojdl/summer72/tobin72.html>

Öğretimin değerlendirilmesi ile ilgili bilgiler öğretimin yalnızca öğrencilerin gözlemleyebileceği yönlerini ele alan öğrenci derecelendirmeleri ile sınırlandırılmamalıdır. Eğitim tasarımı ve içeriğine dair (kendi kendine değerlendirme ile birlikte) meslektaş incelemeleri gibi diğer değerlendirme yöntemleri, eğitim etkinliğinin daha çok anlaşılmasını ve daha faydalı olacak şekilde değerlendirilmesini sağlayabilir.

Tartışmalar, yüz yüze faaliyetler veya bilgilendirme ve sertifika töreni sırasında alınan gayri resmi geribildirim de önem verilir. Bazı ülkelerde, gayri resmi görüş alışverişleri üzerinden geribildirim toplamak daha kolaydır ve bu nedenle bu tür geribildirim de hesaba katılması önemlidir. Bkz. Ek 6: değerlendirme anketi.

d) HELP kurslarını değerlendirme düzeyleri

i. Katılımcıların değerlendirilmesi

Bir eğitici tarafından takip edilen uzaktan eğitim kursunun katılımcılarına sertifika (bazen de akreditasyon) verir. Bunun için, öğrenme amaçlarına göre katılımcı değerlendirmesi yapılmalıdır. Öğrenme amaçları yerine getirildi mi?

ii. Katılımcıların yaptığı değerlendirme

Katılımcılardan, kurs sonunda, kursun içeriği ve formatı üzerine geribildirimlerini vererek eğitimi değerlendirmeleri ve öğrenme amaçlarının gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği konusunda fikirlerini belirtmeleri istenir.

iii. Raporlama

Eğiticiden kurs, katılımcıların eğitime katılımı, içerik, kursun uyarlanması vb. konusunda bir rapor göndermesi istenir.

e) Sertifikasyon ve bilgilendirme toplantısı

Ulusal eğitmen tarafından sağlanan listeye göre HELP Sekreteryası kursu başarıyla tamamlayanlara sertifika verir. HELP Sertifikası, Avrupa Konseyi ve UEK/ Baro tarafından ortak düzenlenir ve her ikisinin temsilcileri tarafından imzalanır. Sertifikalar UEK'ya/ Baroya gönderilir ve ardından katılımcılara dağıtılır. Sertifikalar, bilgilendirme toplantısı düzenleniyorsa HELP Sekreteryasının bir üyesi tarafından da verilebilir.

Bilgilendirme toplantısı kursun sonunda ödül töreni şeklinde pilot ülkede düzenlenir. Toplantı HELP Sekreteryasının katılımcılardan geribildirim toplaması ve gelecek faaliyetlerin organizasyonu açısından eğitim ihtiyaçlarını değerlendirilmesi gibi artı değerler sağlar. Bilgilendirme toplantısı genellikle aynı veya farklı bir HELP uzaktan eğitim kursunun aynı gün başlatıldığı ülkelerde düzenlenir.

Sertifikasyon kriterleri

Kurs materyallerinin geliştirilmesine katılan ÇG üyeleri tarafından tanımlanan kriterlere göre katılımcılara sertifikalar verilir. Konuya ve hedef kitleye bağlı olarak kriterler arasında şunlar yer alır (hedef kitleye göre değişiklik gösterebilir):

- AİHS'e giriş kursunu başarıyla tamamlamış olmak
- Kursu düzenli takip etmiş ve kurs materyallerini değerlendirmiş olmak

- Tartışmalara katılım
- Her modülde verilen ödevleri başarıyla tamamlamak
- Son ödevde %60'lık başarı oranı

Başarılı katılımcıların listesinin belirlenmesi eğiticinin takdirine kalmıştır.

Sertifikaların verilmesi

HELP ve ulusal kuruluş tarafından ortak düzenlenen sertifikaların basılmak için aşağıdakilerin HELP sekreteryasına bildirilmiş olması gerekir:

- Başarılı katılımcıların listesi (adı, soyadı)
- Ortak kuruluşun isim ve logosu (.jpg formatında, yüksek çözünürlüklü)
- Eğitimin bitiş tarihi

Sertifikaların basılması için birkaç haftalık süre gerekir ve yukarıdaki bilgilerin bilgilendirme/sertifikaasyon toplantısından bir ay önce HELP sekreteryasına gönderilmesi gereklidir.

f) Kursun revize edilmesi

Pilot aşamanın hedefi, kursu farklı ülkelerde test ederek eğitim materyallerinin HELP Moodle platformunun kendi kendine öğrenme kısmına taşınıp kamuya açılmadan önce revize edilmesi gerekir gerekmediğini kontrol etmektir.

Mevcut kursların müfredatları, ulusal eğiticilerin raporlarında vurgulanıyorsa pilot aşamanın ardından revize edilir. Müfredat belirli bir süre geçtikten sonra içtihat güncellemesi gerekiyorsa da revize edilebilir. Eğitim materyalleri ÇG üyeleri, HELP Yazı İşleri Kurulu, HELP Danışma Kurulu ve Avrupa Konseyi'nin ilgili daireleri tarafından gözden geçirilir.

HELP'in materyalleri güncel tutması ve e-eğitim kurslarının metodolojisini geliştirmesi açısından geribildirim önemlidir.

➤ Eğiticiilerden alınan geribildirim

HELP eğiticiisi HELP'e eğitimin/kursun nasıl gittiğine dair aşağıdaki noktaları içeren ayrıntılı bir rapor sunar:

- Katılımcıların motivasyonu
- Tartışma forumuna/forumlarına katılım
- Test sonuçları
- Kursun format ve uzunluğu ve katılımcıların nasıl yanıt verdiği
- Ulusal hukuk düzeni için öncelikler, seçilen katılımcı grubu için etkililik dâhil kursun ulusal olarak uyarlanması...
- Katılımcıların geribildirimi ve kurs konusunda kendi izlenimleri

➤ Katılımcılardan alınan geribildirim

Katılımcılar mümkün olduğunca bilgilendirme toplantısı ile veya her uzaktan eğitim kursunun sonunda HELP Moodle platformunda sunulan anket ile geribildirim verir.

Geribildirimın İngilizce olması HELP Sekretaryası için önemlidir. Ancak dil engelinin getirdiği zorluklar nedeniyle, eğiticinin geribildirimini ulusal dillerinde alması ve o geribildirimini HELP Sekretaryasına nihai rapor üzerinden kursun/eğitimin sonunda raporlaması gerekebilir.

➤ **Kuruluştan alınan geribildirim**

Eğitim kuruluşundan alınan geribildirim çok değerlidir. Katılımcılar kursu beğendi mi? Kursa kaç kişi kaydoldu? Başka bir kurs başlatacak mısınız?

Ayrıca, kuruluş HELP’e eğitimin kendi ihtiyaçlarına uygun olup olmadığını ve nasıl daha etkili hale getirilebileceğini de bildirebilir.

**g) Kendi kendine öğrenme materyali olarak müfredatın kullanılması:
Uzaktan eğitimden kendi kendine öğrenmeye**

Uzaktan/karma kursun farklı pilot ülkelerde başlatılması ve (gerektiğinde) gözden geçirilmesinin ardından, eğitim materyalleri HELP Moodle platformunun kendi kendine eğitim kısmına taşınabilir. Bu ne anlama gelir?

Kendi kendine öğrenme kaynaklarının HELP Moodle platformunda hesabı olan her kullanıcıya açık olduğunu gördük. Konuya ilgisi olan herkes materyallere çevrimiçi, ücretsiz erişim sahibi olacaktır.

“Uzaktan eğitim kursları” ile “kendi kendine öğrenme kaynakları” arasındaki ana fark, kendi kendine öğrenme kaynaklarını düzenleyen bir ulusal eğitici olmaması ve ulusal eğitim kuruluşu ile birlikte bir sertifika verilmemesi, yani kredi verilmemesidir.

BÖLÜM 3 SONUÇ

HELP Ağında Nasıl Aktif Rol Alınır?

BÖLÜM 3: SONUÇ - HELP Ağında nasıl aktif rol alınır?

1. HELP Ağının önemi: Ağın parçası olmak

HELP Ağı, **Avrupa çapında meslektaşlar arası tek İnsan Hakları Eğitimi Ağıdır** ve 47 Avrupa Konseyi üyesi devletteki Hâkim ve Savcılara yönelik Ulusal Eğitim Kuruluşlarının (UEK'ların) ve Baroların temsilcilerinden oluşur.

Hukukçuların, AİHM içtihadı tarafından yorumlandığı şekliyle AİHS standartları konusunda ilk ve devam eğitimini geliştirme ve gerçekleştirmeyi teşvik etme görevi HELP Ağına verilmiştir. Ağ, en iyi uygulamaları paylaşarak HELP ile ilgili, etkili ve özel duruma uygun eğitimler geliştirmesine olanak tanır.

İlgili eğitimlerin verilmesi, hukukçuların AİHS'i ulusal seviyede, gündelik çalışmalarında bir "refleks" olarak uygulama kapasitesini artırır. AİHS'i uygulamak en sonunda tüm ilgili alanlarda otomatik hale gelecektir.

AİHS'in ulusal kararlarda uygulanması hâkim ve savcılar açısından önemlidir. Böylelikle *diğer şeylerin yanı sıra* ulusal seviyede uyumlulaştırılmış bir içtihat elde edilir. Avukatların AİHS standartlarını sistematik olarak düşünmesi gerekir ama aynı zamanda AİHM'e gönderilen başvurularda kabul edilebilirlik kriterlerini uygulamayı da bilmelidir. Başvuruların daha nitelikli olması ve AİHS standartlarının daha iyi uygulanmasında bu önemli bir rol oynar.

HELP kaynakları platformda hesabı olan tüm kullanıcılara ücretsizdir ve birçok dilde düzenlenmiştir. Böylece AİHS ile ilgili bilgiler 47 üye devletten hukukçular arasında yaygınlaştırılır. Bunu yaparken bir yandan da hukukçulara yönelik uluslararası ve ulusal eğitim girişimleri arasındaki koordinasyonu geliştirir.

HELP kurslarının UEK'ların/Baroların müfredatına daha fazla dâhil edilmesine yönelik girişimlerin yanı sıra şunlar öngörülmektedir:

**"Eğitimin
içselleştirilmesi tutum
değişikliğini içerir"**

- **Her HELP kursunun açılış toplantısında**, ulusal makamların AİHM eğitimini neden almaları gerektiği ve bu eğitimden nasıl bir fayda sağlayacakları (örn. AİHM'in Hirsi kararında, Libya'ya geri püskürtme operasyonlarında görevli sınır muhafızlarının eğitimindeki eksikliğin Protokol 4, Madde 4'ün ihlali olduğuna dair tespiti) ve HELP kaynaklarının buna uygun şekilde eklenmesi gereği konusunda **daha fazla farkındalık yaratılması**;
- HELP açılış toplantıları öncesinde **UEK'ların/Baroların** söz konusu kursu kendi sürekli eğitim programlarına **daha resmi şekilde dâhil etme kararlılıklarının** sağlanması ve bunun etkinliğin hazırlığında/takibinde uygun şekilde planlanması;
- Her Avrupa Konseyi üye devletinin **Adalet Bakanlığı'ndaki ilgili siyasi/idari makamlarıyla irtibata geçilmesi** ve böylece ilgili UEK'ların/Baroların HELP eğitim kaynaklarını kendi müfredatlarına dâhil etmeye teşvik edilmeleri;

- HELP kurslarının UEK/Baro müfredatlarına dâhil edildiği ülkelerde, **UEK'ların/Baroların HELP kurslarını** çeşitli araçlarla (web sitesi, profesyonel eğitim fuarları, kayıt kampanyaları) **tanıtmaya ve yaygınlaştırmaya teşvik edilmesi**;
- UEK'ların/Baroların HELP kurslarını dâhil etmesi için teşviklerin oluşturulması (örn. web sitelerinde kullanabilecekleri HELP/Avrupa Konseyi etiketi ve kendi eğitim müfredatları HELP materyalleri içeriyorsa broşürlerin hazırlanıp temin edilmesi)

Daha geniş bağlamda, HELP Programı insan hakları konusunda hukukçuların hukukçular tarafından eğitiminde ANA kaynak olarak görülmektedir. (İnsan hakları) hukuku konusunda hukukçulara eğitim veren veya eğitim için fon sağlayan farklı kuruluşlar da bulunmaktadır (Aşağıda belirtilmiştir).

Hukukçular için Dış (İnsan Hakları konulu) Eğitim Sağlayıcıları

Ancak bu kuruluşların birçoğu insan haklarına özel olarak odaklanmadan genel hukuk eğitimi verirler. İnsan hakları eğitimi veren uluslararası örgütler veya STK'larda bu eğitimler genellikle HELP programından daha az kurumsallaşmıştır.

Avantajlar

- AİHM ile yakın bağlantısı ve Avrupa Konseyi verim döngüsünün bir parçası olduğu için güvenilirdir
- Duruma uygun yaklaşım geliştirmesi: kurslar en sık görülen AİHS ihlalleri ve mevcut zorluklar da dâhil olacak şekilde her ülkeye uyarlanır; açılış toplantısından sonra katılımcıların ihtiyaçlarına göre uyarlanabilir; genel ve spesifik bilgileri bir araya getirir
- Modern bir eğitim şekli olan çevrimiçi eğitim, herkesin erişimine açıktır, yüz yüze eğitimlere katılamayanlar için de uygundur
- İnsan haklarını programın bir parçası olarak öğretmek yerine bu haklara odaklanır
- Eğitim olanağı daha az olan savcılara yönelik eğitim sunulabilir
- Ticari değildir ve ücretsizdir
- **İrtibat** /bilgilendirme kişisi sistemi ile geliştirilen, yüksek erişim ve yaygınlaşma olanağına sahip Avrupa Çapında bir ağıdır
- Sertifikalı ulusal eğitimcilerle eğitim verilir
- Katılan kuruluşlar için külfet oluşturacak idari prosedürler yoktur
- Tek tek hukukçular yerine UEK'lar ve Barolar ile birlikte çalışarak çarpan etkisi yaratır
- Avrupa Konseyi eğitim kurslarına katılanlar açısından zorlu insan hakları sorunlarının olduğu ülkelerde STK'lar tarafından sunulan kurslardan daha güvenlidir
- Mevcut kursların zaman içinde sürdürülebilirliğine ve güncellenmesine imkân veren kurumsallaşmış bir programdır (tek sefere mahsus bir proje değildir)
- Üç hedef grubun birleşimi: hâkimler, savcılar ve avukatlar

2. HELP eğitim platformunu kullanmanın faydaları

Bir eğitim kuruluşu olarak, ister ilk ister devam eğitimi olsun hukukçuların eğitiminde insan haklarını desteklemek sizin sorumluluğunuzdur. HELP, mevcut çevrimiçi kaynakların kullanımını kolay ve tüm kuruluşların erişimine açık hale getiren ve hukukçuların ihtiyaç duydukları kaynakları taşıyabilir cihazlar dâhil tüm platformlardan hızla ve kolayca bulmasını sağlayan bir platform sağlar.

**Bilgiye kolay
erişim**

HELP e-egitim platformu her ÷lkeden her ulusal dilde egitim materyalleri ile kolayca doldurulabilir. Platform 47 Üye Devletten kaynakları toplayıp diğerk ÷lkelerden hukukçuların erişimine açık hale getirmek için kullanılmalıdır.

Forumlar hukukçuların insan hakları ile ilgili meseleleri tartışması ve fikir alışverişinde bulunmaları için kullanılabilir.

3. HELP sertifikasyonu

HELP hukukçulara verilen eğitimin kaliteli olmasını sağlamak için çeşitli sertifikalar sunar. Katılımcılar HELP programı kapsamında takip ettikleri kurslar için akreditasyon alabilirler ve böylece AİHS eğitiminin ulusal seviyede içselleştirilmesi sağlanabilir.

a) HELP sertifikalı eğiticiler

HELP eğiticilerine sertifika vermek, HELP metodolojisinin ulusal eğiticiler tarafından sahiplenilmesini ve HELP kaynaklarının etkili şekilde kullanılmasını sağlar. HELP sertifikalı eğiticiler aşağıdaki koşulları yerine getirirler:

- Strazburg'da 3 günlük bir eğitimin alınması
- AİHS standartları konusunda iyi seviyede bilgi sahibi olmak (AİHS'e giriş konulu HELP kursu)
- Metodolojiyi ve HELP araç ve kaynaklarının kullanımını anladığını gösteren ödevin tamamlanması

b) Kurslara yönelik HELP sertifikaları

HELP uzaktan eğitim kursları, bir grup katılımcı tarafından takip edilir ve HELP programı tarafından sertifika verilmiş bir eğitici tarafından yönetilir ([HELP sertifikalı eğiticilerin listesine](http://helpcoe.org/content/training-trainers) çevrimiçi erişilebilir).⁴⁰ Kursun sonunda yapılan bir değerlendirmeye, eğitici hangi kurs katılımcılarının sertifikaya hak kazandığını belirler. Bunun için aşağıdaki kriterler uygulanır:

- Kursun düzenli olarak takip edilmesi
- Tartışmalara katılım
- Her modülde verilen ödevlerin başarıyla tamamlanması
- Son sınavda başarılı olmak

Bir katılımcının sertifikaya hak kazanıp kazanmadığını belirlemek, eğiticinin ve ulusal eğitim kuruluşunun takdirine kalmıştır.

Katılımcıların HELP sertifikası HELP ve katılımcı ulusal eğitim kuruluşu tarafından ortak düzenlenir. Ulusal eğitim kuruluşu isterse HELP katılımcıların uygun şekilde akredite edilmesini sağlayacak şekilde eğitim için gereken asgari eğitim saatini belirleyebilir. Kredi verilmesi ulusal eğitim kuruluşunun takdirine kalmıştır.

⁴⁰ <http://helpcoe.org/content/training-trainers>

c) HELP “etiketinin” verilmesi

HELP’in hedeflerinden biri insan hakları eğitimini ilk ve devam eğitimine entegre etmektir. Bazı eğitim kuruluşları kendi eğitimlerini geliştirmek isteyebilir ve bunun için Avrupa Konseyi’nden onaylı olduğunu söyleyen HELP “etiketini” almak isteyebilirler. Bu etiket eğitim kuruluşları için çok faydalı olabilir ve HELP Ağı ile birlikte aşağıdaki koşullara göre verilir:

Başarı hikâyesi:

Etkililik: HELP Programı eğitmen tarafından verilen kaliteli uzaktan eğitim kursları üretmesi açısından etkilidir. Anekdotlar, HELP eğitimi alan hukukçuların eğitim aldıkları ilgili hukuki konu hakkında bilgi edindiklerini göstermektedir. Kendi kendine öğrenme kursları çok sayıda hukukçuya ulaşma potansiyeline sahiptir.

4. HELP’in temel 5 güçlü yanı

HELP’in daha önce sözü edilen temel 5 güçlü yanı, AIHS konusunda bilgilerini artırmak isteyen tüm hukukçular için bu programı değerli kılmakta ve ulusal eğitim kuruluşları için hukukçulara yönelik AIHS eğitimi geliştirme ve bütünleştirme açısından kolay bir yol sunmaktadır.

**O zaman girişimlerimizde
yer alın ve ağımıza katılın!**

KAYNAKLAR VE EKLER

Ek 1: Kaynak kataloğu

Ek 2: Dijital eğitim tasarımı şablonları

Ek 3: Eğitici Eğitimi metinleri

AVRUPA KONSEYİ

PILOT UZAKTAN EĞİTİM KURSUNUN AÇILIŞ TOPLANTISI

[KURS BAŞLIĞI]

PROGRAM

[yer], [tarih]

[Adres]

Düzenleyen:

[Ortak UEK veya Baro]

işbirliği ile

Avrupa Konseyi Hukukçular için İnsan Hakları Eğitimi

Avrupa Programı (*HELP*)

9:30 – 09:45 Katılımcıların kayıt işlemleri

09:45 – 10:15 **Açılış konuşması**

[HELP eğiticisinin adı], HELP eğiticisi

[Ulusal kuruluş başkanının adı]

10:15 – 10:45 **HELP Programına giriş: ağ, amaçlar, faaliyetler ve metodolojiler.**

[Sekretarya üyesinin adı], HELP birimi, İnsan Hakları Politikası ve İşbirliği Dairesi, İnsan Hakları Direktörlüğü, Avrupa Konseyi

10:45 – 11:45 **HUDOC ve diğer içtihat arama araçları**

[Sunucunun adı], Avukat, İctihat Bilgisi ve Yayınlar Bölümü, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

11:45 – 12:00 *Ara*

12:00 – 12:30 **[sözü geçen konu] ile ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadına genel bakış**

[Sunucunun adı], Hukukçu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

12:30 - 13:15 **[kursun konusu] ile ilgili kursun ana hatlarına genel bakış**

[İrtibat veya Bilgilendirme Kişisi adı], HELP [ülke] irtibat /bilgilendirme kişisi .

13:15 – 14:15 *Öğle arası*

14:15 – 15:15 **Kurs katılımcılarının beklenti ve ihtiyaçları konusunda açık tartışma; HELP platformu ile destek**

Kapanış konuşmaları

Ek 5: Eğitici tarafından uzaktan eğitim kursu raporu

[Tarih, yer]

Rapor [kursun adı, eğitmenin adı]

Model m¼fredatın katılımcıların ihtiyaçlarına g¼re uyarlanması

- Avrupa İnsan Hakları S¼zleşmesi'nin (AİHS) uygulanması ile ilgili eğitim materyallerinin hazırlanması
- AİHS'in ulusal seviyede uygulanması ile ilgili haberler / bilgiler

Eğitim ihtiyaçlarının tespiti ve değerlendirilmesi

- *Değerlendirmeler ve izleme faaliyetlerinin hazırlığını yaparak spesifik ihtiyaçlarını kursun geliştirilmesi ile uyumlu hale getirmek için eğitim görenlerle birlikte hareket edin;*
- *Yeni edindikleri bilgileri ve eğitimin profesyonel performansları üzerindeki etkisini ölçmek için mümkün olduğunda eski katılımcılarla birlikte hareket edin;*
- *Avrupa Konseyini kursun gelişimi konusunda düzenli olarak bilgilendirin;*
- *Katılımcılardan geribildirim almak için Uzaktan Eğitim seminer sonu anketini Moodle platformuna yükleyin;*
- *Avrupa Konseyi için kursun niteliksel analizini yapın;*
- *Avrupa Konseyi’ni kursla ilgili katılımcıları gayri resmi geribildirimleri konusunda bilgilendirin.*

HELP e-eğitim platformu

- *HELP web sitesinin ilgili bölümünde katılımcıların kurs kayıt işlemleri*
- *Gereken tüm bilgilerin edinilmesi ve katılımcıları kursun son tarihi konusunda bilgilendirmek için katılımcılarla irtibata geçilmesi;*
- *HELP web sitesine E-eğitim kursunun süresi boyunca gerekli belge ve eğitim materyallerinin yüklenmesi;*
- *Katılımcılar için ilgili tüm haber ve bilgilerin yayımlanması;*
- *AIHS konularını, soruları ve mesajları kurs katılımcılarına ayrılan HELP web sitesi forumunda paylaşılması, tartışmaların teşvik edilmesi ve canlı tutulması, katılımcılar arasında bir ağ kurulmasının sağlanması: en az iki haftada bir tartışma gönderilmelidir. Çevrimiçi forum üzerinden sorulan soruların zamanında yanıtlanması sağlanır, en sık sorulan soruların takibi yapılır;*

Kursun uygulanması ve sonuçları

- *Başlangıç semineri sırasında tartışmalara katkıda bulunmak ve uzmanlığı paylaşmak;*
- *Kursun başarısını ölçmek ve sorunları belirlemek*
- *Sonuçları iyileştirmenin yollarını belirlemek*

Ek 6: HELP değerlendirme anketi

Uzaktan eğitim kursunun sonu- Anket

Kurs _____

Tarih _____

Anketin amaçları:

Kursun içeriği ve eğitmenin rolü konusunda geribildirim elde etmek

Gelecekteki uzaktan eğitim kurslarının kalitesini artırmak

I. MESLEĞİNİZ NEDİR?

- ☐ İlk derece mahkemesi hâkimi
- ☐ Temyiz Mahkemesi Hâkimi
- ☐ Yüksek Mahkeme/Anayasa Mahkemesi Hâkimi
- ☐ Savcı
- ☐ Avukat
- ☐ Diğer

II. KURSLA İLGİLİ GENEL DEĞERLENDİRMENİZ NEDİR?

- Mükemmel
- İyi
- Tatmin edici
- Yeterli
- Zayıf

III. LÜTFEN AŞAĞIDAKİLERİ DERECELENDİRİN:

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim yok	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
1. İçerikteki konular benimle ilgiliydi ve günlük işlerimde faydalı olacak.					
2. Kurs insan hakları hukukunu ulusal seviyede nasıl uygulayacağım konusunda pratik bilgilerimi geliştirdi.					
3. Eğitmen benimle etkileşimde bulundu ve kursa katılmaya teşvik etti.					
4. Eğitmen kursun konusuna hâkimdi.					
5. Eğitime ayrılan zaman yeterliydi.					
6. Hukuki çevirilerin kalitesi iyiydi.					
	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyor um	Fikrim yok	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyor um
7. Uzaktan eğitim kursunda kullanılan araçlar (forum, atölye, wiki, videolar ...) yeterli ve etkileşimliydi.					
8. Vaka çalışmaları ulusal hukuk düzenine uyarlanmıştı.					
9. Başka bir HELP uzaktan eğitim kursuna gitmek ve/veya bunu bir meslektaşına önermek isterim.					

IV. Genel olarak kurs konusunda geribildirim ve yorumlarınızı almak istiyoruz. Lütfen kursun yapısı ve içeriği ile ilgili yorumlarınızı aşağıda belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

Ankete zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz!

“Uzaktan eğitim kursunun bitimi - Anket”, Kurs ve Tarih alanları ve “anketin amaçları” ifadesi

Bu el kitabı İnsan Hakları Ulusal Uygulama Dairesi HELP Birimi, İnsan Hakları ve Hukukun Üstünlüğü Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Avrupa Konseyi üye devletlerdeki uzman hukukçuların eğitim sağlayıcılarına, HELP araç ve kaynaklarının en etkili ve uygun biçimde kullanımı konusunda rehberlik edilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda uzman hukukçular ön safta bulunmaktadır ve sonuç olarak, insan hakları konusunda verilen eğitim, bireylerin etkili ve verimli savunulmasını sağlama konusunda kritik öneme sahiptir. Bu el kitabında, insan hakları eğitiminin ulusal düzeyde AİHS'in daha iyi uygulanmasına nasıl verimli bir biçimde (farklı safhalarda) katkı sağlayacağı konusu ele alınmıştır.

TUR

www.coe.int

Avrupa Konseyi Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. Kuruluşun 47 üyesinin 28'i Avrupa Birliği üyesidir. Tüm Avrupa Konseyi üyeleri insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumaya yönelik Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmenin üye ülkelerdeki uygulamasını denetler.